

ahogyan és ahol lehet. Ehhez pedig idő kell, ami esetleg összeütközésbe hozza a fegyelmi szabályokkal. Hisszük, hogy a rektor ur, aki bár szigorú, de megértő és kiváló ember, megtalálja a módját annak, hogy se az egyetemi fegyelmet, se a diákok megélhetését ne érje nagyobb sérelem.

Hat órákor, vagy hét órákor legyen az üzletek zárórája?

A világháború előtt este hét órákor zárták üzleteiket a budapesti kereskedők. Később, a háborús takarékosági intézkedések során a többi között az üzletek záróját este hat órában állapították meg és ez az intézkedés azóta is érvényben maradt. Az OMKE vezetősége legutóbb mozgalmat indított az üzleti órák meghosszabbítása érdekében és a budapesti kereskedőtársadalom többségi álláspontjának megismerésére *szavazás alá bocsátotta a hét órai záróra kérdését*. A szavazás már meg is indult a kereskedők között és jóllehet csak vasárnap ér véget, az eddigi jelek szerint *nyolgon eltérő lesz az álláspontlásuk*. Így tehát valószínű, hogy amennyiben a hét órai záróra nem kap többséget, a szavazó kereskedők közös megegyezéssel intézik el ezt a kérdést.

A Baross Szövetség ez ügyben már hónapokkal ezelőtt megkérdezte tagjait, de a vélemények itt is ellérők voltak. A tagok egyrésze a hatórás, másrésze a hétórás záróra mellett foglalt állást. Jellemző azonban, hogy legutóbb már azok is, akik a hatórás zárórát szorgalmazták, a hétórás záróra hívei lettek, nyilván abból a megfontolásból, hogy a rossz üzleti konjunktúra szükségessé teszi az üzleteknek további nyitvatartását.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége a régi képviselőházban ma este hét órákor tartott nagygyűlésen foglalkozott a záróra-kérdéssel. A nagygyűlés, amelyen több érdekképviselő is részt vett, *határozati javaslatában tiltakozott a hétórás záróra ellen*, amelyet az érvényben lévő megállapodás és a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése ellen valónak tartanak. Felhívják a munkaadókat, hogy szavazataikkal a hatórás záróra mellett foglaljanak állást, egyben tagjait is felhívják, hogy egységesen vonuljanak fel a hétórás záróra időszerűtlen terve ellen.

Olvasóinkhoz!

1926 augusztus 1-én új előfizetést nyitunk a Budapesti Hírlap-ra. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, kiknek előfizetése július 31-én lejár, az előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lapküldésben fennakadás ne legyen. A megújításhoz szükséges befizetési lapot mai számunkhoz mellékeljük. ●

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . .	50.000 korona
Két hónapra . . .	95.000 korona
Negyedévre . . .	135.000 korona
Félévre	260.000 korona
Egész évre	520.000 korona

A Budapesti Hírlap
kiadóhivatala.

— (Napirend.) 1926 július 23. Péntek. Róm. kat.: Apollinár. Prot.: Lenke. A Nap két 4 óra 26 perckor, nyugszik 19 óra 46 perckor. A Hold két 18 óra 26 perckor, nyugszik 2 óra 14 perckor. Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum 9—1/2. Szépművészeti Múzeum (Aréna-ut 41.) 9—1. Iparművészeti Múzeum (Üllői-ut 33.) butor és fémosztály 9—1. Kereskedelmi Múzeum (Iparcsarnok) 8—6. Ernst-Múzeum (Nagymező-u. 8.) Erzsébet királyné emlékmúzeum (Királyi palota) 9—1. 3—5. Akadémia Goethe-szoba 10—12 történelmi arcképcsarnok 10—1. Petőfi-ház (Bajzátca 21.) 9—2. Iparművészeti Társ. állandó kiállítás (Andrássy-ut 69.) 9—2. Népegészségügyi Múzeum (Eötvös-u. 3.) 10—1. Földtani Múzeum (Stefánia-ut) 10—1. Fővárosi Múzeum (Stefánia-ut) 9—1. Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Nyilvános Könyvtár július, augusztusban zárva. Akadémia Könyvtár 3—7. Egyetemi Könyvtár 9—1. Iparművészeti Könyvtár 10—1. 3—8. Kereskedelmi és Ipar-kamara Könyvtár 9—2. Statisztikai Hiv. Könyvtár július, augusztusban zárva. Széchenyi Könyvtár (Múzeum-körut 14.) 9—4. Technológiai olvasóterem (József-körut 6.) 9—1. Miniszterek fogadalmak: Közközlésiügyi miniszter fogad 12—2.

— (Az időjárás.) A Meteorológiai Intézet jelenti: A délnyugati maximum nem nyomult előre és így a nyugati légáramlás is uralkodó maradt Közép-Európában. Németország a kelet-tengeri depresszió hatása alatt áll. Hazánkban inkább csak a nyugati részen voltak kisebb esők, ahol a lehülés is leginkább érzhető. Időjárás: Változókéony, aránylag hűvös idő, helyenként esővel.

— (Uj regényünk.) Holnapi, szombati számunkban kezdjük meg Kaczi-vinszky József regényének, a *Három nap két élet*-nek közlését. A család, melynek sarja e regény szerzője, jól ismert a magyar közművelődés történetében — még egészen ismeretlen azonban a fiatal író, ki most látja életében huszonkettőszáz virulni a tavaszt. Érdekesebb tartjuk ezt hangsúlyozni, mert olvasóink — akiket mindjárt az első lapokon meg fog kapni az írói készség, a nagy gyakorlottság, mellyel a szerző az elbeszélést érdekfeszítően vezeti s alakjait megkapón jellemzi — bizonyára azt hinnék, hogy olyan íróval van dolguk, akinek ez már Isten tudja hányadik munkája. Pedig ez Kaczi-vinszky József első irodalmi kísérlete, mely Olaszországban, hol betegségére gyógyulást keresett, váratlanul, egyszerre, előkészület nélkül robbant ki lelkéből. A regény idegen földön és környezetben — Amerikában — játszódik. Ugy kezdődik, mint egy izgalmas detektív-történet, később azonban igen finom lélekrajzzá magasztosul. Azt hisszük, olvasóink gyönyörködni fognak egy magasra emelkedni hivatott költői talentum első szárnyalásában — miért is különös nyomatékkal hívjuk föl a figyelmet az új regényre.

— (Coolidge elnök Horthy kormányzóhoz.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzóhoz az Amerikai Egyesült Államok elnöke a következő táviratot intézte: „Köszönöm részvétüzenetét, melyet a lakelandi katasztrófa folytán szerencsétlenül járt honfitársaim gyászos halála alkalmából kifejezett. Calvin Coolidge.”

— (A hercegprimás utban hazafelé.) Párisból jelenti: Csernoch János hercegprimás, aki a csikói eucharisztikus nagygyűléstől a többi egyházzal együtt a Berengaria fedélzetén jött vissza Európába, tegnap Párisba érkezett. Ma délelőtt ugyanis látogatást tett a magyar követségen Korányi Frigyes követnél. Délben Dubois párisi érseknek volt vendége ebédre. Ma este tovább folytatja útját hazafelé. — Budapestre pénteken éjjel háromnegyed tizenként érkezik vissza a nyugati pályaudvarra. A székesfőváros tanácsa ma elhatározta, hogy a visszatérő egyházfejedelmnek ünnepies fogadtatásán Buzáth János dr. alpolgármester vezetésével tisztileg jelenik meg a nyugati pályaudvaron.

— (Kormányfőtanácsosi kinevezés.) A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Rásó Lajos dr. budapesti ügyvédnek, a magyarhoni evangélikus egyetemes egyház főügyészének az egyházi élet terén és Patai Samu dr. budapesti gyakorló orvosnak a közélet terén kifejtett érdemes tevékenysége elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

— (Kinevezés a hadianyaggyáraknál.) A honvédelmi miniszter Hellwig Ede nyugállományú tábornokot a magyar királyi állami hadianyaggyár löporüzemének műszaki igazgatójává, Splény István báró helyettes igazgatót pedig a magyar királyi hadianyaggyár igazgatójává kinevezte.

— (A Képzőművészeti Tanács új tagja.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter vitéz Rákossy György dr. főtanácsost a honvédelmi miniszter képviseletében a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács tagjává kinevezte.

— (A nunciusz beteglátogatása.) Orsenigo Cesare pápai nunciusz meglátogatta a Ferenc József Kereskedelmi Kórházban tevékenykedő Szent Vince-rendjéhez tartozó ápolónőket és misét mondott a kórház kápolnájában, amely után magyar nyelvű imádkozott. A pápa követe ezután Csáky Paula grófnő fejedelemasszony és Ruperta nővér, valamint a kórház orvosainak kalauzolásával megtekintette a kórházat és az egyes kórtermekben vizsgáltta a betegeket. Az egyik halállal vívódó beteg ágyánál hosszabban imádkozott a nunciusz és megáldotta a szenvedőt.

— (A debreceni forgalmi adóhivatal főnökeinek ünneplése.) Debrecenből jelenti: Debrecen város forgalmi adóhivatalának köztisztviselői álló főnökét, Nagy József miniszteri tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgatót hetvenedik születésnapjának évfordulóján a forgalmi adóhivatal tisztviselői kara lelkes ünneplésben részesítette. Nagy Sándor főellenőr hetven szál fehér rózsából álló hatalmas csokrot nyújtott át az ünneplőnek.

— (Cáfolják a bolgár király elfjegyzését.) Bécsből jelenti: A Neue Freie Presse jelenti, hogy a bécsi bolgár követségen mit sem tudnak a Westminster Gazette jelentéséről, amely szerint Boris bolgár király elfjegyezte Giovanna királyleányt, az olasz királyi gyermeket.

— (Csongrád megye főispánja szabadságon.) Szentendréről jelenti: Madarassy Gábor, Csongrád vármegye főispánja megkezdte néhány hetes szabadságát és szeptember 1-ig külföldön tartózkodik.

— (Félszázad a kolostor falai között.) Kalocsáról írják: Szép ünnepséggel üjtölte meg ötven év után szerzetesi fogadalmát Bernárdó anya, a kalocsai iskolánövér szerzetének tagja. Az ünnepi nagymisét, amely alatt a fogadalom megújítása történt, Rechner Konrad kanonok celebrálta. A ritka jubileum alkalmából megjelentek Kalocsán a szerzet magyarországi rendházainak főnököi, számszerint huszonketten, továbbá tizenhat nővér, míg a bácskai provinciából a tartományfőnök, 6 házfőnök és három testvér hozta el a szerzetestársnők üdvözlését. A jubileumot megelőző napon 26 újoncra tett ünnepies fogadalmat és 24 jelölt öltötte magára a rend ruháját.

— (Uj nagyközsegek.) A belügyminiszter megengedte a Csanád—Arad—Tornál vármegyékhez tartozó Nagykopáncs kisközségnek nagyközséggé alakulását és a Veszprém vármegye területén levő Nemeszalók és Pórszalók kisközsegek egyesítésével alakított Nemeszalók községet nagyközséggé nyilvánította.

— (Egy olasz királyi herceg autoszerencsétlensége.) Poleto hercege, az olasz királyi család tagja, a csütörtökre virradó éjszakán automobilszerencsétlenség áldozata lett. A herceg súlyosan megsebesült, ugyszintén utitársa, egy grófnő is.

— (A hét vége.) E hónap első hetében az angolok „Week end”-jét ismertető cikket közzétünk és megpendítettük azt az eszmét, hogy az angolok mintájára nálunk meg kell teremteni „a hét végét”, azaz mindig szombaton délben be kellene zárni az üzleteket, irodákat, hogy a sok főnök és a még több a ka'mazott ez időtől fogva élvezhesse a pihenőt egészen hétfőig. Megmagyaráztuk, milyen fontos volna ez, milyen jó lenne a hatása és csakhamar visszhangja is támadt az indítványunknak — a Baross-Szövetség mindjárt ellenezte. Erre a mi javaslatunkra azért térünk most vissza, mert berlini lapokból azt látjuk, hogy ott a leghivatalosabban pártolják a Week end rendszeresítését. Maga Scholtz, Berlin város polgármestere, vetette föl ezt az eszmét olyan formában, hogy legalább július és augusztus hónapban kezdődjék a pihenő szombaton délben. Júliusról már lekéstek a németek, de nem lehetetlen, hogy augusztusra még megvalósul a terv, mert az alkalmazottak mind nagyon meletté vannak, sőt arra is hajandók, hogy a szombat délutáni szabadságot a hét többi napján több munkával, esetleg az ebéd-időről való lemondással egyenlítik ki.

— (Véresre vertek egy japán kormányzó.) Tokióból jelenti: Nagano tartományban tegnap komoly zavargás volt. Mintegy 1500 főnyi csoport a kormányzó ellen tüntetést rendezett, mely véredekessé fajult. A tüntetők benyomultak a kormányzósági épületbe és véresre verték a kormányzót, majd a rendőrfőnök lakását dúlták fel. Egy kormánypárti lap helyiségét összerombolták. — Későbbi jelentés szerint a tüntetés oka, hogy a kormányzó és a rendőrfő több helységben csökkenteni akarja a rendőrök létszámát, amiben a közönség a közbiztonság veszedelmébe sodrását látja.

— (Bucsu a középső Ferencvárosban.) A középső-ferencvárosi plebánia-templom július 25-én, vasárnap tartja meg védőszenztjének, Paulai Szent Vincének ünnepét és egyben a templom bucsuját. Délelőtt 9 órákor ünnepi szentmise lesz, amelyet Lány József dr. tinnini püspök pontifikál nagy papi segédlettel. A szentbeszédet Tótfőssy Miklós plebános mondja. Mise után megtartják az évenként szokásos nagy körmenetet.

— (Huszonöt százalékkal apasztják a tisztviselők számát Romániában.) Bukarestből jelenti: A Cuantul szerint egyik legutóbbi minisztertanácsos elhatározta, hogy az állami tisztviselők létszámát 25 százalékkal apasztják. Az apasztásról a tervezetet már szét is küldték az egyes minisztériumoknak.

— (Az elektromos művek a közönséghez.) A Budapest Székesfővárosi Elektromos Művei igazgatósága több oldalról értesülést kapott, hogy az áramfogyasztókat ismeretlen egyének fölkeresik és vezetékbereendezési és árammérőinek felülvizsgálata címén a fogyasztóktól díjakat szednek. Az igazgatóság közli a fogyasztókkal, hogy közönségnek bélyegzővel ellátott arcképes igazolványra van, amelyet felszólításra előmutatni tartoznak és hogy a közönség bármint pénzfelvétel ellenében cégfelirattal ellátott számozott nyugtát kötelesek adni. Az igazgatóság figyelmezteti a fogyasztókat, hogy amennyiben olyan egyének jelentek meg náluk, akik hivatalos közönség gyanánt fellépve, e követelményeknek megfelelően nem tudnak, mint szélhámosokat a legközelebbi rendőrnök adják át, az igazgatóságot pedig sürgősen értesítsék.

— (Leventezászló-szentelés.) Piliszföldön és Piliszentkereszten vasárnap volt a levente-egyesületek zászlószentelése. A házakat fellobogózták, a leányok magyar nemzeti ruhába öltöztek, a fiuk pedig bandériumot alakítottak s úgy fogadták a vármegye és járás képviselőit. Az ünnepen Presly Elemér dr. főispánt Baross Endre dr. földbirtokos helyettesítette. Megjelent még az ünnepen Somogyi Károly főtanácsos, vármegyei testnevelési vezető, Szentpétery Lajos főszolgabíró, Nagy Gyula járási testnevelési vezető stb. Laczó Alajos plebános az ünnepi szentmise után megáldotta a zászlót s szép beszédet mondott. A zászlóanyai tisztet Baross Endréné drné töltötte be. A vendégeket Helényi Vilmos körjegyző üdvözölte. A mintegy 200 főnyi leventeegyesület különösen fegyelmezett magatartást tanúsított. Piliszentkereszten a zászlóanyai tisztet ifjabb Janda Gyözőné töltötte be.

— (Tanítók és tanárok figyelmébe.) A Gyógypedagógiai Tanárképző Intézet igazgatósága pályázatot hirdet a három évfolyamu Gyógypedagógiai Tanárképző Intézet első évfolyamán megrendezett 12 ösztöndíjas helyre. Az ösztöndíj a vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapított ösztöndíj, valamint teljes ellátás, lakás, fűtés stb. Pályázhatnak okleveles népi iskolai tanítók, tanítónők, polgári iskolai tanárok, középiskolai tanárjelöltek, lelkészek stb. A pályázat határideje augusztus 31-ike. A részletekre vonatkozóan a szükséges tudnivaló a Nőtanítók Lapja június elseji számában található.

— (A gyulai tüzoltó-szaktanfolyam.) Gyulán július 5-től 18-ig kerületi tüzoltó-szaktanfolyamot rendeztek. A most tartott záróvizsgálaton a belügyminisztériumot Dekleva Rezső dr. miniszteri osztálytanácsos képviselte. Ott volt még az országos tüzoltószövetség képviselőiben Marinovich Imre dr. helyettes államtitkár és Kúharszky László főtanácsos. A tanfolyam, amelyen 32 hallgató vett részt, legteljesebb eredménnyel végződött. Befejezésül a vármegyei tüzoltószövetség választmányi ülést tartott és utána népes közgyűlés, majd tüzoltóverseny volt, amelyen tizenegy közönségi tüzoltósága vett részt. A zsűri az első díjat Mezőberénynek, az első egyéni díjat pedig Tótkomlós tüzoltóparancsnokának ítélte oda.

— (Helyreigazítás.) A következő sorok közlésére kértük bennünket: A Pesti Felső Evangélikus Egyházmegye tegnapi közgyűlésén kizárólag az előadó említette, hogy szerinte nem elég a reverzális és hogy az volna a helyes állapot, ha evangélikus egyházi tisztviselő csakis evangélikus nőt vehetne feleségül. Ezt a javaslatot a közgyűlés nem tette a magáévá.

— (A cseka muzeumából.) Reválból jelenti: A híres moszkvai Liublianka-ut egyik rejtett zugában van az orosz csekának, az államrendőrségnek a múzeuma. Ennek a testületnek egyik volt tagja, bizonyos Piro nevezetű, kis füzetet írt arról, hogy mi minden látható ebben a múzeumban. Az első teremben rengeteg kintőcsész van, amivel a fedőlehet vállomásra kényserítették. Korbács is van elő- de borkétyű is, amelyek erős tüskékkel vannak ellátva. Az egyik üvegszekrényben fehér színű keztű látható. Ez a keztű emberbőrrel készült, amit az egyik szerencsétlen foglyáról huztak le, amikor még élt. Hivatalosan persze azt állítják, hogy az ellenforradalmi Denikin tábornok követői tettek ennyire tönkre egy bolysevikot és a bőrt Moszkvába küldték, azzal a levélbeli üzenettel, hogy ez lesz a sorsa minden vörös népbiztosnak. A valóságban azonban a kegyetlenségéről híres karkonai katonák gyűjteményéből való ez a keztű. A háboronzató szomorú gyűjteményben van sok olyan darab is, amely a cári család megvesztésére emlékeztet. A császár Alexandra cárné fehérnemű-gyűjteménye, II. Miklós kabátja, amelyen tisztán látható a golyó helye és a vérfolt, továbbá az a katonaruha, amely Kolcsak adóállíson volt, amikor a bolysevikok agyonlőtték. Ebben a múzeumban van továbbá drága edényben, spirítuszba téve, a cári család elnökének, Urickvnek a szive, akit egy diák gyilkolt meg.

— (A soproni evangélikus templom új harangjai.) Sopronból jelenti: Ma szállították át a soproni Seltenhofer-gyárból az evangélikusok templomába a most elkészült két új harangot. A templom előtt a papaszék hatalmas közönség jelenlétében harangzugástól kísérve nagy ünnepességgel fogadta a harangokat. A nagyobbik harang neve: Hősök harangja. Ércébe belevészték 219 hős halott nevét. Csonkamagyarország evangélikus templomainak ez a legnagyobb harangja. Sulya 34 mázsa. A kisebbik harang sulya 16 mázsa. Ez a Békeharang nevet kapta.

NAPIHIREK.

Felhívás!

A Budapesti Hírlap az utolsó előfizetési negyedben adott nagy kedvezményét, mely szerint minden legalább negyedéves előfizetőknek egy tizenhat szög terjedő apróhirdetést lekötöttünk, a mostani negyedben megismétljük. Az elmúlt előfizetési negyed alkalmával tapasztaltuk, hogy előfizetőinknek nagy része igénybe vette kedvezményünket és értesüléseink szerint apróhirdetéseinknek nagy eredménye volt. Minden előfizetőnk saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha igénybe veszi ingyen apróhirdetési kedvezményünket. Az apróhirdetés szövege levélben vagy egyszerű levelezőlapon is beküldhető kiadóhivatalunkba, amihez a címszalag mellékelését kérjük.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

Rettenetes hőség Amerikában.

London, jul. 23.

(Saját tudósítónktól.) Newyorki jelentések szerint néhány nap óta rettenetes hőség uralkodik Amerikában az Atlanti Óceán mellett. Az épületek falai (vasból, betontól, üvegtől vannak) valóságos iz-zanak és a szűk és alacsony szobákban fullasztó a levegő. A ventilátorok sem használnak sokat ebben az óriási melegben. Az utcákon, ahol kisebb a forgalom, zuhanyok vannak, hogy a könnyebben öltözöttek úgy azonmód aláállhassanak és aztán tovább menjenek a dolguk után. A földalatti vasut megállóinál jeges víz áll az utazókönnyös rendelkezésére, bár az orvosok szerint ez igen ártalmas. A legutóbbi vasárnapon például Conney Islandon, a newyorkiak kedvelt kirándulóhelyén több, mint kétszáz ember betegedett meg a jeges víztől. Estéknél óriási tömegek vonulnak a központi parkba, itt töltik el sokan az éjjelt, így legutóbb 200.000 ember aludt itt a szabadban. A Fehér Házban az elviselhetetlen hőség miatt új hűtőköszüléket szereltek fel, amely hűtött levegőt pumpál a Fehér Ház termeibe és szobáiba.

Newyork, jul. 23.

Csütörtökön hét ember esett a nagy hőség áldozatául. A hőmérséklet 87 fok volt Fahrenheit szerint.

Pusztító forgóvihar Ausztráliában.

Melbourneból jelentik: A geslongi kerületben forgóvihar pusztított, amely nagy károkat okozott. Két templom, továbbá sok ház és egyéb épület rombadólt. Egy ember meghalt, harminc megsebesült. Más kerületekből is többfelől viharokozta károkról érkeztek jelentések. Perthből jövő híradás szerint az áradás elragadta a Swan-folyó egyik nagy vasúti hidját. Kezéssel azelőtt egy zsufolt személyvonat rohogott át a hidon. A hid beomlása következtében Fremantle részben el van vágva a forgalomtól.

Uj regényünk.

Mai számunkban kezdjük meg Kaczvinszky József regényének, a Három nap — két életnek közzétételét. A család, melynek sarja e regény szerzője, jól ismert a magyar közművelődés történetében — még egészen ismeretlen azonban a fiatal író, ki most látja életében huszonkettőszere virulni a tavasz. Érdekesnek tartjuk ezt hangsúlyozni, mert olvasóink — akiket mindjárt az első lapokon meg fog kapni az írói készség, a nagy gyakorlottság, mellyel a szerző az elbeszélést érdekfeszítően vezeti s alakjait megkapóan jellemzi — bizonyára azt hinnék, hogy olyan íróval van dolguk, akinek ez már lsten tudja hányadik munkája. Pedig ez Kaczvinszky József első irodalmi kísérlete, mely Olaszországban, hol betegsége gyógyulást keresett, váratlanul, egyszerre, előkészület nélkül robbant ki lelkéből. A regény idegen földön és környezetben — Amerikában — játszódik. Ugy kezdődik, mint egy izgalmas detektív-történet, később azonban igen finom lélekrajzzá magasztosul. Azt hisszük, olvasóink gyönyörködni fognak egy magasra emelkedni hivatott költői talentum első szárnyalásában — miért is különös nyomatékkal hívjuk föl a figyelmet az új regényre.

(Napirend.) 1926 július 24. Szombat. Róm. kat.: Krisztina. Prot.: Krisztina. A Nap két 4 óra 27 perckor, nyugszik 19 óra 45 perckor. A Hold két 19 óra 25 perckor, nyugszik 3 óra 11 perckor. Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum 9—1/2. Mezőgazdasági Múzeum (Széchenyi sziget) 10—1. Szépművészeti Múzeum (Arena-ut 41.) 10—1/2. szobor és grafikai. Iparművészeti Múzeum (Ullői-ut 33.) textil, kerámia 9—1. Közlekedési Múzeum (Hermína-ut 16.) 10—1. Kereskedelmi Múzeum (Iparcsarnok) 8—6. Ernst Múzeum (Nagymező-ut 8.) 9—2. Erzsébet királyné emlékmúzeum (Királyi palota) 9—1, 3—5. Akadémia Széchenyi emlékmúzeum 10—12. Petőfibáz (Bajza-ut 21.) 9—2. Iparművészeti Társ. állandó kiállítás 9—2. Népegészségügyi Múzeum (Eötvös-ut 3.) 10—1. Földtani Múzeum (Stefánia-ut) 10—12. Aquincumi Múzeum (Szentendrei-ut 7.) 9—7. Ráth György Múzeum (Vilma királyné-ut 12.) 9—1/2. Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Nyilvános Könyvtár július—augusztusban zárva. Akadémia Könyvtár 9—12. Keresk. és Iparkamara Könyvtár (Szemere-ut 6.) 9—2. Földrajzi Társ. Könyvtár 5—6. Statisztikai Hiv. Könyvtár július—augusztusban zárva. Széchenyi Könyvtár (Múzeum-körút 14.) 9—4. Technológiai olvasóterem (József-körút 6.) 5—8. Vakok Könyvtára (Ida-ut 5.) 2—6.

(Az időjárás.) A Meteorológiai Intézet jelent: A nyugati maximum Közép-Európa felé tart és anticiklonális időjárási helyzetet ígér. Az alacsony légnyomás kifejtett depresszió alakjában Észak-Európa fölött foglal helyet. A maximum előnyomulásával nyugat felől derülés indul meg a kontinensen. Európa északi részein a csapadékos jelleg van túlsúlyban. Hazánkban tegnap még jelentékeny esők voltak az ország nyugati részein (Kömlöd 27, Keszthely 25, Siófok 23, Zalaegerszeg 20 mm.) Keleten csak kevés eső esett. Az idő változókéony és hűvös volt. Időjárás: Százra forduló idő. későbbi hőemelkedéssel.

(A kormányzó elismerése.) A kormányzó megengedte, hogy Back Andornak, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tiszai felső járása főszolgabírájának, a közszolgálatban szerzett érdemeiért elismerését tudtal adják.

(Uj kormánytanácsos.) A kormányzó Dénn Sándor földmívelésügyi minisztériumi főigazgatónak buzgó közszolgálatával szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormánytanácsosi címet adományozta.

(Küüntetés.) A kormányzó Vég Mihály dr. és Fejér Elemér dr. pénzügyminisztériumi helyettes államtitkároknak nyugalmavonulásuk alkalmából kiváló buzgalommal és odaadással teljesített különösen eredményes szolgálat elismerésül a II. osztályú magyar érdemkeresztet, — továbbá a miniszterelnök előterjesztésére Orbácz Péter nyugalmazott rendőrfelügyelőhelyettesnek sokévi közszolgálatát tanúsított hűsége, szorgalma és becsületessége elismerésül és idősebb Molnár Albert körméri közösi bírónak negyven évi közszolgálatát alatt szerzett érdemei elismerésül az V. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

(A veszprémi püspök a királyi családnál.) Lequeitiből írják: Rott Nándor dr. veszprémi megyéspüspök Lequeitiből érkezett. Zita királyné kitüntető szíveséggel fogadta a püspököt, aki tudvalevőleg kancellárja a magyar királynénak és aki öt évvel ezelőtt Hertenszteinben Sarolta kir. hercegnőt megkeresztelte. Rott püspök öt napot töltött a királyi családnál körében, ahonnan Lourdeson át Bruxellesbe utazott, hogy meglátogassa a magyar gyermekeket üdülés céljából elhelyező mozgalom vezetőségét és a belga nevelőszülőket.

(Egyházmegyei zsinat a szombathelyi egyházmegyében.) A szombathelyi egyházmegye a jövő 1927. évben ünnepli meg alapításának másfélszázados évfordulóját. Mikes János gróf püspök ezt az évfordulót egyházmegyei zsinat tartásával óhajlja emlékeztetni. A zsinat időpontját később fogják megállapítani. Az egyházmegyei zsinatnak az lesz a legfőbb feladata, hogy az új kánonkönyv rendelkezéseinek és a változott viszonyoknak figyelembevételével az újabb lelkiszukségekre és jogigényekre megfelelő és kötelező erejű határozatokat hozzon.

(A prágai magyar követségről.) Prágából jelentik: Masirevics Konstantin rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter ma megkezdte háromhónapos szabadságát. Távollétében Matuska Péter követségi tanácsos helyettesíti ügyvivői minőségben.

(A belügyminiszter balesete.) Rakovszky Iván belügyminisztert az elmúlt napokban kisebb baleset érte. Autózás közben valami a szemébe ment és ott erős gyulladást okozott. Ezért kisebb műtétet kellett szemén végrehajtani. A műtétet a Grosz-szemklinikán Licsó Andor dr. tanársegéd végezte. A miniszter még néhány napig kezelés alatt marad és addig hivatalába sem jár be. A kezelést szintén Licsó tanársegéd látja el.

(A németországi beteg Balatonfüredről kér orvosságot.) Ez a hír pedig a magyar gyógyszerészek dicsérete általában, bárha különösen balatonfüredi gyógyszerésztárról szól. Történt ugyanis, hogy Balatonfüredet, amelynek hírneve külföldön is jól ismert, a többi közt fölkereste egy németországi vendég is, akit gyógyítottak és amikor már nagyon megjavult az állapota, megengedték, hogy hazatazzék és megfelelő recepttel látták el, meg utasítással arra nézve, hogyan éljen otthon. Balatonfüredre most levelet hozott tőle a posta. Ez a levél orvosához intézve ezt mondja a többi közt:

Tanácsát követve, a receptet azonnal elküldtem az idevaló „Oroszlán” gyógyszerésztárho, amely városunkban a legnagyobb és a legjobban felszerelt patika, de onnan azzal küldték vissza, hogy a kért preparátum náluk, de egész Németországban sem kapható, hanem Angolországból kellene megrendelni. A helyzet tehát az, hogy Magyarországon egy nem éppen nagy fürdőhely kis patikájában megkapva azt az orvosságot, amelyet az én német városom legnagyobb gyógyszerésztárában eredménytelenül rendeltem meg. Nem volna-e lehetséges, hogy Balatonfüredet elkészítsék az orvosságot és elküldnék nekem ide? A jödkáli pastillákat Budapesten fogom magamnak elkészíttetni.

Az eset, amelyet ez a levél elmond, egy német nagyvárosban, az egyik német királyság híres fővárosában történt. Bármilyen nehezünkre esik, uszágirói tisztünkhez képest nem egyszer rámutatunk minden fonákra és ha kell, a legkeményebben bíráljuk és ostorozzuk mindazt, ami árt a híreinknek és a tekintélyünknek. Eppen ezért örömmel számolunk be erről a német—magyar esetről és a hozzája hasonló, sajnos nem éppen sűrű, dolgokról. Igaz, hogy Balatonfüredet és gyógyszerésztárat dicsérei az ismertett németországi levél, de ennek kapcsán azt is meg kell mondanunk, hogy a magyar gyógyszerészek lelkiismeretesség, szakképzettség, kötelességtudás dolgában ritkítják a párjukat és ezért van az, hogy a magyar patikák, egy —nem éppen nagy fürdőhely kis patikája” is, a lehető legtökéletesebben vannak felszerelve.

(Református papnak készül két leány.) Szenteseiről jelentik: Kétszentesi leány, Farkas Eszter és Ónodi Szabó Magda elhatározta, hogy református papi pályára lép. Farkas Eszter már három év óta a pápai kollégium polgára és a jövő iskolai évben végez. Ónodi Szabó Magda pedig a budapesti teológiát kívánja látogatni. Svájcban és más protestáns államokban nem újság már a papnő s noha önálló parókiát még nem vállalhatnak, segédlelkészi, hitoktatói és missziós teendőket minden akadály nélkül végezhetnek.

(Boris király nem vőlegény.) Luganóból jelentik: Boris bolgár király Luganóban tartózkodik. A királyhoz közelálló helyen megérfolják azt a napokban elterjedt hírt, mintha Boris király eljegyezte volna Giovanna olasz királyi hercegnőt.

(Belgiumban is tilos a fehér kenyér.) Brüsszelből jelentik: A taakrékossági kormányrendelet el fogja tiltani Belgiumban a fehér kenyér készítését és árusítását.

(Seipel hazakereszt.) Bécsből jelentik: Seipel prelátus Amerikából ma este megérkezett Bécsbe. A pályaudvar előtt sokezer főnyi tömeg várta és meleg fogadtatásban részesítette.

(Magyar-angol kereskedelmi szerződés.) Londonból jelentik: A külügyi hivatalban ma délután 5 órakor Sir Austen Chamberlain külügyminiszter és Rubido-Zichy Iván báró magyar követ aláírták a magyar-angol kereskedelmi szerződést, valamint a két ország közt a státusz-kvónak a szerződés ratifikálásáig való meghosszabbításáról szóló jegyzőkönyvet.

(Löbe levele a magyar Paneurópai Unió elnökéhez.) A Paneurópai Unió magyar csoportjának megalakulása alkalmából Lukács György elnök megleghangos üdvözlő sorokat intézett a német Paneurópai Unió elnökéhez. Löbe birodalmi gyűlési elnökhöz, akinek válasza most érkezett meg Lukács Györgyhöz. Löbe válaszában kifejezi a megalakuláson való örömet, „melyben osztózik a német csoport minden tagja”. A vezetőségnek szerencsét kíván és minthogy Lukács Györgyöt már az Interparlamentáris Unióban kifejtett működése révén ismeri, nem kételkedik — ugymond — a magyar és német csoport eredményes együttműködésében.

(Amerika kíváncsiskodik, Japán bűnt.) Tokióból táviratozzák: Az amerikai konzulátus egyik alkalmazottját 150 yen pénzbüntetéssel sújtották, mert a Saslo ródítványokat lefényképezte.

(A magyar-cseh tárgyalás helye.) Prágából jelentik: Mint az egyik lapudósító jelenti, Magyarországgal a tárgyalásokat e hónap végén valószínűen Bécsben újra megkezdik, ahogy annak idején a magyar kormány javasolta és a cseh kormány elfogadta. A magyar részről ajánlott hegyvidéki fürdőváros, mint tárgyalási hely ellen az a körülmény szól, hogy nehéz az összeköttetés a fővárossal és külön segedszemélyzetre volna szükség. Tárgyalási helyül esetleg Prága is számbajön.

(No de ilyet!) Akkor beszéljenek a bicsérdisták, a mazdarnan vagy mincsudaisták, ha ezt a hírt elolvasták. De akkor már nem tudnak beszélni, mert alaposan lepááltaknak érzik magukat. Amerikából jön a hír, — honnan is jöhetne? — hogy ott föltalálták az automatadoktort. Sok tekintetben hasonlít a nálunk a békeidőkben ismert csokoládéautomatához és állítólag minden beteget meggyógyít. Azt talán nem is kell erősítenünk, hogy fájdalom nélkül, olcsón és gyorsan gyógyít. Az automatának emberi formája van és teste különböző helyen nyílás látható. Az ember egy dollárt vesz a kezébe (70.000 koronát kérem!) és beledobja abba a nyílásba, amely az automatának ama helyén látható, ahol a dollárt bedobó beteg fájdalmat érez. Erre az automata könyvet lök ki, amely töviről-hegyire, szakszerűen és alaposan foglalkozik az illető testrésszel, leírja annak a testrésznél minden lehetséges megbetegedését, a betegség tüneteit és mindenre megfelelő orvosságot is ajánl. A könyvet átolvassa az ember és akkor már tudja, mit csináljon. Aki pontosan szót fogad az automatadoktor könyvének, az meggyógyul és nem kell magát, mint a bicsérdistának, egész életre lekötnie. No, de ilyet!

(Két népművelési előadóképző tanfolyam.) Pestvármegye népművelési bizottsága július 1-től 22-ig Kalocsán és Vácon népművelési előadóképzőtanfolyamokat rendezett, melyeken a törvényhatóság 120 községéből egy-egy tanár, illetve tanító vett részt. A tanfolyamot Vácon Winkler Sándor tanár, Kalocsán Erdély Ferenc dr. igazgató vezette. A hallgatók mindvégig szorgalommal látogatták az előadásokat. A kalocsai népművelési tanfolyam iránt Zichy Gyula gróf érsek meleg érdeklődéssel viselkedett, minden tekintetben segítette és támogatta. Hasonló jóakarattal nyilatkozott meg Hanauer István dr. püspök részéről a váci tanfolyam irányában. Az előadók a miniszter jelölte ki és pedig Heller Farkas, Ihrig Károly dr., Fodor Ferenc dr. egyetemi tanárok, Mészáros Károly dr. miniszteri tanácsos, Egysen Tibor dr. miniszteri titkár, Nikelszky Zoltán, Németh Sándor, Moczár Miklós, Váradi József tanítóképzőintézet tanárok, Bodor Antal dr. egyetemi tanár, Szendrey Zsigmond tanár, Beé Oszkár dr. számvevőszéki tanácsos, Mátyás Béla postafelügyelő, Nyáry Béla dr., Hévízy orvos és Trajtlér Géza igazgatótanító személyében. Klebelsberg Kunó gróf képviselőben mindkét tanfolyam záróünnepén megjelent Pogány Frigyes dr. államtitkár, aki ünnepi beszédet mondott, s buzdította a jelenlévőket a népművelési tevékenységnek immár általánossá vált kulturális munkájára. Résztvett még a miniszterium részéről Nevelés Gyula dr. és Mészáros Károly dr. A törvényhatóság részéről Preszlu Elemér dr. főispán, Agoraszto Tivadar alispán, Nikelszky Zoltán központi népművelési titkár, többen a főszolgabírák és számosan a jegyzői kar képviselőiben. A záróünnepen az ünnepi előadást Kolozsváry Mihály dr. prelátus-kanonok és Erdély Ferenc dr. teológiai tanár tartotta.

(Nyaraló gyermekek hazatérése.) Az Országos Gyermekevédő Liga szentendrei Izabella-üdülőtelepére küldött első ötszáz gyermekcsoportha szombaton délután 4 óra 10 perckor érkezik vissza a nyugati pályaudvarra. A Liga igazgatósága ezután is felkéri a gyermekek hozzátartozóit, hogy a gyermekek átvétele céljából pontosan megjelenjen szíveskedjenek.

(Külön hajójaratok a Nemzeti Cserkész Nagytáborba.) Az a nagy érdeklődés, amely a közönség körében a még néhány napig fennálló Nemzeti Cserkész Nagytábor iránt megnyilvánul, a MFTR kényelmes nagy gőzösköt állított be a Budapestet a táborra összekötő hajójaratok lebonyolítására. Ezek a nagy befogadóképességű gőzösk az Eötvös-térről 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30 és 20.30-kor (illetve a Pálffy-térről 10 perccel később) indulnak, közvetlenül a Nagy-táborhoz szállítják a közönséget, amely amellyel, hogy nem kell a nagy melegben gyalognia, még a hajóút kellemességét is élvezheti. Visszafelé a hajók a táborból 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30 és 23.30-kor indulnak. A menetjegy ára 5000 K.

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

I.

Zuhogott az eső odakint, mintha dézsákból öntenék. Örjögő orkán csapkodta az ablakokhoz a súlyos cseppeket, zajosan ostorozta velük a nagy, szárnyas üvegajtó külső oldalát.

Szinte itt bent is úgy érezte az ember, hogy veri az esőt.

Nyolc nagy ívlámpa hideg fénye pislogva, reszketve tükröződött vissza az ablakok apró üvegkockáiban. Ez a remegő fény fogalmat nyújtott arról, hogy milyen rohanó patakok csörgedeznek alá odakint, milyen hatalmas víztömeg zudul a földre, hogy pergő, sístergő zúgásával, harsogó morajával félelmetessé tegye a viharos, fekete éjszakát.

Széles sávokban szivárgott be a víz az ajtó alatti hasadékon át. Két inasgyerek itatta fel durvaszövésű, barna rongyokkal, hogy azután csörgő bádögvedrekbe facsarják. Ásítózó, álmos fiú jött a teli vedrekért. Két kezében lóbálva egy-egy üres vedret hozott és bántó zörgéssel helyezte le azokat a kemény mozaikpadlóra.

A beborult külső világnak éles ellentéte volt ez az óriási, visszhangos terem, ez a nappali világításnál is tündöklőbb fehér fényben fürdő csarnok. Sercege, sziszegve égtek a magasban a tejüveg-gömbökbe burkolt ívlámpák. Egyik már belefáradt az egyhangú, unalmas tevékenységbe és pislákolva hunyorgatott egyet-egyet, míg megmondolta magát és kialudt. Pizkos-sárgás színű üvegbura búsult utána. Az is lassan egészen elsötétült. Kelletlen fejlődéssel bámult a gépész abba az irányba. Lebiggyesztett ajkai közül értelmetlenül, lekicsinyítő hang tört elő, tanúságot téve arról, mennyire nem fontos az a lámpa, hogy ég-e, vagy sem?

Megszokta már, hogy mit se adjon a hasonló, apróbb zavarokra.

Ott állt az egyik falat egészen beborító, fehér-márvány kapcsolótábla előtt, hogy leolvassa az egyes mérőórák adatait és tompa fahangján átkiáltta azokat az inspekciós mérnök felé.

— ...három vonal, százyolc, hatvanegy... négyes, kétszázötvenkilenc, negyven... — hadarta gyors egymásutánban.

— Várjon, ne siessen úgy! — hangzott fel Diaz parancsoló szava.

Körülötte zúgtak a gépek. Négy, gigászi nyersolaj-motor. Remegett alattuk a dübörgő talaj. Eszeveszetten vágatják, széles szíjak szelték át a levegőt, hogy szinte nesztelenül suhógó dinamók fényes fűcsákát öleljék körül. Mintha küllök nélkül lebegnének amott az impozáns méretű, gyászos lendítőkeretek.

Hátrább, a gépek mellett, két méltóságteljes, nagy generátor foglalt helyet. Látszólag tökéletes mozdulatlanban. Csak a belsejükben halkán fuvolózó, elhaló dallam árulta el az alattomos, megfeszített munkát. A munkát, mely pillanatra sem szünetelhet, amelynek nem szabad fennakadnia.

A csarnok mélyén még három géporiás pihent, hozzájuk tartozó, néma generátorokkal. Egyhangú, alig ingadozó bűgás töltötte be a csarnok belsejét, émelyítő szaga a nyersolajnak, petroleumbűz, mely sikamlós érzést kelt az ember gyomrában. Egyenletes bűgás járta át az ember fejét, megölte kedélyét, a vesékig hatolt, ráfeküdt a szempillákra, hogy egyre nehezebbek lettek és szinte álomba ringatta a le-lehanyatló, fáradt fejeket. Csak Diaz volt éber. Ott ült a döngő, dübörgő gépek között, kis asztalka állott előtte, rajta a nyitott naplóval. Arra könyökölt, beírta az utolsó számot is és komor tekintetét végigjártatta a falon. A hófehér, tündöklő márványra. A ragyogó rézkapcsolók, porcellánfogantyúk és a komoly, sötét, árammérő órák rendezett sorai között. Alul nikkelt-fényű keretek sora villogott, mint megannyi kormánykerék egy-egy túlvilági járómű vezérlésére szánva. Panaszos suhoggal dudolták, dorombolták a gépek az áram misztikus születésének melábus melódiáját. A sok-sok, sűrű, különféle hang intenzív bűgásban egyesült, mely egybeolvadt a sártengert paskoló zápor behallatszó, vad sustorgásával.

Megszólalt a telefon Diaz asztalán.

Kezébe vette, füléhez emelte a kagylót s míg a jelentést hallgatta, a sarokban gubbaszkodó gép-ápoló csenevész, öreg alakját nézte, ahogy szokásához híven, fennhangon olvasta a bibliát. Kezében a pizkos, olajos könyv is olyan kopott és vén volt már, mint ő maga.

— Gibson, — szólalt meg újra a kreolarcú, fiatal mérnök, — zavar van a négyes vonalon. Kapcsolja ki az egész vonalat és küldjön ki két embert, hogy felkutassák a hibát!...

Unótan engedelmessékedett a gépész. Átállította a pillanatra lobbott vető, egyes kapcsolókat és beszólt a másik terembe, hogy teljesítsék Diaz parancsait. Aztán visszatért az egyik gép hátán kártyázó, ásítózó társai közé. Meg nem állta, hogy útközben oda ne szóljon az öreg felé:

— Nem úntad még meg, te vén bolond?

Fülöp felnézett a könyvből, olyan értetlen, kifejezéstelen tekintettel bámult maga elé, hogy a gépész is okosabbnak látta, ha békében hagyja és visszaül a kártya mellé. De Fülöpöt mindez nem zavarta, esendesen mormolta tovább, ahol abba hagyta, mind halkabban, mindig csendesebben.

— ...azon napon kimentén Jézus a házból, leüle a tenger mellett. És gyüle ő hozzá nagy sokaság, annyira, hogy a hajóba kényszerítették menni és ott ülni; az egész sokaság pedig a parton fenn áll vala...

Azután csak egy-két felhördülő röhej zavarta meg a gépek dalát, diadallal odavágott kártyák csattogása, majd egy-egy ásítás elnyújtott üvöltése, néha. Kint pedig zuhogott az eső, mintha az özőn-víz ismétlődött volna meg. Csörögtek a vedrek a viháncoló inasok rúgásai alatt és nagyokat zúptogtak a földre dobott, átitatott rongyok.

Diaz kezeibe temette fejét, eltűnődött, elgondolkozott. Olyan különös gondolatai támadnak mindig, ha az ablakot verdeső esőre figyel. És ezek a gépek is olyan komolyan beszélnek. Más szint nyer az élet, jobban kitűnik az a szürke, hiábavaló egyformaság. Valahogy úgy érzi az ember, mintha ketegő órák közt járna és eszébe jut, hogy megint este van, szabályosan eljött az este, múlik az idő, múlik és repül. Alig egy perce, hogy tegnap este volt, alig egy perce, hogy még a derűs, mult évben éltünk... Aztán jött a nyár, a nyár, ami még szép volt, de már olyan szomorúan sült a nap... Az is elmúlt... Szegény leány!... És Fred, a nagy-szerű fiú, tele életkedvvel és ambícióval... Mi lesz vele?

Füstös szikraszag csiklandozta orrát, majd egy-egy léghuzam a gépek meleg szagát hozta arrafelé. A szomszédos petroleumtelepek emlékét idézte fel ez a szag — és erről megint Fred jutott eszébe meg a leány... A tavalyi nyár. A szerelem...

És zúgtak a gépek, — így forog a sors kereke is — kimért pontossággal, kegyetlenül...

Zörgetnek az ajtón.

Ismerős kéz. A gépész készséggel megy elébe. Értelmetlen vigyorgás kövült az arcára, kezében még mindig három zsíros kártyát szorongat. Ó nyert utóljára.

Durva ketyenészel fordul meg a kulcs a zárban és az üvegajtó surlódva csikordul meg a padlón. Nehezen nyílik, két kézzel is meg kell ragadni. Rövid időre látható lesz az ezüst-csikokból szőtt felhőszakadás csillámoló képe, bevág az eső és a padlón ezerfelé freccsen az inasok nagy bosszúságára.

Fiatalférfi lép be a nyíláson. Puha kalapja egész a szemére húzva, felöltöje csurom vízesre ázott. Patakkzik róla a víz, kalapja pereméről is valóságos tó szabadul a földre, ha lehajítja a fejét. Sáros, nedves lábnyomok maradnak a nyomában, amerre elhalad s hogy megáll a másik, gazdátlan asztalka mellett, egyre növekvő víztöcsa keletkezik a lábai körül. Fáradtan, kimerülten támaszkodik két kezével az asztal lapjára és az üvegajtót nézi, amit a gépész művészi rúgásokkal végre bezárt. Az ajtót nézi, de nem valószínű, hogy látja. Messze, nagyon messze járnak a gondolatai, észre sem veszi, hogy megázott, nem is mozdul meg, hogy levegő magáról átázott ruháit. Kalapjáról az asztalra csepeg a víz, súlyosan koppannak az egyes cseppek, hogy az asztal széléről a padló felé folytassák útjukat.

Diaz felemeli fejét. Barátságos, de mélységesen komoly hangon szólítja meg:

— Hol járt?

Semmi eredmény. Nem is hallotta meg a másik mérnök.

— Fred, hol járt? — hangzik újra.

Most magához tért. Kapkodó kezével feltépi kabátja gombjait, rekedt, keserűen válaszol:

— Nem fog alkalmatlankodni többé...

Diazt mintha fejbeütötték volna.

— Mit mond?

De Fred már nem hallja. Zsebébe nyúl és kis fekete revolverét az asztal fiókjába veti. Gyorsan csúsztatja vissza a fiókot, úgy rémlett előtte, mintha még mindig füstölögne a pisztoly csöve.

Aztán visszatámaszkodik az asztalra és újra az ajtóra bámul, mintha várna valakit, aki onnan fog jönni, a viharból, az éjszakából, — talán a túlvilágról. Homlokán verejték-gyöngyök gyülekeznek, idegesen reszket a lába. És nyugodtan búgnak a gépek, — ez az átkozott hang — mintha haldokló utolsó nyögéseit hallaná ki belőle szüntelen. Vagy csak az eszelős Fülöp mormolja a bibliát?

Gibsont elhagyta a szerencse. Dühösen rúg egy földön fekvő, olajos rongyba, mely odarepül az inasok közé. Bárgyún hátranéznek, nem tudják, honnan jött, aztán tovább facsarják a rongyokat.

Diaz jóindulattal nézi barátját. Teljesen nyugodt, de azért önkéntelenül is megrázkódik, amint hirtelen erélyes kopogtatástól zördül meg az üvegajtó.

— ... a törvény nevében!...

Szinte hallani vélik mind a ketten.

A gépek is halkabban járnak. Fülöp felnéz a bibliából, a kártyázóknak is torkukon akad a szó. Rémmel tekintetek merednek az ajtó felé. Kisértetet vélnék látni. És senki sem mozdul.

Már másodszor kopognak, erélyesen, határozottan. Fred úgy érzi, hogy megingott alatta a talaj. Az inasok ijedten menekülnek el az ajtó közeléből, pedig maguk sem tudják, ki és mi elől? Vigyázatlanul feldöntötték az egyik vedret s a csörgő bádög-edény lomhán elgurul a földön, szinte meg sem akar állni. Diaz is furcsán érzi magát, nem tetszik neki, hogy az öreg gép-ápoló becsapta a biblia nyirkos fedelét.

Végnélküli szíjak szaladnak a gépek között, suhognak a dinamók, kárörvendően énekel két elcsúszott áramszedő-kefe. És nincs, aki megigazítsa, nincs, aki ajtót nyisson. Kővé dermedt mindenki a helyén, halálos rémület szállta meg a telepet. De hogy ezt az ijedelmet voltaképpen mi okozta, azt egyikük sem tudta volna megmondani. A legutóbbi napok feszült izgalmai ahhoz szoktatták őket, hogy minden váratlan eseményben közeledő szerencsétlenséget lássanak. Rettettek mindattól, ami váratlan, mert nem tudták, mikor és honnan fog jönni a veszedelem, amelyről úgy látszott, hogy előbb vagy utóbb, de föltétlenül jönnie kell...

Harmadszor is kopognak, most már ököllel döngöttek az ajtót. Diaz végre erőt vesz magán és az ajtóhoz lép, hogy bebocsássa a késő éji látogatót. Nyitott szájjal, tágranyított szemekkel bámul utána Fred. Szinte érzi, hogy itt a vég, ahogy csikorog a zár, ahogy akadozik az ajtó. Aztán homályosan látja, hogy belép két átázott ember és Diazzal beszélnek. Félig elnyelt mondatföredékek jutnak a füléhez:

— ... a vihar rádöntött egy fát a huzalra, ... ma már nem lehet felállítani az oszlopot...

Mintha többmázsás malomkő esett volna le a szívről. Diaznak is felderült az arca.

— Jól van, jól, intézkedem...

Gibson hangos kurjantással vágja oda a kártyacsomagot és füttyörészve megy a nyöszörgő dinamóhoz. Diaz hangjában is megnyugtató biztatás rejlik.

— Nincs baj, pajtás, csak a szerelők jöttek haza...

Fred nem felel, de már van annyi ereje, hogy nedves felöltőjét levegye magáról és kalapjával együtt a fogastra akassza. Aztán érzi, hogy Diaz belékarol és a szomszédos irodába vonja. Kimerült teste a székre zuhan, Diaz támogatja, majd gondosan bezárja maga mögött az ajtót.

A vékony ajtón szabadon hatolt át a hang. Csekély akadályt gördített a gépek zúgása elé.

— Most aztán beszéljen!... — vont a kérdőre Fredet a spanyol mérnök. Szigorúan nézett a szemébe, szúrós, fekete szemével.

— Hol járt? — kérdezte újra.

— Kint voltam, ... a szigeten...

— Most? Ebben az időben? Fred, mit tett maga, szerencsétlen ember?

— Semmit...

— Pajtás, ... öreg cimborá, beszéljen...

— Nos hát, mondtam már. Nem fog alkalmatlankodni többé!

— Bruke?

— Ó!

— Meghalt?

— Azt hiszem. Párbajoztunk. Most a szigeten maradt...

— Szegény fiú...

— Ki? Bruke?

— Nem, barátom. Maga!

— Igaza lehet. De most már mindegy. Már késő...

— Hogyan történt? Fred, mondja el...

— Gyilkos vagyok, gyilkos!...

Kétségbeesetten takarta el az arcát. A szomszéd csarnokból tisztán hallatszott át a gépek átható, vádoló zúgása.

— Csolnokon mentünk ki a szigetre, — kezdi újból — még nem esett az eső. Bruke evezett és olyan gúnyosan nevetett az egész úton. Nem bírom elviselni azt az embert!... Aztán felálltunk. Elég közel egymáshoz. Nagyon gyéren világított a lámpánk, talán azért is történt, hogy lőtt és nem talált. Aztán lőttem én. Megtántorodott, a melléhez kapott és egy hang nélkül elterült a földön. Ha látta volna azt az alakot, azt az arcot! Lelketlen gazember, tönkretette volna még azt a pár napunkat is, ha életben marad!... Most is az úton csak arról beszél, hogy vissza fog jönni még hajnal előtt és elviszi a leányt. Mit bánja ő, hogy beteg, hogy szenved? Neki ígérték, kifizette az árát és jussa van hozzá!... Ó, a nyomorult!... Velem is csak azért áll ki, azt emlegette folyton, hogy végezhesen velem, hogy ne legyek az útjában többé... Szerettem volna megfojtani, ott a csolnokban, és bedobni a halak közé!... Ez az ember az oka mindennek! Kellott most idejőnnie? Épp a legrosszabb időben? És Diaz... gondolja el, mi lesz vele, ha elfognak engem? Ennek nem szabad megtörténnie, legalább addig nem! Hiszen az ő kedvéért tettem! Hogy meg legyen a kellő nyugalma, hogy ne zavarja semmi!

(Folyt. köv.)

BANÁN-BEHÓZATAL

ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN

BP. TELEFON: 932-65

A LEGJOBB TÁPLALEK

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

— Ha látta volna azt az arcot! Micsoda eltört vonások, ahogy rávilágítottam a lámpával... Végigsiklott rajta a fény, sárgás, gyenge világosság... Nyitott szemekkel feküdt. Még ráncosabbnak, még öregebbnek látszott! Az ég szerelméért, mondja, mi lesz velem? Mi lett belőlem?

— Csak okosan, barátom! Nem tett maga semmi rosszat! Látja, akit én szerettem, — annak idején, — az elment, csúful elhagyott — és mégsem bántam meg egyetlen apró csekélységet sem abból, amit valaha érte tettem! És ha én lettem volna a maga helyében — higye meg — én is éppúgy cselekedtem volna. Nem kár azért a gonosztevőért. Igazán nem kár. És ez ne okozzon magának lelki-furdalást... Már most csak az a fontos, hogy maga elkerülje az igazságszolgáltatást. El kell kerülnie, legalább addig!... Gondolkozott már felőle, hogyan terelhetné el magáról a gyanút?

— Nem.

— Már pedig ideje volna. Nem szabad, hogy egyhamar felfedezzék ezt az esetet!...

— Nem szabad...

— Tehát gondoskodnunk kell a tengerész testének eltakarításáról. Ott hagyta nyíltan, látható helyen?

— Igen. Nem is gondoltam rá, de nem is lettem volna képes arra, hogy elmozdítsam a helyéről... Ha látta volna azt az arcot, azt a kifejezést! Soha, sohasem fogom elfelejteni azt a tekintetet, azt a két megüvegesedett szemét, a vigyorgó fogait!... Az arcába lógott a haja. És úgy nézett rám, de úgy!... Diaz, segítsen rajtam!... Hallja, hogy csobog a víz? Ahogy bemártja lassan az evezőket. És nevet. Még van kedve nevetni! És a kis lámpa a kabátom alatt, hogy füstöl! Aztán megáll a csolnak, odaütődik a parthoz, ő kiszáll és a szárazra vonatja. Még mindig nevet, azon a kellemetlen, gúnyos hangján... Nem hallja?... Még a karját is nyújtja nekem, amikor ki akarok lépni a partra. Megerősíti a csolnakot, azt mondja, szüksége lesz rá, hogy visszamenjen a leányért. Aztán a zsebébe nyúl és rámszegezi a revolverét. Vörös fény villan fel a csöve végén és hallom, hogy a fülem mellett füttyül a golyó...

— És elszűlt az én fegyverem is. Nem is céloztam feléje, reszketett a kezem... és mégis találtam! Egyenesen a szívébe, abba a gonosz szívébe, amelyik nem ismert szánalmat, nem hatotta meg a szenvedés... Mintha duplán hallottam volna a töltegy dörrenését, úgy verték vissza a hegyek. A kis gyatra lámpa pedig égett és füstölt, félig bebújt a fű közé, alig adott valami világosságot... és mégis láttam, ahogy felemelte azt a durva, kerges kezét, a szívéhez szorította és hanyatt vágódott, mint egy súlyos fadarab, mint egy zsák. Nagyot puffant a földön... A bokrok meg zörögtek a hátam mögött, mintha egy menekülő lélek törne magának utat közöttük. Földbe gyökerezett a lábam. Nem bírtam a szemem levenni arról a görcsösen összehúzódtó alakról, arról a pokoli arcról!... Az az arc, Istenem, ezentúl mindig az fog előttem lebegni?

— Aztán mintha csolnakot hallottam volna a szigettől távolodni... Talán a lelke ment el a leányért, hogy mégis magával vigye!... Tisztán hallottam az egyes evezőcsapásokat. Azt hittem, sohasem kerülök el arról a szigetről...

— Pedig csak képzelődtem. Csolnakunk ott volt a helyén, odakötte a fához, ahogy ő hagyta ott. Fogaim közé fogtam a lámpát, hogy megvilágítsam a csomót. Reszketett a kezem. Úgy rángott, alig tudtam kioldozni a nedves kötelet. Aztán belöktem a csolnakot a vízre, ráléptem az orrára és az ülésre vettem magam. Még mindig hallottam, ahogy távozott a lelke. Az egyenes, biztos evezőcsapásokat... Így csak tengerészek tudnak evezni, és tudtam, hogy az ő volt. Ó, akinek a teste ott fekszik a letaposott fűszálak között...

— Diaz! Őlt már maga embert? Nem a háborúban, ahol együtt harcoltunk, nem, az egészen más volt... De úgy, négy szemközt?... Annak az arcát nézni, ahogy elmerededik... ahogy az ismerős vonások eltorzulnak, egyre jobban... és hideg lesz az a test, az én kezemtől, az én kezemtől!...

— Nyugodjék meg, Fred! Én a maga helyében alighanem ugyanígy tettem volna! Én is képes lettem volna erre, az *enyémért*, pedig az hűtelen volt és elhagyott engem. És mégsem bántam volna meg! Legyen erős és tüntessük el azt az embert. Teljesen fölösleges, hogy reggel megtalálják! Magának szabnunk kell maradnia! Az ő érdekében! És ezért

meg kell tennünk mindent, mindent, hogy ez ki ne tudódjék!

— Igen, ne tudódjék ki semmi! Maradjak az, aki voltam, becsületes, köztisztelőben álló ember! Én, aki a saját kezemmel oltottam ki egy másik embertársam életét!...

— Fred, jegyezze meg, csak az bűn, amit önző érdekből cselekszünk!... Maga megmentette ezt a leányt. Ha nem volt más módja, hát így! Megmentette egy kéjéhes haramia karmai közül... Jól tette! Igazat adok magának...

— És én mit szóljak? Én? Aki itt látom magam előtt azt a görcsökben vonagló arcot, ahogy ráesik a lámpa halavány fénye?... Mit szóljak én? Diaz, úgy-e maga nem volt sohasem szerelmes?

— Mit tudja maga, Fred, hogy mit tettem én, hogy mit *nem* tettem én annak a kedvéért, akit szerettem? Pedig az nem érdemelte meg, nem volt méltó arra, hogy szeretettel vegyem körül. És mégis jól tettem. Jól tettem mindent! Az lett volna a hibám, a bűnöm, ha valamit megtagadtam volna tőle!...

— De gyilkolni, embert ölni! Diaz, gondolja meg!

— Fred, ha maga nem tette volna, talán én végeztem volna azzal az emberrel!... Nyugodjék meg! Magának szíve van, ennyi az egész! Gondolja el, ha az a gazember életben marad és a leányt kiragadja a környezetéből, ha elszakítja maga mellől, mi lett volna annak a vége? Azt hiszi, eltűnt volna *mi*? Szembeszállunk volna érte mindenkivel, az egész világgal. Szembeszállunk volna mindannyian, mert nincs közöttünk olyan ember, aki akár az életét is fel ne áldozná azért a leányért!... Fred, legyen erős, hisz tudja, hogy már csak néhány nappal lehet szó. Most szedje össze magát — és mindnyájan a rendelkezésére állunk! Én helyettesítem magát, ameddig kívánja! Isten adja, hogy minél tovább!...

— Diaz, drága ember, köszönöm magának!

— Csend! Gondolja meg, én is szerettem egyszer és tudom, mi a szerelem! Az én szívemet sem faragták ám kőből, még ha úgy is vélekedik rólam a világ. És nem is magáért teszem... De most ez nem fontos. Nyugodjék meg, minden dolgát elvégzem maga helyett, csak menjen vissza oda, ahol a maga helye van!... Tegye boldoggá azt a leányt, legalább arra a rövid időre, ami még hátra van az életéből. Gondolja meg!

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy el kell tüntetnünk minden áruló nyomot! Meg kell hiusítanunk a nyomozást!

— Istenem, nincs erőm...

— De kell, hogy legyen! Szedje össze magát és induljunk útnak, mielőtt hajnalodik!...

— Jaj, nem! Azt az arcot, ha látná! Azt a kifejezést, azt a vigyorgó mosolyt!... Nem bírom, nem, nem!

— Legyen erős! Muszáj! Az ő kedvéért. Gondoljon arra!

— Nem lesz elég erőm hozzá, hogy újra meglássam azt a fetregő, élettelen testet! Mikor én öltem meg, én!...

— Fred, térjen magához! Mondja, egyáltalában bizonyos-e abban, hogy valóban meghalt akkor az az ember?

— Kerekre nyitott szemével csodálkozva nézett rá a fiatal mérnök. Szinte maga sem tudta, hogy mit válaszoljon.

— Nem. Nem győződtem meg határozottan...

— Szerencsétlen ember! És ha elmenekült?

— Nem. Az lehetetlen. Bajosan úszhatott volna ki a szigetről, csolnak pedig nem volt a közelben...

— E szerint ott kell lennie! Pihenje ki magát, aztán induljunk, amint lehet! Nincs veszteni való időnk!

— Istenem, nehéz lesz, nagyon nehéz!... De mondja, ki van ott az ajtó mögött? Valaki hallgatódik!

Diaz is észrevette és már ott is termett, fel is rántotta az ajtót. Az öreg Fülöp összegörnyedt alakja távozott onnan, hangosan morogva maga elé valami ócska káromkodást... vagy az is lehet, hogy a bibliát ismételtette magában, Egyetlen szavát sem lehetett érteni.

— Ki az? — kérdezte Fred.

— Fülöp, az öreg gépapoló...

Tanácsalanul nézett utána Diaz, nem tudta, mit tegyen? Utána menjen-e, vagy hagyja útjára menni? És ha kihallgatta az egész beszélgetést? És most megy, hogy feljelentse őket?...

— Hadd menjen, — mondta Fred — menjen minden a maga útján, ahogy történnie kell!

— Nem igaz! Vezéreljük ez egyszer mi a sorsot és tegyük boldoggá annak a leánynak az életét! Még akkor is, ha ellenünk esküszik az egész világ!... Boldoggá kell tennünk, hogy ne érezze úgy a kint, a szenvedést, — hogy a mi lelkiismeretünk is nyugodt lehessen!...

Az öreg pedig már felnyitotta az üvegajtót és fődétlen fővel, kabát nélkül lépett a zuhogó esőbe, a viharos éjszakába.

Gibson káromkodva zárta be utána az ajtót.

És a gépek búgtak, egyhanguan, tovább. Szaladtak a szíjak, amott láthatatlan küllök suhogtak a levegőben, döngött a padló. És a generátorok daloltak, titokban, esendően...

... Mint minden éjjel...

II.

Diaz megvárta, amíg a barátja kissé lecsillapodott. Akkor elérkezettnek látta az időt, hogy induljanak. Sokáig kellett várnia, Fred csak nagy nehezen gyűjtött magában annyi erőt, hogy Diaz karjára támaszkodva elhagyhassa az irodát.

— Mehetünk? — kérdezte Diaz az ajtó küszöbén.

— Mit tegyek? Menjünk hát, ha kell...

— Fred, ezt a vízhatlan kabátot vegye! Még így is meg fogunk ázni alaposan...

— Nem baj. Nekem már mindegy.

— Próbálja ki a lámpáját! Működik?

— Igen. Mehetünk.

— Egy perc, azonnal! — és a gépész felé fordult — Gibson! Pár órára magára hagyjuk. A naplóról meg ne feledkezzék!

— Szolgálatjára... Éppen most olvasom le az adatokat.

— Rendben vannak a vonalak? A vasúttól nem jelentettek hibát?

— Nem. Még eddig semmit, — lelkiismeretes figyelemmel nézte végig az összes mutatókat, körmével megkopogtatta egy-két mérőóra üvegét, csak azután folytatta — rendben van, mérnök úr, egy hajszállal áll tizenötezer alatt. A fogyasztás is egészen normális...

— Helyes. Köszönöm. Tehát rajta... Pajtás, indulhatunk!

Nehézkesen, nem szívesen mozdult meg Fred. Csak úgy immel-ámmal indult a kijárat felé. Inkább a barátja vitte előbbre. Lármásan felfeszítették az ajtót és elhagyták a fényes csarnokot. Kemény cseppek folytonos, ádáz ostroma érte arcukat, bokáig érő víztócsákon gázoltak keresztül. Vak sötét-ségben boforkálva haladtak előre.

A hideg, friss víz hatására Fred is magához tért kissé nyomasztó kábulatából. Megfogta Diaz izmos karját. Egész közel kellett hozzá hajolnia, hogy meghallhassa a szavát.

— Mit mondott?

— Gyanus nekem ez az öreg... — adott rossz sejtelmek kifejezést Diaz.

— Fülöp?

— Minden szavunkat hallania kellett...

— Bizonyára!

— És hová mehetett? Csak azt szeretném tudni! Komolyan aggódom, mert úgy látszott, mintha menekült volna előlünk... Jó lesz sietnünk, hogy mielőbb biztonságban legyünk! Nem gondolja?

— Mehetünk gyorsabban is. Egyenesen út. Az utolsó ház után balra és onnan át a síneken. Le a folyóhoz. Ott kötöttem meg a csolnakot.

— Magának vacog a foga, Fred. Igyék egy kortyot ebből az üvegből... és ne féljen, legyen okos!... Nos?... Jó volt? Már nem fázik?

— Nem. Köszönöm.

— Nagy hasznunkra van ez az eső, legalább nem kell félnünk, hogy találkozunk az úton valakivel. Csak attól tartok, hogy eláll, még idő előtt... Mintha máris veszített volna az erejéből. Nem gondolja? Már nem zuhog olyan kegyetlenül!...

— Itt volt az orvos? — kérdezte Fred hirtelen.

— Igen.

— Beszélte vele?

— Még beszélt hozzám, mielőtt elment az este.

— És mit mondott? Nincs remény?

— Minden kívánságát teljesítenünk kell, azt mondta, bármit kívánjon is a leány!... Ez a legjobb, amit még tehetünk...

— Szóval összetett kezekkel álljunk az ágya mellett és nézzük, hogy a szemünk láttára sorvad és pusztul, hogy nap-nap mellett esztendőket veszít az életéből... Ó, Diaz, ez több, mint amit el lehet viselni!...

— Csak okosan, pajtás! Mindent el lehet viselni. Legfeljebb belepusztul az ember!... Nem fontos. Mindegy. De most nagy szükség van magára. Most dobjon félre minden bánatot, minden gyengeséget és mutassa meg, hogy mit tud, hogy mire képes!... Úzze ki a fejéből a rossz gondolatokat! Lásza be, hogy úgysem használ velük! Ne gondoljon másra, csak a múltra! Abba kell magunkat beleélnünk, hogy minden jól lesz, hogy újra visszatérnek a tavalyi napok... még ha akárhogy fáj is!...

— Tudom, Diaz, de olyan nehéz...

— Szedje össze magát, pajtás, most ez a legfontosabb! — hirtelen megállt és úgy folytatta. — Tovább? Nem, itt kellett volna befordulnunk?

— Nem. A következő sarkon.

— Úgy hát előre! Fel a fejjel, Fred, férfiak vagyunk!...

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

3

— Még most is szívből gyűlölöm azt az embert, vagy talán még inkább mondhatnám, hogy undorodom tőle! Ha látta volna azt a ráncos arcát! Még a halála után is vigyorg, mindjárt meg fogja látni!

— Ki volt hát ez a Bruke tulajdonképpen? Holven barátja?

— A kormányosa.

— Részeges, vén fickó, mint a kapitánya! Jól összeillett ez a kettő!

— Hagyja, Holven nem is olyan rossz ember!... De műveletlen és közönséges. Nem szenvedhetem. Szinte nem is akarom, nem is tudom hinni, hogy Zelma az ő leánya lenne!

— Még mindig nem jött haza?

— Ki? Holven? s még kérdezi?

— Iszik?

— A drágalátos Holven kapitány!... Ó, ha nem nézném, hogy annak a lánynak az apja!...

— Ne bántsa Holvent, nem érdemes. Nem tesz nekünk semmi rosszat és ő is szereti Zelmát.

— Ez az egy mentsége van!

— Ez. De álljunk meg! A csónaknak itt kell lennie, közvetlen előttünk!

— Látja?

— Nem.

— Én sem. Igaz, hogy elég homályosan látok, de ha csónak volna közelben, feltétlenül észrevenném...

— Nincs itt!

— Bizonyos abban, Fred, hogy itt hagyta, pontosan ezen a helyen?

— Feltétlenül.

— Talán elvitte a víz. Hallgassa csak, milyen heves a sodra! Könnyen meglehet, hogy elkapta és most aztán szaladhatunk utána!

— Nem lehet! Itt van ez a földbe vert karó. Itt. Látja? Ehhez erősítettem oda a kötelet és magától el nem szabadulhatott....

— Akkor hát hol van? — kérdezte Diaz és a kalapja alatt megvakarta a fejét.

— Sejtlem sincs.

— Úgy-e, mondtam, hogy eláll az eső!... Nem sokára felkel a nap és ha nem találjuk meg a csónakot, nem tudunk átnenni a szigetre és itt kell majd maradnunk a parton! Még éppen ez kellett nekünk!... Fred, maga mégis csak rosszul köthette meg!

— Diaz, oda nézzen! Mi az a sötét tömeg, ami ott a vízen ide-oda mozog?

— Hol?

— Ott, arra, körülbelül száz lépéssel feljebb...

— Látom. Az, barátom, az a maga csónakja lehet. Egész határozottan az!...

— Diaz, itt... *járt valaki!*

— Képzeld meg, Fred, Valószínűleg nagyon izgatott lehetett és eltévesztette, nem emlékszik már, hogy melyik volt az a karó...

— Nem, Diaz. Határozottan emlékszem, hogy ott lejjebb hagyta, — mondta a mérnök, miközben odaérték a parthoz kötött csónak mellé. — Csak nem hozhatta fel a vizet? Itt járt valaki... és ha úgy van, akkor mindent megtudott! Elkéstem, Diaz!

— Mindegy. Most nem érünk rá, hogy a fejünket törjük, gyorsan, oldozza el!...

— Kész. Üljön az evezőkhöz!

— Tele van a csónak vízzel... No, de nem baj. Indulhatunk?

— Rosszat sejték...

— Majd meglátjuk, majd meglátjuk... — mormolta Diaz. Izmos karjai ütemesen mozgatták az evezőket.

A csónak orra nagyokat zupogva, sebesen szelte a vizet.

Sötétség vette körül őket. Eloltották a lámpáikat, hogy jobban tudjanak tájékozódni. Már alig esett, inkább csak szemzett az eső. Éles, hideg szél fujt a tajtékzó víz felett, szemben, a szigeten zizegve zúgtak a fák, tisztán hallatszottak a partra sodródó hullámok egymást követő, sístergő löccsanásai. Szinte érezni lehetett az alacsonyan lebegő, terhes, fekete felhők súlyát.

Egészen közel rémlett a part és mégis időtlen-időig tartott, míg a szigethez értek. Fred még nagyon jól emlékezett az éjszakai jelenetre, mikor a kormányos partra vontatta és a fához kötötte a csónakot. Most felismerte azt a fát. Ijesztő méltósággal emelkedett előttük a roppant árnyék, a fa lombdús koronája.

Fred nem szólt, — szinte már nem is volt ura az érzelmeinek. — csak a lámpa kékes sugárkévéjét vetítette a kikötésre alkalmas, krilikus pont felé.

Diaz biztos kézzel odairányította a csónakot.

Rozoga jároművük kiemelkedő, széles orra mélyen beletűrt a parti, nedves fövénybe.

Mindketlen kiléptek a csatáros talajra.

— Ott, ott... — nyögte Fred és szemei elé tartotta a karját.

Diaz bátran előrement a megjelölt irányban. Gondosan átkutatva a környéket lámpája fénykörével, majd megállt, hogy hátraszóljon a reszkető, szenvedő mérnök felé.

— Fred, legyen okos, ne lásson rémképeket!...

— Látja azt az arcot, a vigyorgó, fehér fogorát? Ó, Diaz, ne kényszerítsen rá, hogy még egyszer meglássam azt az embert!...

— Fred, maga álmodik! Erős a gyanum, hogy csak felizgatott fantáziájának az áldozata lett és nem is járt itt az előbb... Szedje össze magát, barátom és menjünk haza! Látja, itt nyoma sincs a holtak...

— Mit mondott?

Fel sem fogta az értelmét Diaz szavainak. Már nem is a kormányosra gondolt. A leányt képzelte maga elé. Mintha ott bujkált volna a fák között, zajtalan léptekkel a puha gyepszőnyegen, mintha ruháinak selyme suhogna a sötétben. Kedvese súlyát érezte a karján, mintha ott állna mellette, az oldalán, szorosan hozzámulva. Szinte érezte hajának enyhe illatát.

De Diaz véget vetett a látomásnak.

— Nyomat sem látom Bruke hullájának! — mondta — Győződjék meg hát a saját szemével, ha nem hisz nekem!...

Fred félelmét leküzdötte a kíváncsiság. Előrelépett és behatolt a fák, a bokrok sűrűje közé. Amint átvégődött az arcába csapkodó ágak, a nedves levelek között, borzadállyal világított a földre. Oda, ahol Bruke testét pihenni hagyta. Már érezte, hogy meg fogja látni a rém borzalmas arcát, már hideg borzongás futott végig a hátán. — de nem látott semmit a földön feküdni, a halott kormányos már nem volt a helyén. Hörgő üvöltés hagyta el a torkát.

— Diaz!

— Csend! Ne kiabáljon! Mondom, Fred, maga álmodik. Itt, ezen a ponton állt a kis füstölő lámpa a fűben és ott... Ott feküdt Bruke, ahogy elvágódott, mikor leterítette a fegyverem! Jöjjön csak közelebb, Diaz, látja ezeket a sötét foltokat? Itt, a le-taposott fű között? Ez vér... a kormányos vére... És még mindig azt tartja rólam, hogy álmodom?

— Csakugyan vérnyomok, — állapította meg Diaz a fejét csóválva.

— És hova lett Bruke teste? Diaz, erre feleljen! Kétségbeesetten forgolódott maga körül a fiatal mérnök, bevilágította a fák közé, feltúrta a bokrok tövét. Feltépték a börtét, összekarmolták az ágak, de a zúgó lombok hallgaltak a titok felől, hagyták, hogy örjítő kétségei között vergődjék tovább.

Kiment a partra és körüljárta a parányi szigetet. Majd hogy bele nem szédült a vízbe. Úgy hívta, csalogatta az a víz, de nem hallgatott rá. Most keresnie kellett, hogy bizonyosságot szerezzen Bruke holléte felől.

Azt hitte, majd csak rátalál a testre.

Aztán, hogy ott sem lett semmi megnyugtatót, visszatért a fák, a cserjék sűrűje közé. Talán halála előtt még bekúszott a bokrok alá?... De nem! A kormányos nem volt sehhol.

Csalódottan tért vissza végül is a fársa mellé, ki még mindig ott állt, ahol az előbb és gondolkodott. Azaz, hogy inkább a talajt vizsgálta a párbaj színhelyén, a füvet, a vérfoltokat. Oda nem vágott be oly pusztító, romboló zápor, mint ahogy arrább, a szabadban dühöngött, mert a sűrű lombok fogták fel az erejét s így nem moshatta el a nyomokat.

— Diaz! — kiáltott fel hirtelen Fred és a földre mutatott. — Nézzen oda! Nézze csak!...

— Semmi különös. Vérnyomok. Már régóta azokat tanulmányozom, barátom!

— Nem, nem! Oda nézzen, arrább!

— Hová? Mi van ott? Nem látok semmi különöset.

— De a fül! Nézze a füvet!

— Nem értem...

— Nem érti? Nem vesz észre rajta rendellenességet?

— Nem én...

— Nézze, ezek a fűszálak nem állnak fel úgy, egyenesen, mint a többiek. Nézze csak, ha így, ferdén világítok rá a lámpással, most sem veszi észre?

— Mintha lehengerelték volna.

— Úgy bizony! Látja, Diaz, ezt a sávot? Itt egy súlyos testet vonszoltak végig. Bruke nem a saját erejéből távozott.

— Igaza van!

— Látja, ez a sáv levezet a partra. Egyenesen a vízhez.

— Nézze, Fred, ott is vércseppek ragyognak...

— Diaz! Ezt az embert csónakon vitték el innen, vagy a folyóba dobták!

— Isten adná!...

— A mi csónakunkat használta a tettes, avval jött át, azért nem találtuk a helyén. Tehát a szárazról jött érte. De ki tehetette ezt? Ki tudhatta vajon, hogy Bruke itt maradt?

— És mondja, Fred, mi célja lehetett annak,

aki elhurcolta innen? — vetette fel Diaz a legsúlyosabb kérdést.

— Talán élt még...

— Nem hiszem. Akkor gondosabban vitték volna, nem ilyen kíméletlenül!

— Világítson csak ide! Itt lábnyomokat is látok...

— Ellepte már a sár, nem látni tisztán. Hanem hatalmas lába lehetett annak az embernek, aki itt járt, míg mi távol voltunk. Nézze, milyen nagyok ezek a nyomok!

— Csizma...

— Pszt! Mi ez a zaj?... Hallotta, most me-gint...

— Diazt is lassankint elhagyta józan nyugalma. A félelmet gerjesztő, viharos éj, a sötét homály, amely mindent közelebb hoz, nagyobbak mutat, a szörnyű, titokteljes események láncolata ő rá is megtette hatását. Izgatottan figyelt, megerőltette a hallását, hogy megtudja a különös hang eredetét. De az nem ismétlődött meg többé, csak a víz tajtékzott tovább, dühödten folytatta kicsinyes játékát a hullámverés. Fejük fölött zizegtek a fák, minden nagyobb széláramlat után valóságos záport hullatva a földre. A lámpa éles, köralakú fénye hol szállingózó, sárga falevelekre, hol harmatos, csillogó pók-hálók roncsaira esett minduntalan. Diaz még mindig feszülten figyelt.

— Fred, hallotta, mi volt ez?

— Azt hiszem, harangjelzés a parti órháznál. Úgy hallottam.

— Az. Persze, hogy az! A szézharmincötösnek kell most erre jönnie Milyen ostoba is vagyok, már én is képzeldöm!...

Elszégyelte magát és elhallgatott.

Fred szólalt meg később.

— Most mi lesz? — kérdezte tanácstalanul.

— Visszamegyünk a telepre, hogy itt ne érjen bennünket a virradat! Ennél okosabbat aligha tehet-nénk...

— És Bruke? — kockáztatta meg a kérdést barátja, mikor megindultak lassan a csónak felé.

— Nem tudom...

— Diaz, az én idegeim már nem bírják tovább!...

— Fred, Fred, nyugodjék meg! Még nagy feladat vár magára...

— Istenem, csak addig bírom, addig legyen még erőm!

— Lesz! Csak higgadtan, józanul, pajtás!

— Nagyon bosszant az az ember!...

— Holvenra gondol?

— Nem... Az öreg Fülöpre. Ha máris feljelen-tett volna?

— Nem hiszem, de az sem volna baj. Ha komoly gyanú merülne fel maga ellen, akkor én vállalom magamra a tettet, de bármilyen történjék is, elfogatni nem engedem magát! Csak hagyja rám!...

— Diaz!

— Majd ki fog szabadítani később, ha elérkezett az ideje. De most magának ott van a helye, ahol a leány! Magának szabadnak kell maradnia, érte meg, szabadnak, minden áron!

— És ami történni fog?

— Bátran kell a szemébe néznünk!

— De hisz ez több, mint kétségbeejtő! Ez meghaladja az erőt! Diaz, nem érti? Nem?

— Értem, pajtás, és igazat adok magának. Nagyon jól megértem ezt a helyzetet, ezt a kínos vergődést és sajnálom magát.

— Engem sajnál? Egyedül engem?

— Mind a kettőjüket. És nem tudom, melyikük sorsa szomorúbb, melyik meghatóbb?... Szinte rosszul esik, hogy nem vehetek részt a maguk bánatában, hogy csak úgy, messziről kell néznie!...

— Diaz, ne mondja, mert maga többet tesz értünk, mint amit lehet! Mivel érdemeltük mi meg, hogy ilyen jó legyen hozzánk, ilyen nemes, önzetlen barátunk legyen?

Diaz nem felelt. A rohanó vizet nézte, a zúgó, fekete lombokat. Fogai közé vette a lámpát és a csónakra világított vele, mialatt eloldozta azt a fától.

— Szálljon csak be és menjen a túlsó végére, — mondta alig érthetően, összeszorított fogai közül. — Majd én letolom a partról.

A csónakban bokáig érő víz állt. Fred az ülések deszkáin lépkedett, hogy a csónak másik végére nehezedjék. Diaz eloltotta lámpáját, és a sötétben lomhán megmozdult a rozoga fatákolmány. Kilen-dült a nyílt vízre, ott elragadta az ár és a tehetetlen csónak lassan megfordult maga körül.

— Diaz, itt van? — kérdezte Fred, ki úgy érezte, hogy az imbolygó csónakban egyedül maradt.

— Itt vagyok, de nem találok az evezőket. Úgy látszik, kint maradtak a szigeten! Ó, hogy az ördög vigye el! Így, evvel az ócska bárkával sohasem érhetünk célhoz... Mondja, Fred, érez magában elég erőt, hogy kiüsszunk a partra?

— Talán. De nem igen hinném, hogy sikerülne!

— Vagy várjon csak... Feszítsük le az egyik ülésről a deszkát. Talán az is elég lesz arra, hogy kikormányozzuk a szárazra valahol...

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉI ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

— Nézze, egészen laza, ez is, csak ki kell emelnem!...

— Már meg is van. Pompás!

A lapos deszka nagy csobbanással merült a vízbe. Mindjárt hallani lehetett a nekitámadó víz haragos sustorgását, és lökészerű, kisebb ingások közben irányt változtatott a csónak.

Diaz karjába törölte izzadó homlokát.

— Fred, — szólalt meg végre, — most beszéljünk meg komolyan a helyzetet! Ki tudja, lesz-e még alkalmunk arra, hogy ilyen zavartalanul együtt legyünk?...

— Mit beszéljünk meg?

— Amit csak hozhat a jövő...

— A jövő? ... Nem hozhat az már mást, mint rosszat! Nagyon jól tudom én, hogy mi vár reánk!

— Csak ne csüggedjen, pajtás! Bátran, előre!...

— Nem, Diaz. Nincs menekvés. Minden ellem szegült. Látja, egy évig csend volt és nyugalom. És most, mikor még inkább szükségünk volna rá, most az árnyékból előlépnek összes ellenségeink! Most bosszulja meg magát az életem! És nincs menekvés. Lejtőre jutottam. Most még ezt is meg kellett tennem, embert kellett ölnöm! Mondom, nincs menekvés, elbánik velünk a sors...

— Ugyan, ne törődjék már azzal az emberrel! Volt, nincs! Nem kár érte. Tegye túl magát minden kicsinyiségen!

— De hová lett, hová tűnhetett?

— Arról is beszélhetünk...

— Nézze, beszéljünk arról. Csakis arról. És ne hozzuk szóba többé a jövőt. Csak az ördögöt festjük a falra...

— Van benne valami igazság...

— Ez most a nagy elszámolás. És csak ítem térhetek ki előle? Hiszen megérdemlem! Csak az ő sorsa fáj nekem... És hagyjuk csak a múltat és hagyjuk a jövőt!...

— Talán jobb is...

— De hogy hova lett az az ember, most azt magyarázza meg nekem!

— Különös, különös, — mormolta Diaz és elgondolkozott, mert nem tudott mit válaszolni.

Az ormóllan csolnakot kénye-kedve szerint vitte a víz, a szél is inkább beljebb fújta a folyó közepe felé, de a spanyol kitarató munkája végül mégis eredményre vezetett. Egyenes vonalban haladtak, majdnem párhuzamos irányban a parttal. Lassan, de mégis feljes határozottsággal közeledtek a szárazföld felé. Fenséges titokzatossággal, sejtelmesen bontakozott ki előttük a tájék.

A parton fényes pontok sora közeledett. Diaz ráismert a százharmincötösrre. Most jött a petroleumtelepek felől, hogy a városba menjen. Nem is állt meg a sötét állomáson. Mint fényes, világító kigyó, szaladt a part hosszában végig, az ujonan épített töltés gerincén húzódo síneken. Kivilágított ablakainak sárgás fénye ezerszeresen tükröződött vissza a táncoló, fodros hullámok hátán. Apró, kékes szikrák villantak meg a két villamos mozdony hatalmas árnya felett és utánuk hosszú kocsik sora rohant, vadul, dübörögve. Diaz nem tudta levenni róla a szemét, míg a gyorsvonat el nem tűnt a folyó felső kanyarulatánál és az a pislákoló, vörös pont is ki nem hunyt egészen, ami még rövid ideig látható maradt utána.

Gibsonra gondolt a gépekre, a dinamókra. Ott most suhognak, szaladnak a szíjak, átható zúgás tölti be a fényes csarnokot. Folyik a munka. Ott most generátorok robotolnak, hogy árammal lássák el ezt a száguldó vonatkolosszust és valahol messze, ennek a többi, szilaj testvéreit!...

Mielőtt kiszálltak, még egyszer megszólalt Diaz.

— Ha rá kerül a sor, tagadni, pajtás, konokul tagadni! A többit meg csak bizza reám! Meglátja, símán fog menni minden, nem lesz belőle baj...

— És Zelma?

Súlyos kérdés.

Diaz nem felelt, nem is szólt többet. Egész úton egyetlen hang sem hagyta el az ajkait.

Gibsonra gondolt, a gépekre, a dinamókra, — hogy ne lebegjen előtte a szegény kis Zelmának fájdalmas képe, amitől úgy összefacsarodott a szíve, az ő kemény, háborúban megedzett szíve, hogy meleg könnyek gyűltek a szemébe...

Még jó, hogy alig derengett a hajnal. Különben nagyon elszégyelte volna magát a barátja előtt.

III.

Újabb felvonás következett. Más kulisszák kerültek az emberi sorsok színpadára.

Melegen tüzött a nap. Erősen megcsappantak az éjszaka rémképei. Félénken a háttérbe húzódtak előle, valószerűtlenné, alig hihetőkké váltak.

Meleg, őszi napfény aranyozta be a gépcsarnok belsejét is. Mosolygó, sárgás kockákat vetített a mozaik padlóra. A gépek dübörögtek, mint rendszeren, szaladtak a szíjak, percre sem pihentek el a dinamók, legfeljebb felváltották egymást a munkában, ha belefáradt egyik-másik. Folyt a munka, úgy ment minden, mint máskor, mint mindig. De talán a gépek is vidámabban végezték dolgukat s mintha az el nem haló zúgás is egyre azt dörögte volna: ... nézd, élvezd, süts a nap... melegen, forrón... süts, süts...

A gépekbe fojtott élet ébredt ilyenkor öntudatra.

A nagy márványfal, a kapcsolótábla is barátságos, ragyogó köntöst öltött magára. Mintha viszonozni óhajtották volna mindannyian a mérnökök meg a gépészek gondos szeretetét, amit reájuk pazaroltak.

Nem akartak emlékezni az elmúlt éjszakára. Mert az éjszaka már elmúlt. Már nem volt sehol.

Még valótlanabbnak, pusztán csak álomnak tűnt az éj története ott, a hosszú-hosszú szárnyépület tulsó oldalán. Az épületsor másik végén, ahol egy kis magányos villa állt.

Mintha ez a ház, a kis befuttatott veranda és az előtte elterülő parányi kert összefogtak volna, hogy megcsufolják a villanytelep komoly tekintélyét és megmutassák, hogy a gépek rideg birodalmába is be tud férközni a költészet, a szerelem költészete.

Ide már csak úgy hatolt az örök, egyhangú lárma, mint fáradt legyek zümmögése nyár végén, csukott ablak belső oldalán. Szinte úgy érezte az ember, hogy két-három darázs röpköd a feje körül.

Melegen tüzött a nap. És a kis kert visszamosolygott az égre. Halványkék, rózsaszín virágok hajladoztak enyhe szellő simogatására. Úde illatot árasztottak maguk körül, felkínálták bársonyos kelyhüket a napnak. A kerítésen kívül sivár pusztaság, itt bent a szépség, az élet. Zöld, harmatos pázsit, elsárgult levelek számtalan virág, az egész kert ünnepet ült az éltető sugárban.

Színes virágok pompáznak mindenütt és beszélnek szerelemről, csókról, édes boldogságról... Arról, ami az ő szemükben fontos. Életbevágóan fontos és komoly dolgokról.

És hogy behatol a fák között a zsongó, távoli zúgás s a szellő néha petroleumszagot is hoz magával, nagyot kacagnak. Kinevetik azokat a furcsa teremtményeket, akiknek egész életük csak munkából áll és fáradság, izzadnak ott, ahol nincs semmi öröm, semmi szépség, ahol hiányzik a lélek.

— ... A bolondok! A helyett, hogy idejönnének közénk, ide, a mi lány ölkünkbe!... — susogják az ő hangtalan nyelvükön és a vidáman csicseregő madárkák zajosan helyeselnék. Sokszor járnak ők arra a félelmetes csarnok felé és sokszor mondták már el azoknak az olajos, piszkos embereknek ők is a virágok üzenetét.

— Bolondok vagytok, bolondok... Ne fáradjatok itt tovább hiába! Lássátok be, hogy többet ér egy csók, egy forró, szerelmes ölelés, mint valamenyinyi gépetek! Mert attól nyer értéket az élet. Nem ettől az akkumulátorteleptől, ettől a dinamótól!... Szörnyű nevek, dübörgő szörnyek! Valóságos kis isteneket alkottatok vasból és acélból, hogy imádjátok őket és áldozatokat mutassatok be értük!... Bolondok vagytok, az ám. Egészen bolondok!...

Szorgalmasan beszéltek, magyaráztak — és soha senki sem tekintett feléjük. Nem hallgatták meg őket. Annál jobban csicseregtek tovább.

— ... számok, képletek, hideg törvények... mire valók? A természettel akartok birokra kelni? Ismeretlen erői után kutattok? ... Barátom, állj meg egy percre és hallgass ránk! Hallgass a bölcis kis virágok üzenetére: Hagyd az eszedet pihenni, ne törd tovább a fejed! Ha meg akarod ismerni a Mindenség titkát, nézz csak a szeretőd szemébe és ott meglátod azt!...

Talán nem is így gondolták egészen. Nem is ezekkel a szavakkal mondták a kis madarak. De Diaz, a hideg, szívtelen Diaz így értette őket, pontosan így, és most is igazat adott nekik magában, hogy végigment a hosszú szárnyépület oldalán, az össze-vissza heverő, üres bádoghordók között, mikor a kis festői kert felé közeledett.

Fred, igen, ő értette a virágokat! Külön kérészt tartott, magas fizetéssel, hogy a kis veranda körül mindig mosolygó virágok pompázzanak és olyan legyen a kert, ha valaki kitekint az ablakon, mint boldog, szerelmes álom. Nem kímélt költséget, fáradságot, hogy minden csodás szépséget odavárasszon az ablakok alá. Mert ott szükség volt azokra, hogy méltó keretbe foglalják azt az egy, legszebb virágot, a hervadásra ítélt kis fésző bimbót, szegényt.

Diaz lenyomta a rácsoskapu kilincsét — az is egészen átmelegedett a naptól — és a virágok birodalmába lépett. Hol megrohanta üdítő illatuk, hogy

elbódítsák és közöttük elfelejtsen minden bánatot, az őszt, a szomorúságot — és úgy érezze, mintha újra eljött volna a tavasz, amelyből az élet fakad.

Az a birodalom drága otthont nyújt a szerelemnek...

Kanyargós, keskeny utak vezetnek a veranda feljára. Ott már nem olyan nagy a meleg. Fel-futó repkény tartja hűvös homályban a belsejét. Rátapadó, sűrű levélerdő tetőtől talpig. Néhány sugár azért áttört a levelek között és kékes, keskeny sávok látszanak a levegőben, melyekben fel-alá táncoló, ezernyi porszem kavargog. Egy-két sugár behatol a nyitott ajtón át a szoba belsejébe is és változó, aranyos mintákat rajzol a barna parkettára. Bent félhomály uralkodik, vastag függöny takarja el az ablakot. Szomorú csend, légyzűmmögés teszi hangulatosabbá a szobát.

A másik szobából, félig nyitott ajtó nyílásán keresztül, derűs világosság szűrődik át. Bájosan, ragyogóan derűs. Ott az ablak könnyű csipkefüggönye nem tartóztatja fel a sugarakat, a nap beryogja az egész szobát. Minden kacag és nevet. Kacagnak a vadonat új bútorok, a vakítóan fehér ágy, a bolyhos, krémszínű takaró a paplanon, kacagva néz le a festett, ismétlődő, kék minta a falról.

Fred rendezte be ezt a szobát, alig egy éve. Izléssel és csinnal rendezte be, hogy szép legyen és kedves, mint az a leány, aki az ágyban pihen. Bábajos öleléssel veszi körül az őszi napnak meleg, simogató fénye. Ott fekszik, egészen közel az ablakhoz, hogyha felemeli a fejét, kitekinthessen a kertbe, a tarka virágok közé. Kissé oldalt fordítja a fejét, fásultan élvezi, hogy arcára tűz a nap, lehunyit szemekkel átadja magát a sütkézésnek.

Nyíló virágok illata, vidám madárkák összefüggéstelen dala ömlik be a nyitott ablakon, szellő lengeli a csipkefüggőnyt és a leány aranyzóke, hullámos haja sziporkázva felragyog.

Állig felhuzta a paplanát, fázósan beburkolódzott. Bájos arcának hamvas bőrén láz rózsái nyílnak, ajkain nedvesség csillámlik. Sűrű, sötét szempillái mint nagy legyezők borulnak rá a szemé tájékára. Nem szól, nem mozdul, szomorú az arca... Pedig az ágy melletti asztalkán, — orvosságos üvegek, kanalak és pohár vizek környezetében — aranydíszes vázában, frissen szedett virágcsokor foglal helyet és mosolyogva kéri, hogy nézzen már oda, nyissa fel a szemét és nevéssen vissza rá.

És ott ül Fred is az ágya mellett, a széken. Szürke ruhában, virág díszíti a gomblyukát, térdeire könyököl és ökölbe szorított kezeire támasztja az állát. A kék égre bámul, a hófehér báránnyelvet nézi és meglehet, hogy nem is gondolkozik. Talán a lány sem.

A forró nappal sütteti az arcát, nem is vesz tudomást Fredről és látszólag ő sem törődik vele. Azért mind a ketten így érzik jól magukat, egymás közelében.

Megreccsen a padló. Halk kopogtatás.

— Szabad belépnem? — szólalt meg halkan Diaz.

Fred felállt a székről, hogy elébenyujtsa a kezét. Forró volt a keze és rémült szemei is lelki gyötrelmeiről, belső küzdelemről tettek tanúságot. Diaz rosszalóan csóválta meg a fejét, mintha mondaná, hogy hagyja már: — ami elmúlt, elmúlt...

Nem mondta ki, de Fred megértette a gondolatát és szégyenlősen sűtötte le a szemét, mint megpirongatott diák a tanárja előtt.

Megmozdult a lány. Lassan, óvatosan fordult a szoba belseje felé és felnyitotta a szemét. Diazra nézett, az ő ibolyáké, nagy szemével. Elmosolyodott. Úgy üdvözölte.

— Athoztam a reggeli újságokat, — mondta Diaz. — Jobban van?

— Fáradt vagyok...

— Zelma, Zelma, siessen már, gyógyuljon meg!... Nem is tudja, mennyire hiányzik mindenkinek, hogy olyan régóta nem fordult meg a telepen... Nagyon várjuk már magát!...

— Türelem, Diaz, majd egyszer... Ha egészséges leszek...

— Jaj de szép! Kitől kapta ezeket a virágokat?

— Találja ki...

— Fred kedveskedett magának?

— Nem. Ő már egészen elhanyagol engem...

— De Zelma! Én?

— No ne haragudjál!...

— Ki hozta hát? Mondja már, mert nagyon kíváncsi vagyok! — kérlette újra a spanyol.

— Képzeld, Gibson jött át az előbb... Verset is mondott hozzá, mikor átadta nekem.

— Ó is? — gondolta magában Diaz és jelentősen magasba vont a szemöldökét.

— Ha látta volna, Diaz, hogy milyen olajos madzaggal kötötte át!... Annyit nevéttünk rajta! Ugy-e Freddy?

— Igen, egészen fekete lett a kezem, mikor széjjelcsédtam a szárait, hogy vázába tegyem...

Már Fred is mosolygott.

Diaz csak erre várt. Még egyszer jobbulást kívánt a leánynak, búcsúzott és ment. Vissza, a dübörgő gépek közé.

Megint magukban maradtak a szobában, de a leány nem fordult el az ablak felé.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

5

— Ülj ide, Freddykém... — mondta és alig észrevehető, gyöngé fejmozdulattal az ágya szélére mutatott. — Ide közelebb! Úgy szeretlek látni!

Kivonta karját a paplan alól és a mérnök keze után nyúlt. Fred két kezébe vette, úgy simogatta az ujjait. És Zelma hagyta. Fáradt volt hozzá, hogy viszonzza a kedveskedést. Rövidujjú inge szabadon hagyta a karját. De nem fázott, mert melegen sütött rá a nap.

Fred az ujságokra nézett.

— Olvassak neked? — kérdezte kedveskedően.

— Ha akarsz...

— Mit? A hírek érdekelnek?

— Jó lesz, csak olvasd...

— „Vakmerő rablóátadás a sheriff lakása ellen” — kezdte böngészni Fred. — „James Patrick jogainak elismerését követeli a néptől”... Olvassam?

— Tovább, tovább...

— „Lángokban áll a Déli-erdő”... És Zelma, képzeld! A Mária-kút! A mi Mária-kutunk!...

— Mi történt vele?

— „Pár nap előtt hirtelen egészen kiapadt”... „Földcsuszamlás okozta a szerencsétlenséget”... „A gépház romokban hever”... „Hárman súlyosan megsebesültek”...

Mély, belső megrendüléstől remegett a hangja, mikor lebecsátotta az ujságot.

— Felolvassam?

— Hagyd inkább! Ne rontsd el az emlékeinket...

— Istenem, ha elgondolom...

— Talán nem is igaz. Nem tudom elhinni...

— A Mária-kút!... Kedves emlék marad. Mindig odaképelem magam, ha érzem odaát a gépek olajos szagát.

— Emlékszel, Freddy?

Fred nem felelt, csak lehajolt a leány kezére, hogy megsókolja, forrón.

— Emlékszel? Mintha csak most történt volna minden, nem régen, pár nappal ezelőtt... Olyan életem látom még, ahogy apámmal megérkeztünk az olaj-telepre és elgondoltam, hogy a mi nomád életünk után most ott lesz az én állandó otthonom!... Ufálatos volt az a vidék és olyan nehéz szag volt a levegőben. Alig tudtam megszokni, csak nagy sokára...

— Hallottam, sokat sírtál...

— De mennyit! Mindig sírtam és könnyörgtem apámnak, hogy ne menjünk oda. De ő nem hallgatott rám, mert a Mária-kútba fektette a pénzét. Ha tudnád, hogy elkiserített az a gondolat, hogy ott kell majd élnem, azon a pusztán, unalmas petroleum-telepen... Óh, Freddy, és mégis milyen jó volt, hogy odamentünk. Mert ott ismertelek meg téged!...

— Tavaly nyáron, mikor Whitenál töltöttem a szabadságomat. Bizony, ő neki köszönhetjük, hogy megismertük egymást!

— És aztán minden nap találkoztunk, emlékszel? Mikor kimentünk a kúthoz... Ott sügtat meg nekem először, hogy szeretsz... Olyan félenken szóltál, alig merted kimondani. Szégyeltem magad és azt gondoltad, hogy majd nagyon meglepsz vele... Freddykém, tudod, olyan okos voltál!...

— Te pedig nem feleltél! Hogy tudtad tetteti magad!...

— Haragszol?

— Akkor bizony nem jól esett és megbántam, hogy szóltam egyáltalán.

— És látod, másnap mégis találkoztunk a megbeszélte időben. Emlékszel, megint kimentünk a kúthoz és aztán minden nap odazarándokoltunk...

— És te sem voltál már olyan hideg, olyan tartózkodó... Emlékszel édes? A hosszú, homokos útra, a meleg nyári naplementékre. Milyen vörös volt az ég? Akkor már nem utáltad úgy a petroleum szagát... Már nem zökkentett vissza a prózai világba... Bizony, sok mindent látott a Mária-kút és azok a nagy csövek, amelyekben úgy lüktetett, csobogott az olaj, mintha a szívük dobogna...

— Freddykém, a mienk is dobogott...

— Aztán besötétedett. Hosszú lámpasorok gyúltak ki az út két oldalán. Jöttek-mentek a munkások előttünk és szép lassan megindultunk mi is, hazafelé...

— A kút magas fatornyának olyan sötét árnyéka volt. Te is észrevetted?

— Azért mi megtaláltuk egymást a sötétben is.

— Freddykém, szeretsz még? Nagyon?

— De Zelmám, még mindig nem tudod?

— Jobb szeretem téled hallani...

— Drága!...

— Hát szeretsz?

— Szeretlek, de hogy ezt még mondanom kell?

— Akkor jó...

Frednek fájt a csend. Beszélnie kellett. Akármint is, csak ne hallgassanak!

— Emlékszel, milyen boldogok voltunk?

Maga sem tudta, mivel folytassa? De Zelma a segítségére jött, átvette a megkezdett gondolatot. Ő fűzte hozzá a következő láncszemet.

— Aztán egyszer megtudtad, hogy beteg vagyok és hogy a szabadságod is lejárt, magaddal akartál vinni...

Fred összeráncolta a homlokát.

— Ne sóhajts olyan nagyot! — folytatta a leány. — Egészen idáig éreztem, hogy fúj a szél!... Freddy!... Talán megbántad már, hogy idehoztál engem?

— Zelmám!

— Mi van veled? Ma minden percben megsértődöl.

— Elmenjek innen?

— Látod, milyen vagy... Csak maradj itt. Nem bánom, ha simogatod még a karomat...

— Szép tőled.

— Nagy gyerekek vagy, Freddykém.

— Köszönöm.

— Emlékszel, apám hallani sem akart arról, hogy átköltözzünk ide, és milyen sokáig hagyta kéretni magát?

— Hiába magyaráztuk neki, Diazzal együtt, hogy ügyis nagyon közel maradtok az olaj-telephez...

— Meg kellett vásárolnod tőle a részét.

— Nehezen akart megválni a kúttól, temérdek kifogást talált.

— Juj, hogy mennyi sok pénzbe kerültem már neked!

— Nem éred meg talán?

— Azt neked kell tudnod!

— Nos, én egy percig sem gondolkodtam...

— És elhoztál bennünket ide, a telepre. Berendezted nekem ezt a kis lakást, már készen várt rám, mire idejöttem. Tele volt virággal a szoba, olyan boldog voltam... Talán nem is tudtad, hogy sírtam akkor, egész éjszaka?

— Bizony tudtam, Zelmám, mert mikor este a verandán ültünk, már ott kezdted el az én vállamon...

— Talán nem jó helyen?

— Nem kellett volna sírnod.

— Örömben sírtam...

— Igen, mert azt akartad, hogy vigasztaljalak.

— Sajnálod tőlem? Vagy ki tehetné volna más? Senkim sincs kívüled...

— Az apád.

— Apám? Ugyan, ne tréfálgj! Azelőtt is sokat ivott, de mióta itt lakunk, igazán csak nagyon ritkán látom. Mindig részeg... Te is ilyen leszel? Mondd!

— Én nem vagyok se tengerész, se kapitány. És nem is leszek soha!

— Ő is nyugalomba vonult már régen, de olyan durva, olyan vad! Az bosszantja legjobban, ha azt mondom neki, hogy bizonyosan kalózhajóval járt a tengeren és azért lett ilyen természetű!...

— Ugyan, ugyan, — csitította Fred, de magában elismerte, hogy valóban nagyon közel járt az igazsághoz. Aztán maga elé képzelte Holvent, az öreg, fa-arcú Holven kapitányt, akin úgy állt a ruhája, mintha villával hányták volna rá és akinek a feje örök talány maradt a szemlélő előtt, mert az arcát keresztül-kasul szántó árkok, torzképpé egyesült ránc-barázdák — szintúgy kifejezéstelen, vizenyős halszemei — egyszerre ostobaságot, jóságot és gonosz alattomoságot árultak el. Elgondolta magának, hogy milyen dühös lehet, ha a lánya, az ő különben is gyenge oldalán, épp a legérzékenyebb pontot kerülgeti...

A nap egyre feljebb emelkedett az égen és a szoba belsejéből is lassan kijebb vonult a fénye, mindig tovább húzódott, az ablak felé.

— Kedves fiú ez a Diaz, úgy-e? — szólalt meg újra a leány. — Nagyon szeretem.

— Drága ember, megbecsülhetetlen jóbarát.

— Csak ne volna olyan hideg és tartózkodó! Mindig csak a gépeire gondol, mindig csak ott jár az esze.

— Csalódol. Nagyon jó és meleg szíve van Diaznak!

— Komolyan, már én is észrevettem. De akkor miért kapta a „szívtelen Diaz” nevet?

— Nagyon szigorú.

— Na megálljon! Majd te fogom szoktatni róla!

De nézd, tépd csak le a naptárt a falon! Ma elfelejtetted letépni — és Fred után nézett, aki felállt és leszakította az idejét mult lapot.

— Gyere már, ülj ide vissza!... — folytatta tovább. — Fázik a karom, hogy elengedted...

— Már itt is vagyok, — mondta Fred és megsókolta a homlokát. Hátrahajította fejét a leány, hogy visszaadhassa a csókot, de Fred féltette, hogy elszedül a szokatlan mozdulattól, és hogy ne fáradjon, egész a szájára hajolt.

— Istenem, — sóhajtott Zelma a naptárra nézve, mikor Fred újra ott ült az ágya szélén. — Tavaly ilyenkor!... Emlékszel, milyen jó volt még minden?

— Mikor kiutaztunk újra a telepre, hogy viszonzlássuk első boldogságunk, első csókunk szín-

helyét! És örültünk a viszonzlításnak, mint a gyerekek!...

— Még nem kellett feküdnöm...

— Diaz kikísért bennünket az állomásra...

— Bizony, Freddy, mindig az volt a tervem, hogyha meggyógyulok, kimegyünk egy szép napon oda. Úgy vágyódtam sokszor arra, hogy meglássam újra a mi régi, kedves helyünket... És most? Most rombadőlt a kút és odavan a tervem. Most már nem fogom láthatni többé. Soha többé. Megszűnt, elveszett... Freddy, Minek is mondtad meg nekem?

— Bocsáss meg, Zelmám!...

— Nem haragszom. De mondd, beszéltél az orvossal este, mikor tőlem elment?

— Nem találkoztam vele.

— Diaz sem érdeklődött nála?

— Nem tudom.

— Mondd, Freddykém, meddig kell még ágyban maradnom?

— Azt mondta az orvos, hogy felkelhetsz, amint jobban leszel.

— Hiszen már jobban vagyok. Csak ne lennék olyan nagyon fáradt! Ha tudnád, milyen nem szívesen fekszem itt! Unom magam. Sétálni szeretnék. A verandára ülni, lemenni a kertbe... És néha meglátogatni téged odaát! Tudod, mint ahogy szoktam, hogy bosszantsalak!

— Csak gyere, mindig szívesen látunk!

— Úgy? Most te hívsz? Mi van veled? Múkor meg azt mondtad, hogy ne zavarjalak és elkergetél, ha be merészkedtem menni féltékenyen őrzött gépeid közé... Haragudtál, ha a hátadra támaszkodtam. Emlékszel, hogy szégyeltem magad a munkások előtt? Mikor a napló fölött görnyedtetél az én súlyom alatt és nem tudtad megérteni Gibson szavát, mert annyit duruzsoltam a füledbe? Még be is fogtam, ha kellett!... Emlékszel? Már Gibson is nevetett a végén és rendesen ő maga jött oda, hogy kitöltse az egyes rovatokat...

— Ezenlül az ölemben foglak venni, édesem, ha bejössz, és ha úgy akarsz! Csak jönnél már, jönnél!...

— Gyógyíts meg!

— Istenem, Zelmám, hát nem teszek meg minden lehetőt, hogy egészséges légy? Nem az az egyetlen gondom, hogy rajtad segítsék? Mit tehetek még? Beszélj, mondd meg, magyarázz, de ne engedd, hogy egészen kétségbeessem! Mondd hát, talán te jobban tudod, hogy mit tegyek, és én engedelmeskedem minden szavadnak!

— Gyógyíts meg! Csak ezt kérem tőled.

— De az ég szerelmére, hát hogyan és mivel? Azt mondd meg én nekem!

— Légy jó hozzám és szeress... tudod...

Fred keserűen nevetett.

— Hiszen, ha csak az kellene a gyógyuláshoz, már régen egészséges volnál!

— Pedig nekem csak az hiányzik...

— Zelma, ne bánts! Ne mondd, hogy nem szeretlek, mert az örületbe kergetsz! Hát imádhatsz valaki odaadobban? Vagy mit tagadtam meg te tőled? Mit tudsz a szememre vetni? Mit?

— Csendesesen, Freddy... ne kiabálj!

— Zelmám, ne kínozz! Beszélj!

— Még mindig nem tudod, hogy mire gondolok?

— Akarod, hogy térden csúszva közeledjem hozzád? Akarod, hogy csillagokat hozzak le az égről? Vagy mit kívánsz, hogy hogyan szeresselek?

— Csak úgy, Freddy, szépen, ahogy én is szeretlek téged... Ha te is úgy tennél, már felkelhettem volna és most lemehetnék a kertbe...

— *Miattam* nem mehetsz?

— Bizony, Freddykém, te vagy az oka, hogy beteg vagyok... Nem gondolsz rám eléggé...

— Zelma, ne gyötörj! Hiszen tudod jól, hogy minden gondolatom te vagy! Te, egyedül te, és semmi más! Körülöttem forog a világ, érted élünk, érted fáradunk, egyedül te érted!...

— Gondolkozzál csak Freddy... Nem tudod még? Valamiről mégis egészen megfeledkezél!...

— Én, Zelma? Megfeledkeztem? Igazán azt akarod, hogy eszemet veszítsem?!...

— Gondolkozzál csak, ha ki nem találod, én nem mondom meg soha... és bánatomban meg is fogok halni...

— Hallgass, Zelma, ne fecsegj ostobaságokat!

— Azt akarod, hogy meghaljak? Az neked ostobaság? Jól van...

— Elhúzta a kezét és elfordult. Karja eltűnt a paplan alatt.

Fred már alig bírt magával. Felugrott, idegesen járkált a szobában, aztán megint odaállt az ágy mellé, mintha mondani akarna valamit a leánynak, de csak nem szólt, meggondolta magát és járkált tovább. A leány sem beszélt. Hallgattak mind a ketten.

Egészen elszomorodott a szoba háttérére, hogy elhagyta a napsugár. Most már csak az ágyat érte és a kis asztalkán álló, ragyogóan színes virágokat. Ezek a virágok biztatták Fredet, hogy szóljon, hogy kérjen bocsánatot. Megfogadta tanácsukat. Arra azután mégis csak felnyitotta szemét a leány és megengedte, hogy Fred újra az ágya szélére üljön.

(Folyt. köv.)

zetek fejlődését. Köztudomáslag ugyanis a háború alatti közellátás terén igen nagy szerep jutott számukra, ami nagy mértékben növelte a közöltük és az állam között fennálló gyakorlati kapcsolatokat. Nem kevésbé jelentősek azok a törekvések sem, amelyek szinte minden jelentékenyebb államban megnyilvánultak, és amelyek a nemzeti mezőgazdasági termelés támogatását, illetve fejlesztését teszik állam feladatává. Ebben a tekintetben a mezőgazdasági szövetkezetek igen sokat tehetnek és tesznek is, utalunk ebben a tekintetben arra, hogy a mezőgazdasági hitelnyújtás megszervezését még olyan államok is, mint pl. Anglia, az Északamerikai Egyesült Államok, a hitelszövetkezetek bevonásával törekednek megoldani. A fejlődésnek mindezek az itten csak futólagosan érintett mozzanatai a legnagyobb mértékben megkívánják, hogy a törvényhozás is alkalmazkodjék a változott viszonyokhoz.

Magyarországot illetően a reformmunkálatok irányát mindenesetre nagyban befolyásolja az a körülmény, hogy a hazai szövetkezeti mozgalom túlnyomórészt mezőgazdasági jellegű. Áll ez elsősorban a hitelszövetkezetekre, de alkalmazható azokkal a fogasztási szövetkezetekkel szemben is, amelyek tagjaikat főként a mezőgazdasági lakosság tagjai közül toborozzák. Ha a mezőgazdaság rászorul az állam gondoskodására, úgy erre számot tarthatnak a mezőgazdasági szövetkezetek is. Azonban, ha a törvényhozás elfogadja ezt az elvet, szükséges, hogy az állami támogatás módzatai körülírassanak. Mert a jelenlegi bizonytalan helyzet egyáltalán nem alkalmas egy biztosan megalapozott és céltudatos szövetkezeti politika alapjainak a lerakására, viszont szükséges az is, hogy az állam részéről a szövetkezeteknek juttatott összegek tényleg a szövetkezeti kereteken belül használtassanak fel.

Az 1920. évi XXX. t.-c. ebben a tekintetben tesz lépéseket, amennyiben kimondja a hitelszövetkezetekre nézve a központkényszer elvét, és így az általa támogatott hitelszövetkezeti szervezetet bizonyos szorosabb egységbe kívánja foglalni. Ezek az intézkedések azonban nagyon sokszor nem képesek a gyakorlati élet terén megvalósulni.

Egészen bizonyos, hogy — mint az már részben meg is történt, — a mezőgazdasági hitelműveletek lebonyolításánál a hitelszövetkezetek nagy szerephez fognak jutni.

Elkerülhetetlenül szükséges, hogy a kapcsolatok precízizozása megtörténjen, mert ellenkező esetben a szövetkezetek önállóságát biztosítottak egyáltalán nem tekint-

hető, holott ez az eredeti szövetkezeti koncepcióval ellentétben áll.

A részletek tekintetében is akadna számos változtatni való. Azok az intézkedések,

amelyeket a törvény a szövetkezetek alakításával, illetve ügymenetével kapcsolatban megkiván, sok tekintetben már elavultak és változtatásokra szorulnak.

A gyümölcs a hűtőkocsiban.

Irtta Hollerung Gábor gépészmérnök.

A Budapesti Hírlap-ban Bernát Gyula dr. tollából a minap megjelent cikk készített, hogy én is hozzászóljak a gyümölcsszállítás most annyira aktuális kérdéséhez.

Az államnak szerintem is áldozattal is támogatnia kell a nemes magyar gyümölcs nyugati exportját, de gondoskodnia kell arról, hogy ez a támogatás azoknak a gyümölcstermelőknek váljék hasznukra, akik tényleg jóménységű árut termelnek. Az államnak arra kell áldoznia, hogy a jó minőség megmaradjon jó minőségnek. Ez a feladat annál fontosabb, minél könnyebben romlandó áruval, minél kevesebb gyümölcstről van szó. Nagyon sok gyümölcs, ha egyszer megérte, egy-néhány napon belül kell, hogy a fogyasztó asztalára kerüljön és eközben úgy a szedésnek, mint a csomagolásnak és szállításnak megfelelő gondtal kell történnie, mert, különben a gyümölcs megromlik és csak másodrangú értékesítésre válik alkalmassá.

Az állami támogatás a gyümölcs termelése és értékesítése körül főleg két irányban alkalmazható.

Az egyik az Egyesült Államok által alkalmazott módszer, mely úgy a gyümölcstermelőknek, mint a kereskedőknek előnyére válik. Külön e célra felállított állami intézmény tette ott tüzetes vizsgálat tárgyává a különböző gyümölcsfajtáknak legalkalmasabb szedési, csomagolási és eltartási módzatokat. Megállapították, hogy egyes vidékek milyen fajú gyümölcsök termelésére legalkalmasabbak, hogy milyen módon és mely időben kell az egyes fajtákat leszedni, milyen módon és milyen méretű ládába ajánlatos azokat csomagolni, a csomagoláshoz milyen csomagoló anyag a legalkalmasabb? Vizsgálat tárgyává tették és megállapították, hogy az előirt módon szedett és csomagolt gyümölcs milyen szerkezetű és hőmérsékletű, előre áthűtött, vagy állandóan jegelt vasuti hűtőkocsikban szállítandó és hogy mely legalkalmasabb hőmérsékletnél, mely leghosszabb ideig lehet az egyes gyümölcsfajtákat hűtőházakban ép állapotban megtartani.

Az állami szabályozás következménye-

kép idővel bizonyos standard, vagyis szabvány keletkezett az egyes gyümölcsfajok csomagolásánál és szállításánál. A szállításhoz szükséges csomagoló eszközök, ládák, csomagoló anyagok mindenütt ugyanazon méretben és minőségben könnyen beszerezhetők. A termelő a gyümölcsfa közvetlen közelében csomagolja a kereskedők által kívánt méretű ládába az illető gyümölcsfajnak legmegfelelőbb csomagolási módon a kellőleg megválogott gyümölcsöt; ez által a kereskedő munkáját is lényegesen megkönnyíti, mert nem kell a szabványos ládát újból átsomagolnia és átraknia, ami a költségen felül némi ütődést is okoz a gyümölcsön, tehát annak minőségét rontja. Végeredményben az államilag okszerűen irányított termelő aránylag nagy eladási árat ér el, a fogyasztó pedig aránylag olcsó áron jóménységű gyümölcshöz jut, mert a többszöri átsomagolás költségei és veszteségei elmaradnak.

Az állami támogatásnak második módja volna minálunk a M. Kir. Államvasutaknak racionális gyümölcsszállításra való berendezkedése. Minálunk ez természetesen állami feladat, mert vasuti hálózatlak túlnyomó része az állam kezében van, míg Amerikában számos magánvasut saját jól felfogott üzleti érdekében vasuti teherforgalmának növelése szempontjából rendezkedett be kényes élelmiszerek szállítására oly módon, hogy megfelelő számú és szerkezetű vasuti hűtőkocsit állított forgalomba és vonalainak alkalmas pontjain jég- és hűtőállomásokat állított fel, amelyekben mérsékelt többlettarifa alapján a kényes élelmiszereket szállító vasuti kocsikat friss jéggel látják el (a vasuti jégállomás jegével). Nagyobb távolságra való szállításoknál ezt a jegelést bizonyos időközönként megismétlik, úgy hogy az Egyesült Államok kaliforniai szőlőberakott gyümölcs vagy más élelmiszer a vasut gondos kezelése és a vasuti hűtőkocsiknak ismételt jegelése folytán aránylag csekély költséggel ép állapotban érkezik a keleti végekre, a Csendes Óceántól az Atlanti Óceánig.

De nemcsak a hűtőkocsiknak szállítás-

közben való jegelése fontos, hanem ennél még fontosabb, főleg gyümölcs szállításánál, a vasuti kocsiknak közvetlenül megpakolás után való erőteljes áthűtése, vagyis előhűtése, mert ha az átmelegedett vasuti hűtőkocsiba az aránylag meleg gyümölcsöt berakják és utána jéggel el is látják, a jég a kocsi és gyümölcs lehűtése között aránylag gyorsan felhasználódik, a vasuti kocsiba rakott gyümölcs pedig aránylag lassan hűl le, úgy, hogy végeredményben nem ériük el a kívánt eredményt. Gyümölcsnél az első, gyors lehűtés a fontos, úgy, hogy sok esetben nem is szükséges a gyümölcsöt jegelt hűtőkocsiban szállítani, hanem teljesen elegendő jól zárható, jól szigetelt falakkal ellátott vasuti kocsikat alkalmazni; ha a telepakolt vasuti kocsit lehűtött levegővel erőlyesen áthűtik, vagyis előhűtik. Az ilyen áthűtés általában három óra alatt eszközölhető és az ily módon előhűtött kocsi jegelés nélkül 24 óránál is tovább szállítható, anélkül, hogy az áru lényegesen felmelegedne, sőt előhűtés és egyszeri jegelés állítólag 8-10 napi utra is elegendő.

A vasuti vízállomások szinte kínálnak ilyen célra. A hűtő- és jégállomás üzemből tartására hajlított, hűtővíz és kezelő-személyzet kell; ez pedig többé-kevésbé minden vasuti vízállomáson amúgy is rendelkezésre áll. A hűtő- és jégállomások vízállomásokon való létesítése sem lényeges befektetést, sem lényeges személyzettszaporítást nem kívánna, de lényegesen elősegítené és könnyítené a gyümölcs, továbbá a tej és egyéb élelmiszereknek biztos és gazdaságos szállítását. A szívesen megfizetett nagyobb viteldj révén a M. Kir. Államvasutak is olyan többletbevételhez jutna, mely a befektetéseket bőven törlesztené, amint azt számos amerikai vasutársaság példája bizonyítja.

Ilyen módon nemcsak Budapestnek és a külföldi piacoknak élelmiszereket való ellátását segítené elő, hanem idővel a keleti és déli szomszédos államok élelmiszerek kivitele is hazánkban vonulna keresztül, míhelt jégállomásaink a hűtőkocsiknak megfelelő időközönként való jegelését mindenkor biztosítanák.

Hollerung mérnök ur érdekes eszméjével szemben a szakemberek hivatottak, hogy állást foglaljanak. A magunk részéről csak az amerikai tömegforgalom példájának alkalmazását kifogásoljuk; a mi rövididényű, szűk körű gyümölcsforgalmunkra aligha huzható rá Kalifornia egész éven át futó gyümölcsforgalmának üzleti kalkulációja. A Gazdasors szerk.

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

jött az a gondolatom, hogy emléket kérek a hajdából.

— És levágtad. Még most se nőtt utána rendesen...

— Aztán cernát kerestél elő és összekötöttük, hogy szét ne hulljon...

— És emlékszel, mit mondtál akkor nekem?

— Emlékszem!

— És azóta többé nem gondoltál rá...

— De Zelma! Ha tudnád!

— Freddy, Freddy, ... Elfelejtettél engem feleségül venni...

... Elfelejtettél? Ez a szó Fredet mélyen megsebezte.

Kölcsonös seb volt. Zelmának is fájt.

— Zelmám, bocsáss meg! Nem igaz, hogy elfeledkeztem volna róla, mert mindig csak azon járt az eszem, mindig azon gondolkodtam, de nem merem említeni, hogy fel ne izgassalak! Te is gondoltál rá, Zelma?

— Azért, hogy nem szóltam...

— Zelmám, édesem, ígérem neked, hogy amint felgyógyulsz, azonnal megesküszünk!

— És hogy a nagy szó, az ígéret elhangzott, valahogy megint előkerült az a kis kéz a paplan alól és valahogy megint odatévedt a gyöngéd, simogató ujjak közé.

— Jövő héten már felkelhetek... Ugy-e nem fogtok ágyban tartani?

— Nem, nem! Ha elég erőt érzesz magadban, senki sem fog kényszeríteni, hogy tovább feküdjél!

— Mondd, oda megyünk, a kis templomba, ahol White is esküdt? Vagy a városba megyünk be, Freddykém?

— Ahogy akarod. De inkább maradjunk csak itt. A város nagyon messze van és a hosszú utazás könnyen megáthatna neked!

— Csókolj meg... én innen nem bírok felkapaszkodni hozzád...

Freddel forgott a világ. A föld alá szeretett volna süllyedni szégyenében.

— Ugy-e szép lakodalmat rendezünk? — kezdte újra a leány. — Majd eljönnek a telepről mind, mind, és táncolni fogunk, mulatni reggelig! Ugy-e Freddykém, örülni fogtok, ha már nem leszek beteg?

— Drága!

— Én fogom majd a szobákat díszíteni. Nem lesz nehéz, itt annyi a virág... Aztán Diáz is befogjuk, neki kell majd létrára másznia, hogy fel-

akassza a lámpiókat... Színes lámpiók lesznek, ugy-e, mint Olaszországban... Vörös és sárga, kék és zöld, mindenféle forma, érdekes képek. Olyan szép lesz. És sok lesz, nagyon sok... Gibson fogja a drótokat húzni... És te, Freddykém, te mit fogsz csinálni?

— Én ott leszek melletted és ölelni, csókolni foglak és el nem engedlek egy percre!

— De akkor hogy fogom felfűzni a virágokat? Már előre tudom, hogy egész nap csak útban leszesz...

— Jó. Azt akarod, hogy inkább a gépházba menjek és ki se dugjam onnan a fejem?

— Mehetsz, de én is utánad megyek...

— Akkor hát miért szidsz, miért panaszkodol?

— Mert olyan nagy gyerek vagy, Freddykém... De ugy-e hozol majd sok szép lámpiót nekem?

— Hozok, hozok, el sem fognak férni!

— És világitani fognak, itt fognak égni, ebben a szobában és ki is jut majd belőlük a kertbe...

— A fák közé, ott nagyon jól fognak festeni!

— Még a gépekre is viszek egyet-egyét, azok is velünk kell, hogy örüljenek! Ugy-e Freddykém?

— Aznapi felvirágozott vonatok fognak rohanni a síneken és az utasok fogják kérdegetni egymást, fejüket törve, hogy vajon milyen ünnep lehet? És ha elmondják is majd, akik tudnak róla, akkor sem fogják felérni ésszel, hogy milyen nagy ünnep az nekünk, mikor felgyógyulsz! Milyen nagy nap a mi ünnepünk!...

— Te is holdog leszesz, Freddy? Azt hittem, már meguntál engem és azért nem gondoltál eddig rá...

— De Zelma, tudod!

— Csókolj meg! Ne mindig csak a kezem!... Szenvedélyesen ölelte át a lány, mind a két karjával. Bársonyos bőrének lázas melegét Fred nyakának adta át. Odavonta, szorosan magához, félig felült, hogy jobban felkinálhassa a száját. Észbontóan csillogott villámló szeme, napsugár táncolt aranyhaján. Vergődő ajka forró volt és nedves...

Aztán lehanyatlott a karja, feje visszasüppedt a párnák közé, megrázkódott a teste, és elköhlögte magát, gyengén, erőtlően. Lehunyta a szemét és arcára süttött a nap.

A meleg, őszi nap.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

Gyenge szellő lengette a könnyű csipkefüggőnyt és behozta magával a nyíló virágok illatát. Meleg, nyomasztó csend... olyan kábult, olyan álomszerű... Kint a kertben kút nyikorgott — a kertész húzta a vizet — és a távolból halk, egészen halk zümmögés hatolt ideig, az örök zümmögés, ahol Diaz alig érti a gépész szavát...

Unalmas forrón tűzött a nap. A leány arcát, hágyadtan a paplanra ejtett karjait érte a sugár.

Átadta magát a sütkézésnek. Nem gondolkodott, nem gondolt semmire, nem is ő volt az, aki ott feküdt az ágyban. Úgy érezte, hogy lassan ringó hullámok hátán lebeg. Ahol meleg van, ahol süt a nap. A nap. Mindig csak a nap. Valahol messze kakas kukorékolt. Olyan nyomasztó csend, kábult, álomszerű...

Úgy érezte, hogy a takaró tetején ver a szíve, nagyokat dobban, komoly szenvedéllyel... Vagy talán a takaró maga dobog? A bolyhos, krémszínű anyag? Aztán nem érzett semmit. Tovább ringatta a végtelen tenger sima, csillámló tükre. Kék mélységek, titokzatos mélység. Enyhe szellő suhant a végtelen vizek felett, és meg-megmozdult a könnyű csipkefüggőny...

Betévedt dongó zúg a szobában. Zúg a dongó és süt a nap. Ebből áll az élet. A láz, rózsaszínű ködbe burkolt, érzéketlen szomorúsága. Mikor megáll az idő és öröklétnek tűnik föl minden pillanatot. Mikor a légyzúmmögés meg a lengő csipke: az egész világ, és a kútnyikorgás többet mond, mint egy hosszú élet filozófiája. Ez a láz, a meleg, nyomasztó csend, olyan kábult, olyan álomszerű...

Már az asztalkán álló virágokra is árnyék borult. Szomorúan hajtották le fejeiket. Egészen elvesztette mosolygós varázsát a csokor. Hová lett az előbb még oly vidáman rikkító, százféle szín viruló pompája? És háová lett a tavalyi nyár viruló, vidám, szerelmes leánya?

Hová?

— Igazítsd meg a párnámat, — nyöszörögte a leány.

Fred vigyázva, gyengéden benyúlt a feje alá. Nehéz és elernyedő volt a feje, mélyen beletapadt a forró párnába. Tenyerén tartotta addig, míg másik kezével kihúzta alóla a laposra feküdt, tollas, fehér párnát. Megforgatta a levegőben és visszahelyezte úgy, hogy a másik, hús oldala legyen fölül. Aztán lebecsátolta lassan a drága terhet és kivonta kezét a lány selymes hajából.

— Mondd, Freddykém... — hallatszott újra Zelma nyöszörgő, fájdalmas hangja. Nem nyitotta fel a szemét, nem mozdult, csak úgy mondta halakán: — Freddy, mond... Nem hívhatnád el a papot? Ide, hozzám.

Fred meghökkent. Alig merte megkérdezni tőle:

— Minek?

— Itt is megesküdhetnék... ha beteg vagyok is...

— Vagy úgy! Ha akarod, szívem, még ma átüzenek érte.

— Jó lesz. Nem felejtéd el?

— Nem, nem, egészen nyugodt lehetsz! — és eszébe jutott, hogy elfelejtette eddig feleségül venni...

— Fred, ne beszélj most. Margit asszonyt hallom...

Csakugyan már nyílt is az ajtó és belépett Margit asszony, a háztartásvezető társalkodónőből betegápolóvá előléptetett természetes asszonyság, ös-időktől fogva a telep alkalmazottja. Ő rá bízta a leányt, mert tudták, hogy jólelkű és becsületes, hogy jóindulattal van Zelma iránt és szeretettel viseli, anyja helyett, gondját a leánynak. Súlyos teste becsoszogott a szobába, nagy tálcát hozott maga előtt, kinyújtott karjaira téve. A tálcára lerített, fehér csipkés kendőn a leány párolgó ebédjét hozta, tápláló levest, étvágygerjesztő nyalánkságokat...

— Kisasszony, egyék... No, üljön fel, aranyom, majd én is segíték... Ma elhoztam ám mindent, amit csak kívánt, amit tegnap este mondtál, hogy főzzek. Most már jobban van, aranyom, ugye? Azt mondta a doktor úr, hogy mindent adhatunk magának, amire csak kedve van, ha megkívánja...

Pergett belőle a szó és a leány fásultan engedelmeskedett. Hagyta, hogy felültesse az ágyban, hogy vastag, nagy párnákkal bástyázza körül a derekát. Fred maga vette kezébe a kanalat. Úgy adogatta szájába, kortyonként, a gondosan lehűtött levest. Ha ő etette, több fogyott, az ő kezéből szá-

vesebben vette el. Margit asszony támogatta a leány erőltet testét, közben Fred kezéugyében tartotta a leveses tányért.

Ketten szolgálták ki, dolgoztak, fáradtak érte, biztatva rábeszéltek. Vidámságot erőltettek magukra, úgy mulattatták és úgy igyekeztek, hogy fogyjon az étel. Közben pedig reszketve várták a leintő szót, hogy elég. És úgy örültek mind a ketten, ha egy-egy kanál kiürült és az a szó még váratott magára. Pedig a leányt nem érdekelte az étel, csak azért evett, hogy eleget tegyen a régi szokásnak. Evett, mert látta, hogy avval Frednek örömet szerez.

A kert kavicsos útjain léptek csikorogtak. Fred felfigyelt. Kinézett az ablakon, de nem láthatott a repkényes veranda mögé.

— Diaz jön, — mondta fátyolos hangon a leány, — már ismerem a lépéseit. Ő az...

Már Fred is felismerte, ahogy feljött a lépcsőn, benyitott az első szobába, majd halkán kopogott az ajtón.

Behallatszott a hangja.

— Fred, jöjjön át, sürgősen szükség van magára!

Komoly, szaggatott hangon beszélt és be sem jött a lányhoz, mert félt, hogy az izgalom ő rá is átragadhat róla.

Fred felállt, csókot lehelt Zelma homlokára, megígértette vele, hogy enni fog, aztán átadta a kanalat Margit asszony kezébe és kiment az ajtón. Azaz, hogy onnan még előbb csókot intett vissza. Még visszanezített a lengő csipkefüggőny, az ablakon bemosolygó kék ég felé, még látta a leány aranyos haját, csillogó szemét. És ment.

— Mi van, Diaz? — kérdezte, mikor a veranda betonlépcsőjéről a keskeny kerti útra léptek. — Mi történt?

— Pajtás, legyen erős!

— Baj van? Komoly dolog?

— Siessünk! Magára várunk. Detektívek jöttek a telepre.

— Értem?

— Kifogták Bruke-t a folyóból. Az alsó gátnál. Halászok találtak rá ma reggel.

— Szóval minden hiába! Mégis csak kiderült a végén!... Nem megmondtam magának?

— Pajtás, szedje össze magát!

— Erős vagyok. Csak Zelmát sajnálom, mi lesz vele?

— De nem magáért jöttek! Fülöp a gyilkos, az öreg gépápoló!

— Mit mond? — azt hitte, álmodik.

— Igen, Fülöp, — folytatta Diaz, — már bevalólt mindent. El is vitték volna, de nem engedtem. Azt akartam, hogy maga is jelen legyen a kihallgatásnál, mert én nem értem az öreget...

— Meg kell mentenünk, Diaz! Az nem lehet! Hogy Fülöp... Milyen gondolat! Majd vallani fogok.

— Nem hallgat?! Majd én! Majd én fogok vallani! Remélem, nem felejté el, hogy én követtem el a gyilkosságot! De siessünk, pajtás! Előre!...

IV.

— Radgewick úr, — kezdte Diaz a kölcsönösen elmormolt bemutatkozás után — ön lesz olyan szíves és a tényállást megegyszer, röviden vázolni fogja a barátom előtt...

Fred teljesen nyugodtnak látszott, csak a lába reszketett, alig észrevehetően. Az éjszaka emlékei rohantak meg, mikor átjött a dübörgő gépek között és belépett ide, az irodába. Látta magát, ahogy ott ült a széken, ahogy ruhájáról csepegett a víz és látta szemben Diazt, az ő szurós, fekete szemével. Eszébe jutott a beszélgetés minden szava, minden részlete. Szinte egyszerre tőlult a fejébe. Aztán az öreg Fülöpre gondolt, aki az ajtóban hallgatódzott és elmenekült a viharos éjszakába. Mikor odakint felhőszakadás dühöngött, itt zúgtak a gépek, — az az átkozott hang — és ő, lázas izgalomban, az egyhangú zsvajból a kormányos nyögéseit vélte kihallani. Újra átélte az elmúlt éj marcangoló vergődéseit, összes kinjait. Mindezt egy perc alatt.

Fülöpre gondolt, aki most itt állt előtte, megörnyedt háttal, bilincsbevert kézzel. Szokása szerint lesütötte a szemét és nem tekintett fel a többiekre, még akkor sem, ha hozzá intézett kérdésekre válaszolt. A biblia hiányzott csak a kezéből, egyébként nem látzott rajta változás. Nyugodt volt, mint rendesen. Talán fel sem fogta a reá mért vád súlyát. Egykedvűen a sarokba bámult, ő, az eszelős, öreg gépápoló.

Hű, nyirkos könyve most az egyik detektív kabátzsebében foglalt helyet. Mubbles nyugtatta rajta a kezét. Később bizonyosan meglepetés fogja érni, ha észreveszi, hogy olajos lett a zsebe belseje. Olajpiszkos kezével talán az arcához is nyul majd és az is fekete lesz, úgy fogja rá figyelmeztetni a társa.

Erre gondolt Fred és élmezte Mubbles érdekes fejét, simára fésült ősz haját, az arca közepén terpeszkedő hatalmas kampót, az orrát és a szája szögletében vonagló két fonnyadt barázdát, valóságos mély árkokat, melyek révén szigorú arca mindig mosolygott. Mubbles jószágos megjelenésével éles ellentétben állott Radgewick hosszú, magas hom-

loka, szikár és visszataszító arca. Ő volt a hatalom, a könyörtelen törvény lélektelen embere. Szeme a vesébe látott és fagyos szava zavarba hozta azt, akihez beszélt.

— Az eset napnál világosabb. Közönséges rabló-gyilkosságról van szó, mely egyik alkalmazottjuk lelkét terheli, — fordult a mérnök felé, — és nem tudom, mennyiben érdekelhetnék önt a részletek?

— Kérem, csak beszéljen. Nagyon érdekel.

A detektív rátámadt hirtelen.

— Ön ismerte Bruke-t?

Fred összereszt.

— Ahogy vesszük. Ismertem is, meg nem is.

— Ez nem felelet. Személyes ismeretségben állt ön a meggyilkolt tengerésszel?

— Nem. Mindössze csak háromszor találkoztam vele.

— E szerint mégis ismertel!

— Nem közelebről.

— Meg tudná mondani, mióta tartózkodott Bruke a telepen?

— Két napja, — vágott közbe Diaz.

— Ön is ismerte, mérnök úr?

— Úgy távolról, félig-meddig.

Radgewick nagyot gondolt magában. Ismét Fred felé fordult.

— Mikor látta ön a meggyilkoltat utoljára?

— Tegnap este.

— Beszélte vele?

— Igen.

— Miről?

— Erre a kérdésre megtagadom a választ!

— Kérem, jogában áll...

— Különben sem lényeges, — folytatta Fred.

A szomszéd csarnokból tisztán hallatszott át a gépek átható, vadoló zúgása. Radgewick firkésző szeméi bizalmatlanul döfködtek a mérnök arcvonásait.

— Meg tudná ön mondani, hány óraker váltak el és a telep mely részén hagyta Bruke-t?

Fred érezte, hogy arcába száll a vér. Mégis erőt vett magán és válaszolt.

— Tegnap este, még mielőtt megeredt volna az eső.

— Hol?

— Az állomás alatt, a parton.

— Úgy? — a detektív szeme kerekre nyílt. — Mit kerestek azon a helyen?

Fred nem állta ki részegezett, vizsgáló tekintetét. Nagy erőfeszítésbe került, hogy válaszolni tudjon.

— Bruke csónakba szállt...

Radgewick arcán jéghideg mosoly futott keresztül. A büszkeség, az önelismerés fölényes mosolya. További részletek nem érdekelték.

— Az eset napnál világosabb, — fordult most a barátságos arcú Mubbles felé — mint látja, Mubbles, az összes körülmények pontosan egybevágóknak. Teljesen igazoltnak látom a teóriámat.

Mubbles mosolyogva bólintott rá. Nem is tehetne volna másképp. Az a két ránc, ott a szája mellett, meghiúsította minden kísérletét, hogy komoly-ságot erőltessen magára.

Fred nehezen lélekedett. Az egyhangú zúgás már a torkát fojtogatta.

— Nem értem, semmit sem értek! — szólalt meg végre. — Miről van szó tulajdonképpen?

Radgewick most már készségesen beszélt:

— Ma reggel az alsó gátnál holttestet vetett fel a víz.

— Máris? — kérdezte Fred. Majdnem elárulta magát. De piruló arca elkerülte a detektív figyelmét, mert azt hű öndicséret foglalkoztatta most, diadalmamortól ragyogott hullószzerű képe.

— Igen, — mondta. — Erősen örvénylik azon a helyen. Reggel telefonjelentést kaptunk a halászoktól és átjöttém Mubbles kollégámmal együtt, hogy az esetre világosságot derítsünk. Gyakorlott szemünkkel azonnal áttekintettük a helyzetet s rögtön meggyőződést szereztünk arról, mi szerint nem véletlen halálesettel van dolgunk. Bruke kétséget kizárólag gyilkosság áldozata lett, mit az is világosan bizonyít, hogy markolatig belédöfött kést találtunk a halott mellében.

Fred egyre jobban szédült és az asztalhoz támaszkodott, hogy elpálástolja remegését, mely könnyen árulója lehetett volna. Vigyázott, hogy a detektív figyelmét magára ne vonja, mégis kitört belőle a kérdés:

— Hogy mondta? Kést?

— A gyilkos, miután magához vette az érték-tárgyakat, izgatott lelkiállapotának megokolt következményeképpen bennfelejtette kését áldozatának mellében, mikor a vízbe dobta. Ez lett az árulója. A kés faragott nyelvébe vésett betűk tették tanúságot a kiléte felől!

— Fred, tudja, Fülöp kését találták meg Bruke testébe szúrva, — magyarázta Diaz és titkon úgy intett a barátja felé, mintha kérdezte volna tőle: — érti? Én nem!...

— Úgy van, mérnök úr, — hagyta helyben Radgewick — és itt áll előttünk a gyilkos!

Fülöp alakja még kisebbre zsugorodott össze.

(Folyt. köv.)

BANÁN-BEHOZATAL

ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB TÁPLÁLEK

BP. TELEFON: 982-85

HÁROM NAP
KÉT ÉLETT
REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

8

Frednek a gondolatai vadul keringtek. Ujjongó hangok zibongtak a lelke mélyén, megkönnyebbüléssel vette tudomásul, hogy megszabadult a büntény gyanúja alól, és ugyanakkor megszólalt a lelkiismerete is, hogy ne hagyja elveszni azt az öreg embert, még ha akármilyen jelentős, terhelő bizonyítékok merülnének is fel ellene. Ő tudta, hogy ártatlan, és érezte, hogy vallania kell. De ha vall, őt is elviszik és mi lesz a leánnyal? Mit tegyen hát? Beszéljen? Vagy hallgasson tovább? Talán sikerül Fülöpöt tisztáznia a nélkül, hogy magára ferelné a gyanút. Igen, ez lesz a leghelyesebb. Bebizonyítja, hogy Fülöp nem tehet, aztán később, — Istenem később, mikor már nem lesz itt szükség reá, — akkor majd vallani fog, vallani!

Még nem jutott végleges határozatra, még nem gondolta meg, milyen veszélyes játékba kezd, mikor önkéntelenül is megnyitotta ajkai.

— Nem lehet! Fülöp nem tehet!

Radgewick félrehúzta a száját. Lenézéssel tekintett a mérnök felé.

— Ha a mi nyomozásunk tökéletesen beigazolt gyanuok alapján leszűrt következtetését kétségbevonja, mérnök úr, talán mégis szabad lesz kérnem, hogy nekünk igazat adjon, miután a tettes mindent bevallott!

— Mit tett maga? — rontott Fred az összerázkódó gépápolóra.

Radgewick rendületlenül folytatta tovább.

— Bevallotta, hogy Bruke-t a szigetre csalta, ott orvul leszúrta. A szigeten talált csizmanyomok világosan meggyőzték bennünket arról, hogy valóban ott járt és igazat mondott. Azután kiürítette a halott zsebeit és a testet a folyóba dobta. Így van-e, öreg?

— Igen.

Ez volt Fülöp első szava.

Fred nem tudta, álmodik, vagy mi történt vele? Diaz is hol a barátjára, hol Fülöpre nézett. Nem hitte, hogy Fülöp követte volna el a tettet. Nem hitte a barátja elbeszélése után. És mégis minden bizonyíték az öreg ellen szólt. Arra gondolt, hogy kár volt Fredet áthívnia, mert úgy látszik, ő sem érti, honnan került elő az öreg fanyelű kése? Kár volt idehívnia, még elárulhatja magát és valami meggondolatlanságot csinál. De Frednek már készen volt a terve.

— Mi lesz most, Fülöppel? — fordult Radgewick felé.

— A törvénynek adjuk át, hogy elvegye méltó büntetését!

— Vagyis elviszik. Pedig nem ő a gyilkos. Nem lehet!

— Miért?

— Régóta ismerem és tudom, hogy képtelen volna rá!

— Mióta ismeri?

— Már egy éve van a telepen.

A detektív bántó nevetéssel válaszolt.

— Egy éve? És ez önnek elég idő volt arra, hogy megismerje az emberét?

Fred zavarba jött.

— De gyilkos mégsem lehet! Tudom, bizonyosan!

— Mire alapítja ezt az állítását, mérnök úr?

— Semmi kézzelfoghatóra. De engedje meg, hogy néhány kérdést intézhsek hozzá!

— Tessék!

A szomszéd csarnokban zúgtak a gépek. Fred úgy érezte, hogy a lelkiismerete lassan felülkerekedik. És az baj. Mi lesz a leánnyal? Teljes erejével küzdött ellene, de annál nagyobb kavargás támadt a fejében. Zúgott a füle, mint odaát a gépek. Nem tudta még, hogy mit fog mondani, de azért Fülöphöz fordult.

— Fülöp, mondja ki bátran, mondja ki, hogy nem maga volt a gyilkos!

— Ugyan, mire való az ilyen biztatás? — hördült fel Radgewick.

Mubbles intette le. Az öregre mosolygott. Ő is biztatta, hogy szóljon.

— Fülöp, feleljen, — kezdte újra Fred, — mondja, hogy nem maga tette!...

A gépápoló nem válaszolt.

— Gondolja meg, mi lesz magával? Értse meg, hogy mi vár magára, ha hallgat és nem cáfolja meg a vádakát! Tudom jól, Fülöp, ismerem magát, maga nem tehet! No, öreg, feleljen már, ne városson magára!

Most megmozdult Fülöp. Felemelte a fejét, Fred szemébe nézett és bátor, határozott hangon jelentette ki:

— Én voltam.

Súlyos szavak. Fred úgy érezte, kést forgattak meg a szívében. Szinte megállt az esze az ámulattól. Radgewick is észrevette rajta ezt a változást és lekiicsinyló hangon szólt oda:

— Még most sem hisz nekünk?

Fred felegyenesedett.

— Nem hiszek! Sem önöknek, sem az öregnek! Nem hiszek, mert tudom, hogy nem ő a gyilkos! És be is fogom bizonyítani!...

Diaz a falba szeretne volna verni a fejét. Ezért hozta őt ide? Minden állatnak elmondta magát a fogai között, de zúgtak a gépek és nem hallották meg a többiek.

Fred újra Fülöphöz fordult:

— Hány órákor követte el a tettet?

— Nem tudom, hány óra volt.

— Esett az eső? — kérdezte Mubbles.

Pillanatig gondolkodott az öreg.

— Igen.

— Hogyan ment át a szigetre?

— Bruke evezett, én a kabátom alatt tartottam a lámpát, hogy ne lássa senki, mikor a kincsért megyünk.

— Miféle kincsért? — kérdezte Radgewick, ki most már jobban figyelt.

Fred megremegett. Eszébe jutott a lámpa. Egy újabb, végzetes hiba. A lámpa, melyet ottfelejtett a szigeten! És később sem hozta vissza. Ha megtalálják, nem tagadhat tovább. Az az ő lámpája volt.

Alig tudott figyelni már az öreg szavára.

— Azt mondtam Brukenak, hogy kincs van a szigeten, hogy odacsaljjam. Másképp nem akart jönni. Mubbles feljegyezte.

Frednek újabb gondolata támadt.

— Milyen lámpa volt magánál? — kérdezte hirtelen.

— A mérnök uré...

— Az én lámpám? És aztán hova tette?

No most, most fogja zavarba hozni!...

Az öreg nyugodtan válaszolt:

— Ott van! — és bilincsbe szorított kezeivel a sarokba mutatott.

Mindnyájan odanézték. A kis kormos, olajos lámpa ott állt a földön.

A lámpa, melyet Fred a szigeten felejtett!

Lassan egészen elhagyta már ráerőszakolt nyugalma. Minden hiába, Fülöpnél másképp nem segíhet, csak úgy, ha vall! Azért előbb mégis megpróbálta, hogy ellentmondásba keverje az öreget.

— Azt hallottam, kifosztotta Bruke-t! Igaz?

— Igen.

— Hová tette az értéktárgyakat? — förmedt rá Radgewick.

— A folyóba dobtam.

— Valóban nem találtak nála, — tette hozzá Mubbles, — de akkor mi oka lehetett arra, hogy Bruke-t a szigetre csálja és ott végezzen vele?

Fülöp hallgatott egy percig. A gépek zúgását figyelte. Aztán komoran morogta maga elé:

— Utólréte a bosszúm, a nyomorultat!...

— Bosszú? — Radgewick felfigyelt. — Régen ismerte Bruke-t?

— Nem.

— Mit tett magának, amiért bosszút emleget?

— El akarta rabolni a lányomat.

— Mit mond? — kiáltotta Fred magán kívül.

— Van magának családja? — kérdezte Mubbles.

— Nincs.

— És a lánya hol van?

— Nincs leányom.

— Akkor hát Bruke hogyan akarta elrabolni?

Fülöp készen volt a felelettel:

— A csolnokon...

Ez már sok volt. Radgewick és Mubbles egymásra néztek.

Fred közbelépett.

— Ne bántsák, uraim, ezt az embert! Látják, már nem tudja, mit beszél. Fülöp ártatlan! Határozottan tudom, hogy ártatlan! Mert a gyilkosságot én követtem el!

Radgewick meghökken. Meglepte a váratlan fordulat. Első pillanatban nem jutott eszébe semmi okosabb gondolat.

— Mérnök úr, vegye fontolóra kijelentésének súlyos voltát!

— Megfontoltam.

— Akkor szíveskedjék tudomásunkra hozni, hogy a tettet miként követte el?

Diaznak ökölbe szorult a keze. Szeretett volna a saját arcába vágni. Miért nem hagyta ott a mérnököt? Miért kellett idehozni? Most már tudta, hogy mindennek vége. Zelma itt marad és Fredet nem fogja látni többé. Pedig Fred volt utolsó napjainak egyetlen öröme, boldogsága. Diaz ezt tudta jól. És most itt üljön ölbetett kezekkel és nézze, hogy Fred — akiben megszólalt a lelkiismeret és egy percre megfedkezett a lányról — ostoba fejével a vesztébe rohan? Nem, ezt nem engedheti! A detektivekre nézett. Megértette, hogy nem szabad

magukkal vinniök! Ezzel tartozik a lánynak, tartozik saját szívének! És lesbe állt, hogy kellő időben közbelépjén.

Csak itt lenne Gibson! — arra gondolt. — Könnyen elbánnának ezzel a két emberrel! A raktár mellett az egyik kamra üresen áll, annak rácsos az ablaka és vasajtaja van!...

Odaát zúgtak a gépek. Egyenletes, alig ingadozó bűgös töltötte be a levegőt, félénken remegett az iroda gyenge ajtaja. Éppen így reszketett az éjjel, mikor Fred hazaérkezett és kétségbeesett mesélt a szigetről, a tengerészről... Akkor még ő is úgy vélekedett és belátta, hogy a leány érdekében hallgatnia kell. Most azonban megfedkezett magáról, megfedkezett a lányról, elkövette a legnagyobb hibát és vallott!

— Önöknek, uraim, — fordult Radgewick felé, — a holttesten egy lövés nyomát is meg kellett találniok!

Fülöp rémült szemekkel nézett rá, a detektív szánakozóan biggyesztette le az alsó ajkát.

— Úgy látom, Diaz mérnök úr meglehetősen részletességgel informálta önt, míg idáig kísérte az előbb!... Valóban találtunk lött sebet a testen, amire nézve a gyilkos nem tudott, vagy nem akart felvilágosítással szolgálni!

— Az a seb az én fegyveremtől származik, — jelentette ki Fred szárazon. — Ha átfáradnak velem az asztalomhoz, kezükbe adom a legfőbb bizonyítékot, magát a fegyvert!

Az ajtóhoz lépett. Már nem reszkettek a lábai. Elkéseredett, mindenre elszánt nyugalom ömlött el rajta. Nem félt, nem gondolkodott. Felnyitotta a remegő ajtót és biztos léptekkel megindult a gépek felé, abba az irányba, ahol az asztala állt. Radgewick kelleetlenül követte, hitetlen mosollyal a szája körül. Mubbles a gépápoló mellett maradt. Diaz sem tartott velük. A kapcsolótáblához ment és zsebkönyvébe jegyezte be a napló adatait. Holt fáradtnak érezte magát. Erőszakkal kellett nyitva tartania a szemét. De most nem volt itt Gibson, egyedül ő rá hárult minden felelősség, azért erőt vett magán és a munkát kifogástalanul végezte el.

Fred az asztalhoz lépett, — már felszáradt onnan az éjszakai eső nyoma — és halált megvető, fagyos nyugalommal felnyitotta a fiókot, hogy ki vegye onnan a revolverét. A gondolatai valahogy egy helyben álltak. Nem értette, hogy mit tesz, nem látta át annak a következményeit. De valahogy ösztönösen érezte, hogy jó lett volna Zelmától egészen elbúcsúznia! Pillanatra az is eszébe ötlött, hogy két-három ugrással az ajtónál terem. De nem! Bátran szemébe nézett a sorsnak, és a fiókba nyúlt, hogy elővegye a fegyverét.

Egészen kihúzta a fiókot, mert hiába tapogatott a papírok között. Egészen kihúzta és az asztal tetejére tette. Körülötte daloltak a dübörgő gépek, szíjak szaladtak eszeveszetten, végnélküli útjukon. Kék ég ragyogott be az üvegajtó apró kockáin keresztül, odakint melegen sütött a déli nap. Ugyanez az ég, ez a nap néz be Zelma ablakán. Vajjon elmondják-e neki, hogy Fred leszámolt már az életével?

Zöld fák bókó lombjai tekintettek be az üvegkockákon át. Az élet. De Fred nem akart, nem mert odanézni, mögötte állt a gúnyos detektív sovány alakja, szinte érezte már a törvény kezét a vállán, és megadta magát a sorsnak. Lemondott szabadságról, szerelemről, lemondott mindarról, ami legdrágább az ember életében. Lemondott róla önként, — bár minden körülmény a kezére játszott, — mert nem bírta elviselni, hogy ártatlan embert áldozzanak fel azért a bűnért, amelyet egyedül ő követett el, amelyért egyedül ő felelős.

Talán nem is azért tette. Talán mást látott már az öreg Fülöpnél, mint az eszelős, vén gépápolót. Talán. Maga sem tudta határozottan. De végezni akart, kiszolgáltatni a bizonyítékot maga ellen, nehogy meggondolja még magát. Tekintete a fiókra tapadt, két kézzel feltúrta a belsejét.

Papírok, levelek, semmi egyéb! A revolver már nem volt a fiókban.

— Tudtam, — jelentette ki Radgewick fölényesen, — azért mégis kénytelen vagyok letartóztatni önt, bár a magam részéről nem adok hitelt egyetlen szavának sem.

— Abból semmi sem lesz! — üvöltötte Diaz és öklével az asztalra csapott.

Észre sem vették, mikor nesztelenül melléjük került. Csak most, hogy ily hirtelen magára vonta a figyelmet.

Radgewickkel sokáig farkasszemet néztek. A detektív, mélyreható szűrős tekintetével, Diazban mesterére talált.

— Hogy érti ezt? — sziszegte haragosan.

— Úgy, — és Diaz szava harsogott — hogy a barátomnak a dolgához semmi köze sincs! Magára akarta vállalni a gyilkosságot, hogy megmentsen engem, miután a tettet — én követtem el!

Radgewick tátott szájjal bámult a spanyol mérnökre. Gyorsan, röviden lélekezett, már ellillant belőle a harag.

(Folyt. köv.)

HAROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

— Fegyverem ott van a kabátom zsebében, — tette még hozzá Diaz és a fogason függő felöltőjére mutatott.

Mégis csak jó volt azt a fegyvert a fiókból áttennie oda!...

Radgewick a fogashoz lépett és benyúlt a kabát egyik zsebébe. Mubbles az iroda nyitott ajtajában állt, honnan már régóta mosolyogva szemlélte a jelenetet. Most már meg nem állta, hogy hangosan el ne nevesse magát. Radgewick is nevetett. Jóízűen nevettek mind a ketten.

Radgewick nem húzta vissza a kezét a kabát zsebéből. Hátrafordult Diaz felé.

— Milyen volt az a fegyver? — kérdezte még mindig nevetve.

Diaznak ökölbe szorult a keze. Ezt a nevető arcot nem bírta nézni. De legyűrte indulatát és leírta a fegyvert pontosan. A kaliberét is megnevezte. Még emlékezett rá. Valamikor ő ajándékozta Frednek.

— Végtelenül sajnálom, — válaszolt a nevető Radgewick. — de a kabát üres!

Most Diazon volt a sor, hogy csodálkozzék.

— Ott kell lennie!

De nem volt ott. Maga ment oda, hogy újra átkutassa az összes zsebeket. Igen, ez volt az a kabát, nem tévedett. Határozottan emlékezett, hogy a bal, külső zsebébe tette. Nem foghatta fel, hogy hová lehetett?

Talán, ha Gibson jelen lett volna, ha itt lett volna a teremben, talán ő tudott volna felvilágosítást adni a fegyver hollétéről. De nem volt itt. Nyugodtan aludt besötétített szobája mélyén. Feje alatt összegyűrt vánkos, hogy ne érezze át a párnája alá rejtett, kemény kis tárgyat, melyről még idejében gondoskodott...

Radgewick türelmetlenül intett a másik detektív felé:

— Indulás, előre! Öt perc múlva megy a vonatunk!...

Mubbles az óráját nézte. A két mérnök dermedten állt a helyén. Szinte kihaltak látszott a hatalmas csarnok. A munkások egyik hátsó sarokba húzódtak, egyetlen egy sem mutatta magát. Csak a gépek nem vésztek el a fejüket. Tovább dúdoltak, tovább dörögtek a nagy szimfóniát.

Talán csak ők vették észre, mikor a két detektív Fülöpöt közrefogva, kivezette az irodából, mert bizonyosan nem látták azt a mérnököt.

Kint sütött a nap. Idebent daloltak a gépek. És Fülöpöt vitték. Vitték a törvény elé. Hangosan nyikorgott a nagy üvegajtó. Két kézzel is meg kellett ragadni, olyan nehezen járt.

Friss, üdítő légáramlat jött be látogatóba a gépek közé.

Mubbles és Fülöp előrementek, Radgewick még egyszer visszaszólt:

— Uraim, a mi módszerünk pontos és megbízható! Mindenesetre szép volt önöktől, hogy önfeláldozóan meg akarták kímélni az öregét a meghurcoltatástól! Ezért nagy hálával tartozik önöknek! Nem tudom, milyen gyengéd szálak fűzik önökhöz? De bennünket félrevezetni nem lehet! Önök a fegyvert akarták felmutatni, de revolvert kerestek! Ilyen ócska csellegéssel a mi eszünkön túljárni nem lehet! Önök revolvert kerestek, mikor a meggyilkolt kormányost vadászfegyverrel lőtték agyon! A viszontlátásra, uraim!...

Elment. Nyitva maradt utána az üvegajtó. Valahonnan egy munkás került elő, olajos kannát tartott a kezében, lábával rugdosta be az ajtót.

Fred betámolygott az irodába és a székbe vette magát.

— Mi volt ez, Diaz?

— Tudja az ördög!...

Ez sokat jelentett. Diaz csak ritkán használta ezt a kifejezést. Pedig elég alkalommal tapasztalhatta már, hogy a sors néha produkálni akarja magát. Be akarja mutatni a saját ügyességét, leleményességét, hogy váratlan eseményekből, meglepetésekből, fordulatokból milyen változatos mozaikmintákat tud összerakni. Hogy megmutassa a saját fölényét. Hogy megmutassa, milyen parányi féreg az ember, amit kénye-kedvére eltáposhat, ha kedve tartja. De szereti a tréfát. És kineveti az embert, ha meglepődik. Kineveti, ha izgatott. Játszik vele. Produkálja magát és néha egymásra halmoz jó, rossz, titkot, megfejtést, mindent egy halomba, egymás után. Így adja az ember tudtára büszkén, hogy minden lehetséges!

— Vannak napok, melyek fölének néhány esztendő történetével! — gondolta Diaz és gyakorlati ember lévén, örült, hogy elmúlt a veszedelem.

Sokáig néztek mind a ketten a remegő ajtóra. Félig nyitva felejtették, annál jobban remegett.

Sokáig egyikük sem tudott mit mondani. Fred megbánta már, hogy vallani akart. Hálát adott az égnek, hogy nem sikerült. Diaz is erre gondolt. Az a fontos, hogy Fred szabadon maradjon, a többi minden egészen mellékes! Ezt meg is mondta neki és Fred is belátta.

Szagatott beszélgetésüket, mindjárt elején, az egyik inasgyerek zavarta meg. Félénken kopogtatott a nyitott ajtón. csak nagy biztatásra mert közelebb jönni. Dadogva előadta, hogy Margit asszony kéreti a mérnök urat, most ne menjen át. A kisasszony nagyon köhögött az előbb, aztán elaludt. Ha felébred, Margit asszony majd átüzen a mérnök úrért...

— Jól van, — hagyta helyben Diaz.

A fiú már ment is, már majdnem elhagyta az irodát, mikor lehajolt, mert szemetet látott a földön. Apróra összehajtogatott papirszeletkét vett fel onnan. Frednek megakadt rajta a szeme. Önkéntelenül is utána szólt:

— Add ide!

Gyűrött, piszkos papirdarab, nyomtatott betűk sorakoztak rajta. Fred széttergette. A biblia egyik kitépett lapja volt.

Meggyűjtotta a porcellánernyős állólámpát az asztalon, hogy jobban láthassa az írást. Egészen odahajolt és a lámpa világánál olvasni kezdte: ... János jelenésekről, második rész, A Krisztus négy Leveleket írat!...

— Nézze, Diaz, írás is van rajta! — mondta, hogy jobban megnézte.

Kusza betűk, girbe-gurba ceruzavonalak. Alig lehetett kibetűzni. Fülöp reszkető kézzel, sietve írhatta rá:

... maradjon Zelmánál! ...

Odaát zúgtak a gépek. Fred ölébe ejtette a papírlapot. Most már megértett mindent. Megértette a nagy titkot. És szeretett volna az öreg után szaladni, hogy a lábai elé vesse magát és kezét csókoljon neki. A szerencsétlen öregnek, szegény mártírnak, akit most már közelebbről ismert, egészen közelről.

Ez a papírlap megadta az események magyarázatát. Mélyen megrázta a mérnök izgatott kedélyét.

Diaznak nyújtotta oda.

— Nézze! Nekem szól!

Diaz is a lámpához vitte. Megnézte kétszer, háromszor, majd az asztal közepére dobta.

— Tudja, mit jelent ez? — kérdezte tőle Fred

— Tudja, hogy az öreg miért írta ezt?

Diaz haragosan válaszolt:

— Eh, bánom is én! Éppen elég volt már ebből a komédiából! Nem érdekel! Hagyjanak ki a játékból engem!

Mire kimondta, megbánta már. Nem akarta Fredet megbántani. Nem is ő rá haragudott, csak a bizonytalanságot ünta már. De mindjárt egészen lecsillapodott haragja, mikor Fredre nézett. Aggódva vizsgálgatta feldúlt arc kifejezését.

Úgy látszott, nem is tud magáról. Az ajtóra hámult.

— És mondja, Diaz, most mi lesz? — kérdezte hirtelen.

— Nem a maga dolga! — nyugtatta meg a spanyol és örült, hogy előbbi szavairól nem vett tudomást a mérnök. — De mit szól hozzá, hogy az ezeket nem említették? Még Radgewick sem tette szóvá!

— És Fülöp? Mi lesz az öreggel?

— Hagyja, Fred! Lásza be, mégis csak nagyobb kár lett volna magáért, mint érte!

— Szegény jó öreg, ha tudtam volna! Hacsak sejtem, minden másképp történik! De most már késő. Pedig nem érdemlem meg az áldozatot.

— Hagyja már, ha mondom! Most csak egyetlen dologra vagyok kíváncsi!

— És pedig?

— Hogy miért párbajozott maga ma éjjel vadászfegyverrel?

— Képtelenség, Diaz. Tévedniök kellett!

— Alig hiszem. Ismerem Mubblest, szaktekin-tély ezen a téren.

— Akkor nem értem.

— Hiszen éppen ez az! De mindegy! Ráérünk máskor is, hogy rejtvényeken törjük a fejünket! Most alszik a lány, siessen Fred, használja ki az alkalmat és menjen pihenni! Feküdjék le és aludjék egyet!

— És maga, Diaz, mióta van már ébren?

— Hát ami azt illeti, bizony elég régen. De nem vagyok fáradt és nemsokára itt lesz Gibson barátunk! Már reggel óta alszik. Rövidesen itt kell lennie és fel fog váltani engem. Addig is itt van

Deawitch, ha éppen valaki kellene. Hallgasson rám! Menjen aludni! Ne hagyja kárba veszni az időt!

Fred nem is hederített rá.

— Diaz, ma beszéltem Zelmával... A betegsé-géről beszélünk. És azt mondta, hogy én vagyok az oka, amiért beteg!

— Ugyan, Fred, csak nem fogja ezt komolyan venni? Gyerek maga, pajtás, nagy gyerek, mint ahogy ő szokta mondani. Én is mindig mondtam! Ne vegyen mindent mindjárt a szívére! De nézzék csak! Maga sír? De pajtás! Mi történt magával? Fred nem felelt.

— Nézze, Fred, — folytatta Diaz, — maga nem tehet magának szemrehányást! Nem vethet a szemére semmit! Mert mindent megtett, amit meg-tehetett a lányért!

— Hallgasson! Ha megtettem volna, amit kért, már egészséges lenne régen! Ó maga mondta ma délelőtt!

— Ugyan, Fred, hogyan hallgathat olyan be-szédre, hogy maga volna az oka? Jöjjön meg az esze, pajtás! Vagy mit tehetett volna még? Hiszen valóságos vagyont, temérdek pénzt költött arra a leányra, a legelismertebb orvosokat hívatta hozzá, ajándékokkal halmozta el! Mit akarhat még? Ké-szen volt minden áldozatra, hogy megmenthesse az életét! Így volt, Fred, én nagyon jól tudom! És hogy nem sikerült, nem mi tehetünk róla. Lásza be, paj-tás, Isten rendelése! Ha így kellett történnie!

— Nem, Diaz, ne vigasztaljon! Magam vagyok a hibás!

— Miért? Azért, mert nem ismert olyasmit, amit megtagadott volna tőle? Azért? Különb-en maga meg is engedhette magának ezt a költsé-kezt, és még sok mindent tehet, ha rá kerül a sor! Nincs miért aggódnia!

— Istenem!...

— Látja, ebből a csávából is megmenekült szé-pen. Anyagi gondjai sem lehetnek soha, hisz a maga vagyona szinte kimeríthetetlen! Ne tegyen magának szemrehányást, és ha gondolja, hogy még valamivel segíthetne rajta, ha enyhíthet még a szenvedésein, akkor ne késlekedjék! Próbálja meg!

— Oh, Diaz!

— Próbálja meg azonnal, amíg nem késő! Ne kímélje a pénzt, én mondom magának! Ne féljen, telik még akármennyi is, ha kell! Hiszen ez a telep és az egész vasút, temérdek szárnyonalaival együtt úgyszólván mind, mind a magáé! Gondolja meg, maga a nagybátyjának egyetlen, utolsó rokona, és egészen bizonyos, hogy magára fogja hagyni egész vagyonát! Ne kímélje hát a pénzt, én mondom ma-gának!

— Diaz, annál rosszabb! Ha tudná, mit szen-vedek! Rajtam már a pénz, a vagyon nem segíthet! Nyomorult, utolsó féreg vagyok!

— Csillapodjék, Fred, csillapodjék!

— Diaz, ha tudná! Ő megmondta. Megmondta, hogy én vagyok az oka! Egyedül én!

— Pajtás, ne sírjon!

— Hát mondja, Diaz, mit tegyek? Mert Zelmá-nak igaza van!

— Ugyan, Fred, ne lászon mindent feketének!

— Nem képzelődöm. És ne is vigasztaljon, Diaz! Minden hiába! Bár vittek volna el, hogy ott haljak meg, méltó helyemen, a vesztőhelyen! Mert olyan ember, mint én, csak oda való!

— Nono, pajtás, csak ne sírjon! Mennyivel bátrabbnak ismertem kint a harctéren! Ez a leány egészen tönkreteszi magát!

— Igen, Diaz, ma beszéltem vele!... Meg-tudta, hogy elpusztult a Mária-kút, és olyan szo-morú lett, olyan szomorú... A tavalyi, szép napok-ról beszélgettünk, mikor olyan boldogok voltunk, és aztán, aztán meg kellett ígérnem neki, hogy fele-ségül veszem!

— Megígérte?

— Meg.

— Nem baj. Szegény, azt az időt már úgysem éri meg. Talán jobb is, hogy így van!

— Diaz, Diaz, most mondja, hogy önfeláldozó vagyok! Most mondja, hogy megtettem mindent a lányért! Most, most! Mikor én vagyok, valóban egyedül én vagyok az oka, hogy beteg! Ő mondta meg nekem, mikor tudtomra adta, hogy elfeledtem feleségül venni! Igen, elfelejtettem! Oh, ha tudná, Diaz, mennyire fáj nekem, hogy ezt az ő szájából kellett hallanom!

— Fred, csillapodjék! Most már ő is nyugodt lesz bizonyára, ha megígérte neki, hogy elveszi!

— Megígértem, igen, hitvány gazember va-gyok, aki elfelejtette feleségül venni! Elfelejtetem! És ha megtudja, hogy nekem már van feleségem? Hogy nós vagyok? Ó, Diaz, beleőrülök ebbe a ko-médiába!...

— Csillapodjék, Fred, most is csak azt mon-dom, menjen aludni és pihenje ki magát! Zelmának szüksége van magára, gondolja meg! Ami pedig az asszonyt illeti, egyelőre nincs baj, csak addig ne jöjjön ide! Aztán már jöhet, ha tetszik, azután már egészen mindegy!...

A szomszéd csarnokból tisztán hallatszott át az örök lárma, a gépek átható, vádoló szava. Az áram-melabús, egyhangú szimfóniája.

(Folyt. köv.)

MUZZSIKA

Molnár Ferenc legújabb novellái

AZ ALTATÓ MESE

a Lilion első feldolgozása

A SZÉNTOLVAJOK

szerepei ebben a nagyseri gyűjteményben

Ára 50.000 korona

Rapható és megrendelhető a Budapesti Hírlap könyvkereskedésében, VIII., József-kört 5. szám.

HÁROM NAP KÉT ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

10

V.

Kárbaveszett a jó tanács, Fred meg sem kísérelte, hogy aludni térjen. Margit asszony üzenetének ellenére, mégis megtette szokott útját a szerke-szettel heverő, üres bádoghordók között. Visszatért a virágos kertbe, felment a repkényes veranda szürke betonlépcsőjén s a homályos első szobán át újra Zelmához lopódzott. Lábujjhegyen, vigyázva közelgett az ágyhoz, leült az ágy mellett üresen álló székre, — mely úgy állt ott, mintha egyenesen ő rá várakoznék, — térdeire könyökölt és szokása szerint megtámasztotta a fejét. Zelmára nézett, az alvó leányra. Rendszertelen, gyors pihegését figyelte, megkínzott arcának gyöttrődött kifejezését.

Határtalan szenvedésről, fájó szomorúságról beszélt Zelma arca, arról beszéltek homlokán a sorvasztó kínok megjelenő ráncai. Hosszú, sötét szempillái hamvas arnyékával, kék erek sötétjével aláfestett, lehunyott szemei, mind a kimerültségről beszéltek. A semmibe vesző élet végső kimerültségéről. Kissé oldalt fordította a fejét, a nyitott ablak, a világgosság felé. Pelyhes nyakán igénybevett inak feszültek, mintha csak egészen vékony bőrréteg borulna fölük, oly bőr, mely túlságosan bő, szinte ferde szabott volt a nyakához képest. Beesett mélyedéseket, fonnyadt ráncokat vetett s mindezt kedvezőtlen világítás hozta előtérbe, mintha a betegség romboló hatását akarta volna szemléltetőbbé tenni.

Rövid idő, — aránylag nagyon rövid idő alatt rohamosan lesoványodott a lány. Arányosan szép testének kerekded formáit már csak Fred élénk képzelete őrizte meg. Fred állandó tanuja volt a fokozatos pusztulásnak. Tönkrement, elhervadt a leány a szemei előtt. Mindeddig mégsem vette észre emésztő betegségének lassan jelentkező, borzalmas nyomait, a romlás jellegzetes bélyegét. Most eszmélt rá először, most látta meg első ízben a leány felfedett nyakán, hogy sovány, hogy veszedelmesen sovány. Úgy érintette ez a felfedezés, mintha saját magán látta volna meg a közeledő vég előrevetett árnyékának sejtelmes foltjait. Úgy érezte, hogy ez a felfedezés képletében meg fogja semmisíteni a régi, csodás kis Zelmának bájos képeit, visszatetsző szörnyűségével lassan meg fogja ölni, fel fogja falni az összes régi emlékeket.

Szemrehányást tett magának, hogy miért jött vissza és miért nem maradt odaát? Azért kellett idejönnie, hogy ez a kép legyen az utolsó, a marandó, ami a leány után fennmarad? Így kell majd tovább élnie a képzeletében? Így fog ezentúl visszaemlékezni rá?

Még a halálnál is fájalmasabb volt ez a felfedezés és azt az érzést keltette Fredben, mintha határtalan szerelmének eszményi szép tárgyát már régén elvesztette, eltemette volna s ami itt maradt, nem más, mint rosszul sikerült torzkép csupán. Úgy érezte, hogy Zelma, aki most előtte fekszik, idegen, távoli rokon, akiről nem hihette, hogy egykor a szerelme lehetett, nem hihette, hogy valaha eszeveszett vágyai fonódtak volna köréje, akiről úgy látta, már nem az, aki volt, úgy érezte, hogy már nem a régi. Ijedten próbált érveket keresni, hogy megdöntse velük bántó meggyőződését. Kereső, kutató pillantásokkal vette megcolóra az előtte fekvő leányt, hogy oly formákat, oly jeleket fedezzen fel rajta, melyek még azonosak a régi Zelmával. De mennél jobban kutatótt, annál keserűbb tapasztalatokat szerzett. Vak volt eddig, hogy nem látta, mi történik a leánnyal?

Elkeseredett dühében letépní szerette volna róla paplanát, hogy maga előtt lássa a sorvadás összes pusztításait. Hogy fenékiig ürítse a fájdalom öblös poharát. Szerette volna felrúzni álmából a leányt és megmutatni neki, nézd, ez lett belőled! Ez a roncs, ami már elvesztette minden nőies varázsát!

De nem mozdult, nem szólt, mert ezt a másik leányt is olyan nagyon szerette, mint azt az elsőt, a régít.

Zelmának csak a lelke, ibolyakék szemeinek ragyogó csillogása maradt a régi, s most, hogy aludt, ez a fest azért tetszett oly idegenszerűnek.

Hosszasan elnézte a leány sápadt fejét, aranyfényű, kócos haját, halvány kis fülét, ahogy kibújít a göndör hajszálak közül. Elnézte vértelen, láztól cserepes ajkait, és olyan nyomorultnak, olyan bünsnek érezte magát, mintha valóban őt terhelne minden felelősség a leány életéért.

Most jobban szerette, mint valaha, mert ha eddig szánalommal volt iránta, most szívvel-leléssel együtt érzett vele.

Nézte, nézte a drága teremést és gondolatban, hangtalan szavakkal elkezdett hozzá beszélni. Nagy megkönnyebbülésre szolgált, hogy kimondhatta

mindazt, ami nyomta a szívét. Igaz, hogy Zelma nem hallotta meg, nem is felelt, hisz aludt és Fred is csak néma szavakba foglalta gondolatait.

De Fred nem is várta, hogy válaszoljon. Beszélt, hogy könnyítsen magán.

— Most fáradt vagy, kimerült, és mélyen, nyugodtan alszol, — ez volt első gondolata. — Talán rólam álmodol, talán a papról. Akit tudom, hogy vársz már türelmetlenül. És nyugodt vagy, mert tudod, hogy szeretlek és feleségül foglak venni. Talán holnap, talán holnapután. Igen Zelma, ez a te egyetlen, igazi vágyad, tudom, és éppen ezt nem érheted el soha!...

— Szegény kis Zelmám, mondd, gondolnád-e rólam, hogy olyan kegyetlen játékot űztem veled? Ugy-e talán még nekem magamnak se hinnél, ha megvallanám? Durcás haraggal támadnál reám, hogy ne tréfáljak veled, ne szomorítsalak meg ilyen képtelen mesékkel! Nem hinnél nekem, ugy-e nem? Másoknak se hinnél és bizonygatnom, esküdniem kellene, hogy ez a szörnyűség való igaz, hogy elhidd! Sokáig nem adnál hitelt még az én szavamnak sem, még akkor sem, ezek után. De mondd, mi lenne, ha megtudnád, hogy mégis igazat beszélek és ráeszmélnél, hogy milyen kegyetlen játékot űztem veled?

— Nem értenéd. Nem érthetnéd meg soha, hogy miért tettem, miért okoztam ezt a halálos fájdalmat neked? Nem értenél meg engem még akkor sem, ha magyaráznám, ha megpróbálnám előadni mindazokat az okokat, melyek arra kényszerítettek, hogy megcsaljalak, hogy hazudjam neked!

— Pedig meg kellett, hogy tévesszelek, meg kellett tennem, hogy magamat tudjam elámitani! Oly sok keserű, halálra sebző csalódás után, — mert kora ifjúságomtól fogva mindig csak azokban volt részem — annyi kín, annyi szenvedés után szükségem volt valakire, szükségem volt rád, aki új irányba tereltesd az életem!

— Úgy közeledtem hozzád, mint szomszjas vándor a forrás üdítő vizéhez...

— És lásd be, hogy hazudnom kellett, ha boldog akartam lenni újra! Hazudnom kellett, ha azt akartam, hogy magamnak tudjalak! Gondold el, ha őszintén, nyíltan feltártam volna előtted szívás és fonák helyzetem — úgy, amint volt — és el nem hallgattam volna semmit, mindjárt csírájában elpusztult volna ez a szerelem, sohasem lehetett volna az enyém! Még halás is lehetsz nekem a hazudzásért. Mert boldog voltál, igazán boldog, azt meg kell vallanod!

— Ne vedd komolyan szavaimat, ne neheztelj meg: értük, ne gondold, hogy részemről ez elbizakodottság! Nem! Én csak azért beszélek így, mert el akarom hitetni magammal, hogy helyesen cselekedtem!...

— Ha tudnád, én mit éreztem akkor, milyen földöntúli boldogságot, a te közeledben, ha tudnád, hogy mily csodás csodára, az élet szent forrására találtam te benned, akkor megbocsátanál nekem minden hazugságomért, minden hibámért! Sokszor — hidd el — már magam is azt hittem, hogy igazat mondok, annyira természetesnek találtam a mi szerelmes élelünköt és annyira megelégedtem a mult-ról. Beleélttem magam a mesékbe.

— Te voltál az, aki visszaadtad nekem az életet, kiszáradt szívemet ujjírtad, vágyakat, életre buzdító, hatalmas vágyakat oltottál belém és megmutattad nekem, hogy lehet még — azaz hogy lehetett volna még — az életnek célja. Mert én abban az időben menekültem az emberek, menekültem önmagam elől és alig pár lépés választott csak el a sírtól, hová saját kezemmel akartam már vetni magam!

Már nem is az alvó leánynak beszélt. Zelmát látta maga előtt, a régi Zelmát, és ő hozzá fordult szavaival. Vagy az is lehet, hogy a saját lelkiismeretének szólt minden, amit mondott. Lehetséges. Maga sem tudta határozottan. De folytatta, hogy kitarja Zelma előtt a szívét.

— Az én életem megtört; önmagába süllyedt, mikor jöttél te és kiemeltél a fojtó hinárból. Megmentetted engem, de a magad romlását siettetted vele. Mert a te pusztuló életemből táplálkozott az enyém.

— De ezt te nem vetted észre, én pedig nem mertem észrevenni, mert féltem, hogy azáltal elveszítenelek. Hazudtam neked, hallgattam, fel nem világosítottalak, te pedig bíztál bennem, vakon, szerelmesen. Határtalan bizalommal túrted, akármit tettem, hogy elbódíthassam magam veled.

— És neked örömet szerzett, boldog voltál, hogy így bántam veled. Magad kínálkoztál, magad akartad! S én visszaéltem a bizalmaddal. Valóban visszaéltem!...

— Meg tudsz-e hát bocsátani, hogy hazudtam, hogy nem téptem szét apró foszlányokká csodákból szőtt, boldog álmainkat, mindjárt az első időkben? Meg tudsz-e bocsátani, megérted-e kétségbeejtő helyzetem?

— Talán...

— Talán belátod, hogy nem követtem el olyan végzetes csalást, mint gondolod. Vagy igen? Én, részemről azt szeretném hinni, hogy amennyi rosszat, legalább annyi jót is tettem neked!

— Talán mégsem olyan nagy az én hibám! Mert mi voltam én? Az örök férfi, aki szomszjas és inni kíván, aki mindent elvesz, mindent el tud venni

a nőtől, — lelkifurdalás nélkül, a legcsekélyebb bűntudat teljes hiánya mellett — hogy családságokkal, aljas hazugságokkal viszonzza az érte hozott áldozatokat. És mindezt miért teszi? Azt hiszed, azért, mert életszükségletének érzi, hogy úgy tegyen? Vagy ha nem tenné, jelentős javakat veszítené? Ne gondold, ne hidd, hogy komoly okai vannak! Mindez csak kalandvágy, szórakozás. És ha mások így tehetnek büntetlenül, miért lenne olyan nagy épp az én bűnöm, éppen az enyém? Sőt, még enyhítő körülménynek tekintheted azt a végső, elszánt elkésredést, ami bennem tombolt!...

— Bocsáss meg nekem, hogy megcsaltalak! Bocsáss meg annyiért, amennyit megvallottam eddig! Tedd meg, hogy bátorságot meritve gyors bocsánatodból előállhassak a többi vétkeimmel! Mert még nagyon sokat vétkeztem ellened, nagyon sokat!

— Ha elmondhatnám neked összes bűneim, és te megszánál értük, — bizonyos vagyok benne, hogy megbocsátanál! — akkor könnyebben, bátrabban mernék a jövő szemébe nézni, nem nehezténe meg minden léptemet a súlyos, mázsákkal terhelt lelkiismeret!

— Mert tudd meg, Zelmám, amit én éreztem irántad az első időkben, — bár nagyon boldog voltam, — mégsem volt igazi szerelem! Tetszettél nekem, újdonságot láttam benned és az egyetlen módot, hogy feledni tudjak. Felejteni akartam, vadul felejteni!...

— És te, mintha megértetted volna szomszjaságot, ahogy utánad, a nőre vágyakoztam, ahogy a feledésre vágytam, tökéletesen el tudtam takarni előlem azt a másikat, akitől ha nem is szabadulhattam meg végkép, legalább undok emlékei nem kísérték lépten-nyomon. Én pedig talán nem is téged szerettelek, csak az új élet, hogy feledni tudtam, az töltött el oly végtelen örömmel, hogy nem mertem neked megsúgni az igazat és hazudnom, örökké hazudnom kellett, nehogy elveszítsélek!

— Nem szerettelek még igaz érzellemmel, mikor először hozzád közeledtem, nem fogtam még fel az értékedet. Egyszerűen a multamtól, nyomorult otthonom átkos terhetől akartam szabadulni. A szép nőt láttam benned, új, addig még meg nem izlett gyönyört kerestem, semmi mást, — és hogy te mégis tisztá szerelmet tudtál bennem ébreszteni, csak gyermeki ártatlanságodnak köszönheted. És ezért leszünk most ketten boldogtalanok!

— Te rajongó odaadással szerettél engem, szívedet kínáltad, a lelkedet adtad ajándékba, és hogy én is kapjak belőle valamit, ideadtad a szadát. Csókjaiddban fejeztél ki azt a sok mindent, amit még nekem szerettél volna adni. Csak ne állt volna közöttünk a másik, a gonosz, aki megrontotta mindkettőnk életét!

— Emlékszel még első csókodra? Talán nem is tudod, mi rejlett abban, mikor hótiszta szíved végtelen szépsége tolt az ajkaidra... Akkor szép voltál, eszményi, gyönyörű, de első csókod után szárazságot szedtem, látalak! Addig a tested nőisége tartott hatalmában, míg abban a percben érintetlen, angyali ártatlanságod ejtett rabul és megtanított a legszebb szerelemre!

— Akkor megértettem, hogy ez hiányzott én nekem. A tiszta, hűségese nő, aki jó, aki szeret, aki barátnő, testvér, pajtás tud lenni egy személyben és ember is tud lenni, nemcsak állat! És átkoztam, még ma sem átkozhatom eléggé sorsomat, hogy későn kellett rád találnom, mikor már más foglalta el a helyedet!

— Talán lett volna még annyi erőm, hogy elhagyjalak és ne tegyelek magammal együtt kárhözottá, szerencsétlenné, talán még meg tudtam volna válni tőled, ha meg nem tudom, hogy a halál már kinyújtotta feléd a kezét. Ez csábított. Melletted maradtam és tovább hazudtam könnyelmű, arcátlanul, hogy magamat ámitsam el!

— Elkeseredett dühvel szerettelek, de te olyan gyermek voltál a többi nőhöz képest, olyan nyílt, olyan őszinte, hogy lassan-lassan magadhoz nemesítettél, megtanultam veled érezni, veled gondolkozni, megtaláltam benned elvesztett ifjúságomat, karjaid között egészen újjászülettem!...

— És aztán tovább hazudtam, tovább áltattalak, szigorúan tartózkodtam az őszinte, igaz szavaktól. Úgy-úgy, hamisság, csalás, ebből áll az élet!

— Ha a lelkembe látnál, ha látnád azt a feldúlt összevisszaságot, azt a romhalmazt, amivé az én életem nagy terveit váltak, ha megtalálnád ott magadat, gonosz hazugságaim középpontjában, ha megismer-nél engem és olyannak ismerél meg, amilyen vagyok... elszöknél, elmennél örökre, soha be nem hegedő, sajtó sebekkel kicsi szívedben!... Tudom, így kellene tenned, ez lenne vége, ha a lelkembe látnál!

— Ne láss!

— Legalább neked maradjanak meg az illúzióid, legalább te ne ismerd meg az élet igazi, de annál csúfabb oldalát! Érzem, nagyon jól tudom, hogy büns vagyok, de mit tegyek? Ha megvallom, hogy hazug álmokban ringattalak, ha a kegyetlen valóságra ébredsz, boldogtalan leszel, — ha hallgatok és saját lelkiismeretemmel szembeszállva tovább hazudozom, akkor magamat emésztetem, és úgyis, mindenképpen fájdalmat okozok neked! De mit tegyek?

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

11

— Könnyű gondolkoznom, saját magának sok mindent el mer mondani az ember, de beszélni, cselekedni már nehéz!... Mit tanácsolsz? Ugy-e hallgassak, ugy-e hagyjalak meg boldog álmaid birodalmában és ne rántsam le a sárba annak a birodalomnak áruló királyát, akit te olyan féltő szeretettel emeltél a trónra, hogy onnan soha el ne kíváncsozék! Ha pedig véletlenül mégis észébe jutna, még akkor se mehessen el, azt is biztosítottad magadnak, mikor ölébe ültél. És most, most én tegyelek saját birodalmadban földönfutóvá? Én álcázom le királyod állok fondorkodásait? Ugy-e ne bántsam őt, mert téged bántanálak, ugy-e hagyjam még ott, az uralkodói székben, hiszen vele együtt téged is lerántanálak? De miért nem beszélsz, miért nem mondd meg, mit tegyek?

— Különböznél már úgysem tart sokáig ez a komédia. Talán lesz még annyi kitartás bennem, lesz még annyi erőm, hogy megvédelmezhessem álmaid várát a külvilággal szemben, hogy megvédelmezsem magamtól!

— De ha majd itthagysz, mit fogok csinálni, mi lesz velem? Ujra előlről? Mámort, feledést, nőt keresni újra? Igen, ez az élet. Nemes cél! Igazán nemes! Pedig így kell cselekednünk, ha élni akarunk, ha a sorstól ránk mért csapásokat könnyebben óhajtjuk elviselni!

— Ti vagytok az üdvösség és a kínszenvedés! Bennetek rejlik az élet igazi értelme és bennetek rejlik a nagy csalódás! A nő...

— Istenem, de szép vagy Zelma, ahogy itt fekszel. Már nem látszol olyan nagyon soványnak. Azt kell hinnem, képzelődtem csak, mikor annak láttalak. Homlokodon elsimultak a ráncok, arcodon megengyhült a fájdalmas kifejezés, eltűnt róla a szenvedés nyoma, és szép vagy, bájos vagy, angyalom, mint mikor először megláttalak!

— Vagy újabb káprázat játszik velem?

— Látod, ha rád nézek, úgy érzem, hogy törékeny üveggel van dolgom, hajszálvékonyra fűjt, szivárványszínű üveggel. Vagy könnyű szappanbuborékkal, amit a levegőben fogtam el és most itt tartom a tenyeremen. Tudom, hogy nem maradhat ott sokáig, tudom, hogy megpattan és semmivé fog válni, de olyan szép, olyan öröm, ha ránézhetek, hogy mozdulni nem merek, nehogy megöljem a lehelletemmel, azzal a lehellettel, mellyel előbb az életet leheltem belé. Mert téged is életre én kellettelek, én adtam meg neked a lendítő lökést, én ragadtalak előre boldog szenvedéseken keresztül, én szítottam benned az élet tüzét, hogy fellángoljon, magasra lobogva égjen — és elszálló pernyévé, szürke hamuvá annál gyorsabban váljék! Neked nem lett volna szabad érzelmi életet élned, neked nyugalomra, egyhangú, unalmas pihenésre lett volna szükséged, hogy ne győzzön le a betegség ilyen hamar! De mindenképpen ez kellett, hogy legyen a sorsod, hiszen édesanyád is egész fiatalon hagyott itt téged, szegény, szerencsétlen asszony, akit te nem is ismertél soha!

— Szép vagy, Zelmám, újra szép vagy, úgy látszik, már jobban érezheted magad. Pedig nagyon szenvedtél, ugy-e, míg odaát voltam az előbb?

— Látod, ott is csak érted folyt a harc, te érted küzdöttünk mindannyian. Még Diaz is azt akarta, hogy őt fogják el helyettem. De Fülöp megelőzte és feláldozta magát te érte! Az eszelős, vén Fülöp. Hogy szabad maradjak és nálad lehessenek! Ha tudnád, hacsak legalább sejtened, hogy Fülöp... De nem! Minek is izgatnánk fel téged szerencsétlen emberek szomorú multjának történetével? Már ügyis hiába volna.

— Hiába!

— Fáj nekem ez a szó. Mert tudod, Zelmám, ebben a szóban foglalhatnám össze az én egész életem: Mikor körmöm szakadtáig harcoltam a sorsral, hogy legalább annyit boldogságot vívjak ki magamnak, amennyi szerény igényeimnek eleget tett volna, hiszen ha sorsom csak elenyésző keveset nyújtott volna is belőle, hálásan megelégedtem volna a boldogság apró morzsáival. De nem! Nem érhettem el egyetlen célomat sem, mert két szó zárta el kerestben minden utamat, két szóba ütköztem minden lépten-nyomon. Ez a két szó volt: *hiába* és *soha*!

— Mert mindig többre vágytam, mint az átlag emberek, és ezt az önhitt nagyratörésemet sohasem bocsátotta meg nekem a sors!

— Most is, alighogy megtaláltalak, már odavan minden reményem, drága emléked fogja csak szomorúan széppé varázsolni a jövőt. Az én jövőmet, ami kétségbeesés és kilátástalan, mert hiányozni fogsz belőle, hiányozni reménytelenül. Nem lesz ki-

hez menekülnöm, nem lesz, kinél gyöngéd szerelmem, biztató vigasztalást találjak!

— Ha elmész, rám nem vár más, csak szenvedés, csalódás, csalódás és szenvedés...

— Menj hát, Zelmám, menj még idejében! Ne jöjj rá, ne lásd meg a rideg valóság mocsos, undorító talaját, melyen az élet gyorsan hervad, színes virágai nőnek! Ne ismerd meg a csalódás, a kiábrándulás lélekölő, sivár nyomorúságát, és menj, siess, még idejében!

— És én? Mi lesz velem? Örjítő keserűség fojtogatja torkomat, ha rá gondolok. Félek az ürességtől, félek magamtól!

— Ma benned élek, általad érzek, veled gondolkozom. És holnap? Mit fogok én egyedül csinálni?

— Zelmám, ne menj el!... Vagy *vigy magaddal*!...

VI.

— Nem hajlandó világosabban beszélni? — kérdezte Diaz és hogy nyomatékot adjon a szavának, maga elé tette a revolverét.

Keményen koppant a súlyos kis fegyver az asztal deszkalapján. Holven nagyokat pislogott a csöve felé, hogy bosszantotta, hogy belelát sötét nyílásába.

Poharáért nyúlt minduntalan és bátorságot szedett magába, hogy elbírja Diaz szúrós, vizsgáló tekintetét. Dohányfüst terjengett a levegőben, rossz dohány orrtekerő büze. Kékes felhők lebegtek a fejük felett, vastag, nehéz füstretek, melyek megnehezítették a lámpának, hogy bevilágítsa a szobát. Olyan tömör volt a füst, hogy bele lehetett nézni az izzó körtebe, egyáltalán nem bántotta az ember szemét. Diaz tekintetében égetőbb tűz lobogott. Holven lesütötte előtte vízszintű halszemét. A pohárára nézett, ahogy ujjával kopogott az üveg oldalán. Csak az a revolver ne fordulna éppen feléje, az a fekete nyílás, aminek ott a mélyén lesben áll az ugrásra kész golyó! Tűrhetetlen állapot, mely nem maradhat így!

— Tegye el, mérnök úr! Rendesen is lehet velem beszélni.

— No, akkor hát halljuk! — mondta Diaz békülékenyebben.

— Brukeról akar hallani?

— Nyiltan megmondtam magának, Holven kapitány, hogy mire gondolok!

Holven egész pohárral hajtott fel egyszerre.

Olyan ráncos volt a bőre, olyan mély árkok húzódtak át az arcán minden elképzelhető irányban, hogy Diaz maga is csodálkozva nézte, hogyan találhatja meg ez az ember a száját? Fonnyadt gégeje fel és alá mozgott minden egyes kortynál. Aztán, hogy eltűnt az utolsó csepp is, megszólalt recsegő hangja:

— Brukeról beszéllek. Akarja?

— Beszéljen előbb magáról, mondtam már!

— Nem rólam. Brukeról. Bruke volt mindennek az oka!

— Nem bánom. Kezdje ott, ahol tetszik, de egy-kettő! Mindent tudni akarok!

— Jól van. Nekem is könnyebb lesz, ha elmondhatom.

Ujra megtelt és kiürült a pohár. Holven öklébe törölte a szája szélét, aztán mindkét karjával az asztal nedves lapjára könyökölt. Husos, izmos karjai voltak, mint egy kiszolgált hóhérségédnek. Most sem mert Diazra nézni, több látnivalót talált az előtte fekvő, felborított, üres palack oldalán.

— Mérnök urnak megmondom, hogy nekem nem volt gyermekem. Izé, ugy akartam mondani, ne értsen félre, hogy a kis Zelma nem az én leányom...

— Mindjárt gondoltam.

— Én csak magamhoz vettem, mert megsajnáltam, mikor...

— Ki volt az apja? — vágott közbe Diaz.

— Úgy tudom, még él.

— Hogy hívják?

— Ugyan, fordítsa már el azt a lyukat innen, mert kiszúrja a szememet!

— Majd aztán. Most arra feleljen nekem, hogy ki a leány apja és hol van?

— Nem tudom, hol van. I

— Nem tudja? Igazán nem?

— Nem, nem, ne bántson! Inkább beszéllek. Csak a nevére kívánja tőlem! A nevére sohasem fogom megmondani!

— Hát hol van az az ember? — kérdezte Diaz és arra gondolt, hogy alapjában véve nem is kíváncsi a nevére.

— Nem tudom, hol van!

— Hazudik!

— Süllyedjek el, ha nem mondom igazat! Igazán nem tudom.

Néhány korty újabb lendületet adott a nyelvnek. Magától folytatta.

— Tudós ember volt, tetszik tudni, finom ember! A Kövér Hal-ban láttuk először. Odajött az asztalunkhoz, leült, parolázott velünk. Azt mondta, már régóta bennünket keres, mert mi szabadok vagyunk és neki hajó kell!

— Jól el lehetett vele mulatni! Hej, micsoda napok voltak azok! Mennyi pénze volt! Csak úgy szórta. Nem tudott vele mit csinálni! Én mindig mondtam Brukenak, hogy hagyja. Mit törődik vele? Szeressen magának, ha ő is olyan gazdag akar lenni!

— Kinevetett, mérnök úr, gondolja el, kinevetett! Engem, a kapitányát! Ezt nem tűrhettem el. Meg is mutattam neki, hogy még én vagyok az úr! Megmutattam, de csak tovább nevetett. Gyávának, éltetlen fajankónak mondott, hogy miért nem tudok magamon segíteni? Örökké a fengert akarom járni, örökké dolgozni akarok? Mikor ott van az orrom előtt a nagyszerű alkalom?

Sűrű, kékes füstfelhő vonult át az asztal felett.

— Nem akartam meghallgatni, — folytatta Holven, hogy megtörölje a száját — nem akartam meghallgatni, de annyit beszélt, a fületem rága. Nem hagyott egy percig sem békén.

— Én nem akartam, mérnök úr. Én sohasem voltam rossz ember! De annyit magyarázta, hogy azt hittem, az a helyes, amit ő mond és szégyeltem magam, hogy addig olyan gyáva voltam és nem mertem...

— Utolsó este a Kövér Halban beszéltek meg a tervet. Bruke már mindent előre kigondolt, nekem csak segítenem kellett. Azt találta ki, hogy betegnek tette magát és a szárazon maradt.

— Aztán reggel kihajóztunk a szigetek felé.

— Tudós ember volt. Olyan volt, mint maga, mérnök úr. Csakhogy szöke volt, egészen szöke. Kibérelte az egész hajómat, hogy vigyem ki a szigetekhez, mert ott mérni akar, vagy tudom is én, hogy mit akar? Nevetséges szerszámokat hozott magával. Egyikről sem tudtuk kitalálni, hogy micsoda? De magunkkal kellett vinnünk! Az egyik hegyes volt, tele fogakkal, a másik úgy nézett ki, mint egy szélmalom, csak éppen a feneké hiányzott.

— És annyi pénze volt és olyan jó szíve. Gyönyörű, fiatal asszony volt a felesége. Alig tudott elbucszúzni tőle. Úgy megsajnálta, mikor elindultunk. Még hívta is Bruket, hogy jöjjön csak fel, nem baj, ha beteg is, majd ő meggyógyítja az úton.

— Bánom, hogy nem mondtam el neki akkor mindjárt az egészet és hogy Bruket otthagytuk a szárazon. Meg az emberem feleségét. Milyen gyönyörű asszony volt!

— Úgy beszéltek meg, hogy hat nap múlva, mikor már kint járunk a vizeken, az egyik lakatlan szigetre fogom kitenni és visszafordulok, hogy megfelezzük a szákmányt.

Diaz nem szólt. Nem akarta megzavarni. Csak a revolvert tologatta ide-oda az asztalon, miközben feszülten figyelt Holven alig érthető, homályos előadására.

— Úgy is történt, — folytatta a tengerész — csakhogy az ötödik éjjel nagyon rossz álmom volt. Megjelent előttem az apám — tudja mérnök úr, mikor meghalt, én még polyásbaba voltam — és megfenyegetett. A kormányos is nagyon megrémült, mikor reggel meghallotta és azt tanácsolta, hogy vigyük vissza a fiatal tudóst a szerszámaival együtt és azonnal mondjunk el neki mindent. Igazat adtam neki, mert másképp bizonyos, hogy szerencsétlenül ért volna.

— Úgy is tettünk. Beméltünk hozzá a kabinba és elmondottuk neki az egészet, hogy Bruke ott maradt a szárazon, hogy őt magát csolnokon kellett volna a szigetre vinnünk, egy szóval mindent...

— Meghallgatott. Nem szólt egy szót sem. Nem támadott ránk, — mint ahogy vártuk és már elkészültünk is rá — de olyan fehér lett, mint ez a fal itt. Vagy még fehérebb. Aztán megköszönte, még meg is köszönte nekünk! És kért, könyörgött, hogy vigyük gyorsan vissza, olyan gyorsan járjunk, ahogy csak lehet! Vagyont ígért, az egész vagyonát, ha idejében odaérünk. És féltünk is, nagyon féltünk. — az apám nem szokott tréfálni — hát siettük, ahogy tőlünk tellett.

— Kedvező széllel haladtunk, azt reméltem, Bruke még nem tehetta meg, amit akart!

Szünetet tartott, míg teletöltötte a poharát. Diaz a falon függő órát nézte, ahogy az inga súlyos tányérlapja lassan jobbra-balra lengett és fent a mutatókat, ahogy utóérték egymást a tizenkettesen. Éjfél. Nagyot koppant a pohár alja az asztalon és Holven nekibátorodva folytatta tovább.

— Késő volt. Későn érkeztünk. Bruke megint csak nevetett. Aztán szidott, hogy miért nem hagyta ott az emberem? Az pedig egyenesen rohant haza, hogy ott találja feleségét!

Újra a pohár után nyúlt és bántó, állati röhej böfönt ki a torkán. Későn jött. Bruke már megtette. — Ahogy megígérte. — Mire megjöttünk, halatlan pénzt sajtolt ki az asszonyból. Mindig botrányal fenyegetőzött!...

— Az asszony nem tudott tovább fizetni, megváltott hát mindent a férjének. Az pedig elűzte, elkergette. Nem is hittem volna, hogy az a szelíd ember úgy elragadtassa magát! Kikergette a világból! Diaznak szörnyű sejtelve támadt.

— E szerint Zelma Bruke leánya lenne?

— Még éppen ez hiányzott! — gondolta magában. De meg kellett várnia, míg az utolsó csepp is elfogyott. Holven megtörölte a szája szélét, újra töltött, csak azután felelt. Még előbb gonodosan lecsöpögtette az üveg száját, hogy annyi se vesszen kárba.

— Nem, nem dehogya! — mondta. — A kis-leány akkor már majdnem egy éves lehetett...

Diaz egyszerre könnyebbnek érezte magát.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

12

— És képzelje, mérnök úr, nem üldöztek bennünket, sőt az emberem minden vagyonát, ami megmaradt, nekem adta! Én nekem!

— Aztán megtudtam, hogy megőrült és becsukták a bolondok házába. Akkor kezdtem rájönni, hogy mégis csak rosszat tettem. Nem kellett volna Brukera hallgatnom! Ő volt az oka mindennek!

— Gondoltam, hogy megkeresem az asszonyt és visszaadom neki a pénzét. Legalább azt a részt, amit én kaptam. Égette a kezemet. És tudja, azért is gondoltam, hogy úgy teszek, mert megint többször feljött az apám. Egy éjjel sem tudtam nyugodtan aludni!

— Gondoltam, hogy visszaadom a pénzét, ami még megmaradt. Utána mentem megkeresni. Már nem élt. Sorvasztó betegség ölte meg. Meghalt bánatában. De maradt egy kislánya. Azt magamhoz vettem és gondoltam, majd felvelem abból a pénzből.

— És telt is szépen...

Diaz közbevetett:

— Fred barátom ismeri ezt a történetet?

— Elejétől végig.

— Még tovább is tart?

— Micsoda?

Diaz türelmetlenkedni kezdett.

— Mi lett aztán az apával?

— Mondom. Becsukták. Évek mulva engedték csak ki, de azt mondták, hogy hülye maradt. És ez igaz is lehetett, mert sohasem jött el hozzám a pénzért. Pedig mindig vártam.

Diaz a mutatókat nézte, ahogy a nagy mutató lassan rámászott az egyes fekete törzsére, a füstön keresztül a körbeírt számokra bámult s valahogy úgy rémlett előtte, mintha a számok között girbe-gurba vonalakat látna, ceruzával odavetett, kúsza betűket, két szót, reszkető kezek tanujelét:

... maradjon Zelmánál!

Úgy érezte, hirtelen forróság önti el. Verejték gyöngyözött ki homlokán. Lehetséges volna? Az eszelős, öreg gépapoló, aki mindig bibliát mormolt? Mintha egyszerre elszólt volna előle a kód, mintha félrelebbent volna a homályos függöny...

Miért jött az öreg hozzá, munkáért könyörögve, mindjárt másnap, hogy Holvenék átköltöztek a petroleum-telepről? Miért lopódzott éjjel a szigetre, hogy a gyanút magára terelje? Nem megmondta Radgewick szemébe, hogy Bruke el akarta rabolni a lányát? Ördög és pokol, ha ez igaz?! Érezte, hogy lüktet a vér a fülében, hogy a homlokán lassan kidagadnak az erek. Holvenre rontott.

— Mit akart itt most az az ember?

— Kicsoda?

— Bruke!

— A részét követelte. Azt mondta, hogy meg tarthatom a pénzt, de adjam neki a lányt.

— A gazember! Ezért ólálkodott három napja a telep körül?

— Igen. A másik mérnök úr pénzt is ígért neki. Ki akarta neki fizetni a részét, csak menjen el és ne mutassa itt magát.

— Fred barátom is tudta, hogy mit akart?

— Mindent elmondtam neki. Elöttem tárgyalta, de Bruke csak a lányt követelte.

— Gázság!

— Az! Mondtam is neki, hogy gondoljon a lányra, mert beteg. Ne bántsa most, mikor halódik!

— Még csak éppen az hiányzott volna!

— Azt mondta, annál sürgősebb a dolog, és azonnal adjam át neki, hogy magával vigye!

— Maga beleegyezett?

— Süllyedjek el, ha csak egy szóval is beleegyeztem! De Bruke maga volt az oka, hogy meghalt. Nem hallgatott a szép szóra és már kocsit is fogadott, hogy elvitesse!

Diaznak öklöbe szorult a keze. Körmei mélyen belevájta a tenyerébe.

— Fred barátom erről is tudott? Brukeról nagyon keveset beszélt.

— Igen. Itt előttem határozta el, hogy párbajt vívna a lányért.

Diaz ráförmedt

— És maga miért nem szólt nekem?

Holven pillanatra felemelte a fejét, aztán megint a feldöntött, üres palackra bámult, úgy felelt:

— Tudtam, hogy ez lesz a vége!

— Honnan tudta?

Holven megrázkódott, megcsendült a pohár széle, ahogy hozzá ütötte az üveget. Reszketett a keze, azok a keselyű-karmokhoz hasonló újjak.

— Ha mérnök úr ismerte volna Bruket! Tudtam, hogy meg kell halnia! Még van a földön igazságszolgáltatás! Le kellett volna ütnöm! — Már üvöltött és öklével döngötte az asztalt. — Leütni, le

azt a kutyát! Nem akart kiegyezni, pedig én is mindenemet szívesen odaadtam volna! Ugy sincs nekem már semmire szükségem! De kinevetett, megint kinevetett! Engem, az egykori, öreg kapitányát! És a másik mérnök úr ajánlatán is csak nevetett. Azt mondta, elég gazdag, neki nem kell a pénz, de a lány, az jó lesz még vén napjaira! Hogy gúnyolta a mérnök urat, de hogy! Azt mondta, nem ér meg az a lány annyi pénzt, bolondok vagyunk mind a ketten!

— Egész életében mindig gonosz volt, — folytatta — de olyanok, mint most volt utoljára, még sohasem láttam! Az a nyomoruságos, vigyorgó pofája, hogy nevetett! Még akkor is nevetett, mikor felálltak a szigeten a mérnök úrral, egymással szembe... Sötét volt, nem talált. Tudtam, hogy a mérnök urat nem fogja a golyó. De a mérnök úr oda se nézett, csak a levegőbe lött...

Diaz felugrott.

Tágranyított, nagy fekete szemét Holvenre szegezte. Azt a parancsoló, ellentmondást nem tűrő tekintetét, mely úgy tapadt a reszkető hajóskapitányra, mintha vasvillával döfték volna homlokán. Egyenesen a homloka közepébe.

És Holven érezte a ki nem mondott vádat, érezte, hogy többet mondott a kelleténél. Összeroskadt a szikrázó szemek vésztes tüzeiben. Az asztalra borult. Hosszában kinyújtott karja lelógott az asztal túlsó oldalán. Meglőkte az egyik üveget. Az megbillent, feldől és az asztal széléig gurult. Lassú cseppek buggyantak ki a száján, hogy a padlóra cseppenjenek.

Diaz szó nélkül zsebre csuszította revolverét és megindult az ajtó felé. Még hallotta Holven recsegő, ijedt hangját, ahogy az asztal lapjának beszélt.

— Mérnök úr, ne adjon fel! Én is csak a lányért tettem!...

Diaz nem felelt. Felnyitotta az ajtót és kiment a szobából. Holven ott maradt, az asztalra borulva. Elsötétedett lámpa virrasztott felette és kékes, sűrű füstfellegek lebegtek, egészen alacsonyan, a feje fölött. Így látta őt Diaz utoljára.

Odakint világított a Hold.

Magasan járt az égen, egészen parányinak látszott az égitest fagyó korongja, mintha nagyon is messzire távolodott volna. Sápadt, bús arcával sóvárogva tekintett a Földre, bekémlelt a házak ablakán, ezüstös szegélyt rajzolt a felhők fodrára. Félmetes külsővel ruházta fel mindazt, amire ráesett a fénye. Hideg, lélektelen fény, mint a halál emésztő lehellete.

Itt-ott házak meszelt fala fehérlett elő az összeolvadt árnyak háttéréből, mintha világítanának.

Diaz többször hátrafordult, míg a gépház felé haladt. Olyan érzés fogta el, mintha követné valaki. Nesztelen léptekkel, közvetlenül a háta mögött. Nem tudott szabadulni ettől az érzéstől. Most már a vállához egészen közel hajolt az ismeretlen, hátulról át akarta ölelni a nyakát. Pedig nem volt egyéb, mint a Holdnak a vállára tévedt egyik sugara.

Kiterjesztett szárnyú denevérek suhantak az út felett. Valahol messze két kutya felelgetett egymásnak szorgalmasan. Ha elhallgatott az egyik, azonnal átvette a szót a társa. Órákig tartó, unalmas ugatás. Hogy bele nem fáradnak azok az ebek, odaát?

Friss, éjszakai levegő, hűvös szellő zizeg a fák között. Hervadó lombok bágyadt illatával kedveskedik a holdsugárnak.

A kis repkényes veranda egészen sötét. Félhomályba burkolt fák közt éles rajz a ház fehér fala. Csendes szunnyad valamennyi ablaka. Zelmánál sem ég a lámpa.

Mintha dohos, nyirkos lények, homályos, sötét alakok lapulnának meg az út két oldalán, a bokrok árnyékában és kinevetnék Diazt. Idegesen kuncognak a fülébe. Mintha ez az éji élet, az egész természet azt mondaná, amire ő gondolt: Vannak napok, melyek fölérnek néhány esztendő történetével!...

Vijjogó denevérek csapongtak a harmatos kert alvó virágai felett. Nyugodt, biztos repüléssel szálltak a bársonyos légen át. A távolban egyhangúan zümmögtek a gépek, a soha szünetet nem tartó, örök lármá. Tompán pöfögő dübörgés, keverve a hűtőn lefolyó víz halk csobogásával. Ilyenkor az is tisztán hallható.

Álom feküdt a telepre. A holdfényben minden mozdulatlan, mintha kövédermedt volna. Csak odaát ugatnak ketten is, napszámba. Átkozott hang, és mintha még nem volna elég, bent a kertben hangosan vonít a kertész kutyája. Odahúzódott egészen az ablak alá, hogy ott beszélje el a bánatát.

Elnyújtott, síró üvöltés, számtalanszor ismétlődő, fájdalmas panasz.

Azt mondják, búcsúztat valakit a kutya, ha vonít. Halált szimatol, elmúlást érez. Érti, hogy elmegy, hogy hosszú útra indul valaki. Akit szeretett. Aki kedves élmény volt az életében. Érte élt, hűségesen ragaszkodott hozzá, és most mindennek vége. Most elmegy és ő nem mehet utána. Ez fáj. Keserűen fáj. Beálló üresség, meddő céltalanság. Fáj ez az éjszaka, a Hold néma, búskomor fénye. Elmegy a kedves és leszáll a szív éjszakája. Éppen olyan hideg, éppen olyan szomorú, mint ez a holdvilágos fájék, a fehérén világító házfalak. Ez fáj. Keserűen fáj...

Diaz közel volt hozzá, hogy lelővi azt az állatot, ha nem hagyja abba a vonatott, végnélküli sírást. Már a revolverére tette a kezét, aztán meggondolta

magát. Ugyan minek? Mi célja lenne? Azok a gépek, odaát, nem éppen így vonítanak?

VII.

Diaz még reggel, mikor az ujságokat vitte át, felvilágosította Fredet Holven szerepéről. Fred egykedvűen fogadta a hírt, mintha távol álló dologról volna szó.

Nem jöhetett át, mert egész délelőtt a lánynak olvasott. Ott ült az ágya szélén, a kezét simogatta. Alig beszélgettek pár szót összesen. Olvasással ütöttek agyon az időt.

Aztán bejött Margit asszony az ebéddel. Nagy tálcáját az asztalra tette, mint rendesen, és rábeszélésükre lassan fogyott az étel. Ma Fred is ott ebédelte. Alighogy visszafektették a lányt, Frednek már újra olvasnia kellett. Olvasott és Zelma elaludt. Lehet, hogy mindjárt az első szavaknál jött rá az álom, lehet, hogy később. Egész idő alatt hunyott szemekkel feküdt és mozdulatlanul. Arcát sütötte a nappal, mint rendesen.

Fred talán negyven oldal olvashatott hiába, csak akkor vette észre, hogy alszik a leány. Elhallgatott. Csendben maradt, letette a könyvet, térdére könyökölt és tenyerébe hajtotta a fejét. A nap kivonult már a szobából, a csipkefüggöny ide-oda lengett az ablakon, virágillat szivárgott be a kertből és napsütötte fák zöld lombjai hajladoztak a veranda mellett.

Mult, mult az idő.

És lassan nyugovóra tért a nap. Ma sokáig aludt a leány. Fred ott gubbasztott az ágya szélén. Nem mert megmozdulni, hogy fel ne ébredne véletlenül. Zelma próbára tette a türelmét és addig aludt, míg majdnem egészen besötétedett. Mikor megmozdult és felnyitotta a szemét, Fred a lámpához nyúlt, hogy gyujtsa. Zelma nem engedte. Még nincs sötét.

Feje fölé emelte a karjait, nagyot nyújtózott, aztán elnevette magát. Zelma nevetett!

Jót tett a hosszú alvás, valahogy frissnek, erősnek érezte magát, mintha sohasem lett volna beteg.

Sejtelmes félhomály borult a szobára. Odakint is lilás-vörös felhőgomolygok adtak különös színezetet a tájnak. Bent a szobában is idegen színben játszottak a megszokott tárgyak, minden bútordarab. Narancsszínű, vöröses árnyalatban visszavert világosság áradt be az ablakon. A naplemente álmatag fénye. Az a csodás, szomorú hangulat, mely a szerelmek, életuntak lelkét oly magasra tudja felemelni, hogy parányivá törpül szemükben a föld. Mikor az árva szív elfelejti az ő árvaságát, mert megéri a felfoghatatlan Végtelent. A naplemente egyszerű jelensége mélyen megtalálja, amit addig hiába keresett, és Istenre eszmél... Mikor úgy érzi az ember, hogy már semmi kötelék sem tartja vissza, már egészen elszakadt a földtől!

És mindez miért?

Mert az égen lilásvörös felhők úsznak és a szobában is minden abból a szokatlan színből vett magára egy keveset?...

Zelma is úgy érezte, ez a különös világítás számára új életet jelent. Egészséges, boldog, új élet kezdetét.

Pohara után nyúlt az ágy melletti kis asztalára. A félig telt pohárban a víz is lilás narancsszínű folyadékknak látszott, mikor szájához emelte. Fred a karját nézte, amit rövidujjú inge földellenül hagyott. Ujjait nézte, ahogy velük a poharat fogta át. Bársonyos bőre is a leáldozó nap színét öltötte magára, szeméiben is aranyfény csillogott. Aztán visszatette a poharat, felállította a kis orvosságos üveget, melyet vigyázatlanul feldöntött vele, hátra vetette fejét a puha párnára és két kezét hátul, a nyakán kapcsolta egybe. Könyöke odaért az asztal-kához.

Ásított.

— Álmos vagy? — kérdezte Fred.

— Csöppet sem vagyok. Sokáig aludtam?

— Jól esett?

— Jól, de nem úntad meg, hogy itt ül, ennyi ideig?

Fred arra gondolt, bárcsak ott ülhetne még hosszú éveken át, minden délután!

— Megünni, Zelma? Téged néztelek...

— Legalább szépet láttál, Freddykém?

— Jobban vagy?

— Mi az? Nem is mondod, hogy szép voltam? Jól van...

Két könyökét tartotta az arca elé, mintha haragudnék. Ne lássa Fred, hogy nevetett. De Fred mégis észrevette. Odahajolt és megcsókolta sápadt könyökén.

Szétváltak a karok, Zelma arca pajkosan nevetett elő aranyos hajkoronája, kócos, göndör fürtjei közül. Nyelve hegyével megnyalagatta szája szélét, lázas ajkait, és Fredre kacintott kajánul mosolygó, ragyogó szemével. Annyit jelentett ez a mozdulat, gondold, hogy visszacsókoltalak, szépen, szerelmesen, ahogy illik, de most fáradt vagyok hozzá, majd legközelebb! Várj addig szépen, türelmesen!...

Fred megértette és várt. A bolyhos, krémszínű takaró rojtjaival játszott. Szabályosan összefont hármát-négyet, majd megint kibontotta újra. Közben Zelmát nézte, nem tudott betelni vele, érezte, hogy már úgysem láthatja sokáig.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

18

Lassan visszaszürkült körülöttük a világ, mely homályba burkolódzott. Már alig látták egymás arcát. A sötétség egyre sűrűbb fátylat vont közük. Azért a kezük mégis összetalálkozott a bolyhos takaró felett. Ujjai egymásba fonódtak, mintha ketten együtt akartak volna elmondani egy imát. Lehet, hogy a lány is arra gondolt, meglehet, hogy Fred is úgy tett. Talán azért hallgattak olyan sokáig.

A hosszú csend végül is Zelma lágy hangjába olvadt.

— Freddykém, megteszesz nekem valamit?
— Mit akarsz?
— Mondd, megteszed?
Fred nem egyezett mindjárt bele.
— Teljesen attól függ, hogy miről van szó! — mondta.

— Kár. Pedig meg akartalak valamire kérni...
— Halljuk!
— De félek, hogy nem teszed meg...
— De! Egészen nyugodt lehetsz.
— Igérd meg!
— Mondom, hogy meglesz, amit kívánsz, ha egyáltalán lehetséges dolog! — mondta Fred most már türelmetlenül.

— Igazán?
— Igen, igazán, csak beszélj már, mert kíváncsi vagyok!

— Freddykém, nagy dolog. Nem is merem megmondani. Tudod, arra szeretnék kérni, hogy... De szeretsz?
— Jobban, mint megérdemelnéd!
— Akkor, Freddykém kérlek, tedd meg nekem... Menj be a városba!
Fred meghökkenett.
— Elutazzam? — kérdezte kelletlenül.
— Úgy-e, nem kellett volna szólnom?
— De. Csak légy őszinte hozzám! Ha akarod, elmehetek. Ugyan nem szívesen hagylak itt. Csak mondd meg, hogy minek utazzam el?
— Hozhatnál nekem valamit.
— Onnan?
— Igen. Örömet szerezne velem...

— Akkor még ma megyek az esti vonattal. Addig megbeszélhetjük, hogy mit is szeretnél? — és tovább játszott a takaró rojtjaival. Összefonta, bonogatta, ahogy jöttek. És megalkudott önmagával. Nem akarta elrontani Zelma kedvét, inkább rászánta magát, belenyugodott, hogy bemegy a városba, megteszi a kedvéért. Persze, hogy megteszi. Hisz végeredményben csekélység az egész. Miért ne tenné?

Zelma várta, hogy még valamit mondjon. De látta, hogy hiába vár, inkább maga folytatta:

— Freddykém, ki fogsz nevetni! Tudom...
— Nem, nem nevetlek ki, akármit kívánsz is! Dehogy is nevetlek!
— És Freddy mondd, amit tegnap kértem... Szóltál már?

— Még nem.
— Elfelejtetted?
— Nem kaptam összeköttetést, — mondta Fred egészen halkán és az ajkára harapott.
— Már azt hittem, nem gondoltál rám!
Fred nagyon szűknek érezte a torkát. Nem felelt.

— Akkor ma szólhatsz a papnak. Úgy-e, ide fogod hívni?
— Ha akarod...
— Holnapra hívd, mire visszajössz!
— Csak a déli vonattal jöhetek. Nem lesz az későn?
— Nem. Délután megesküdhetünk. Ha te is úgy akarod...

Jó, hogy már egészen sötét volt a szobában és Fred arcát nem láthatta a leány. Hangján sem vett észre változást, mikor megszólalt.

— Beszélj, Zelma, hogy mit kell hoznom! Ne-hogy lekéssem a vonatról!
Zelma mosolygott.

— Freddy, félek, hogy kinevetsz. Pedig én úgy várom már, hogy a tied lehessenek. Egészen a tied és te is az enyém. Örökre!

— Hát eddig nem egymásnak éltünk?
— Azért az mégis csak más lesz!
— Hidd el, nem lesz különbség, semmi!
— De mégis csak a feleséged leszek! Vagy az neked olyan mindegy, neked az olyan semmiség?
— Zelma, ne bánts...

Érezte, hogy a lány közelebb vonja magához. Letérdelt a földre, az ágy mellé, hogy fejét Zelma vállára hajtsa. Talán megfájdult már a dereka és azért térdelt le, hogy kényelmesebb legyen, talán maga sem tudta, hogy miért teszi? De jobb volt úgy,

sokkal jobb. Igazabb, megnyugtatóbb. Élvezte, hogy Zelma kis keze a haját simogatja és úgy érezte, hogy amilyen boldog, olyan boldogtalan.

Zelma százszor megcsókolta a fülét, nem fáradt bele. Ő pedig úgy maradt sokáig, térdenállva, ahogy átölelte a leányt és az arcát a forró, pelyhes nyakába fúrta.

Aztán megmozdult Zelma, könyökére támaszkodott és felült. Segítség nélkül, a saját erejéből! Fred is felemelkedett a földről és odaült mellé, az ágyra, félretolt párnái helyére. A sötétben egészen közel húzódott a leány, hozzásimult, teljes súlyával ránehezedett, szinte az ölébe ült. Nem gondolta meg, hogy megizzadt testével majdnem egészen kitakaródzott. Most is Frednek kellett órá vigyáznia.

Gondosan betakarta Zelma hátát a bolyhos takaróval, hogy meg ne fázzen. És magához szorította, jó erősen. Bizonyára csak azért, hogy valahogy meg ne hulljon.

Alig ismert rá Zelmára, olyan szenvedélyes volt a lány. Ölelte, csókolta, forrón, odaadón. Aztán meg azt találta ki, hogy bosszantsa közben, és gyorsan fel-le mozgatót szempilláival csiklandozza a bajusza helyén, ott a legérzékenyebb...

És Fred vad, ujjongó örömmel ébredt. Elfelejtett minden bánatot, keserűséget, csak azt érezte, hogy ott van a leány, simuló testének égető melegét, ahogy ráfonódott.

Lomha ingaóra ketyegett a szoba mélyén, szabályosan ismétlődő, fáradt szinkópák szerint.

Mindössze ennyi árulta el, hogy mulik az idő. Mintha vízcsapok hullanának egymásután.

Ez a csend elbódít, kábulatba ringat, cirógató, lágy öleléssel fogad magába. Ez a csend, a szerelem, a gyönyör csendje. Mintha itt lebegne még a leáldozó nap főszeles csodájának minden meghatározottsága. Ez a csend, a hallgatag alkony néma visszhangjaként költözik a szívébe, életet ad, mámorba szédít. Ez a csend maga az örökkévalóság.

És az emelkedett hangulat betetőzésekképpen halk, bánatos akkordok szólaltak meg az ablak alatt.

— Ki az? — kérdezte Zelma.
Fred csendre intette, ajkára szorította száját. Figyelmesen hallgatta a kezdetleges szerenádát, aztán, mikor a lány visszafeküdt és betakaródzott, kinevezte az ablakot.

Fekete árnyék húzódott meg egyik bokor tövében. Jól elbújít, hogy rá ne ismerjenek, de Fred mégis kitalálta a nevét.

— Ki van ott? — kérdezte újra a leány.
— Nem tudom, — mondta Fred, félig tréfásan.
— Pár nap óta minden este szokott játszani nekem. Igazán nem tudod, hogy ki lehet?

— Nem látom jól, így hát nem tudom, csak sejtem. Mult héten egyszer én vettem át a postát és többek között egy szájharmonika is érkezett. Gibson hozta magának...

— Ó? Igazán kedves!

Még csak éppen ez hiányzott, ezek a bánatos akkordok az óra sántító ketyegése mellé.

Közel voltak hozzá, hogy sirva fakadjanak, egymás nyakába borulva, mind a ketten. Ez a perc nem fog megismétlődni többé. Fred nagyon jól tudta. Pedig ez volt életének legboldogabb perce. Hogy miért? Talán maga sem tudta volna megmagyarázni. A tompán ketyegő órát hallgatta. Tördőfésként érte minden kettynés. Miért nem áll meg az idő, miért kell megválniok ettől a csodásan boldog, tüneményes perctől?

Aztán véget ért a dal és elhallgatott. Csak a gépek duruzsoltak valahol messze, messze, egészen csendesen.

Fred a lámpához nyúlt és meggyújtotta. Ijedten menekült az előbbi, boldog hangulat, hogy helyet adjon a prózai, józan gondolkodásnak.

— Zelma, beszélj, mennem kell nemsokára!
Az állólámpa sárga fénye komoly betegszobává varázsolta át a szerelem előbb még mosolygós fészket.

— Igazán mész?
— Nem te akarod, hogy menjek?
— De igen. Nyulj csak oda, az asztal alá, ott találsz egy lapot...
— Ezt? Ezt a divatlapot?
— Igen. De Freddy, igazán ne neved ki engem!
Fred megsimogatta a karját.
— Ne félj!

— Hát jó. Látod ezt a képet? Hoznál nekem egy ilyen ruhát? Pontosan ugyanilyet, mint ez. A mértéket ugyanis tudod, hiszen a többi ruháimat is mind tőled kaptam...

Aggályos ijedelem tükröződött a szemében. Ha Fred visszautasítja? De nem. Nem tette meg.

— Hol lehet ilyet szerezni? — kérdezte a képet nézegetve.
— Ott van a címe, odanyomtaták a kép alá...
Fred megnézte.

— Meglesz.
— Ne neved ki, Freddykém! De látod, abban a ruhában szeretnék... Tudod, ha elhívod a papot!

— Már megint? — gondolta magában Fred, aztán csak annyit mondott: — Rendben van. Mit hozzak még?

— Lapozz előre, még, még... ott találsz egy cipőt. Olyat is szeretnék. Elhozod?

— Látom. Ez az?
— Igen. Úgy-e megkapom? És Freddy, cukro-

zot gyümölcsről meg ne feledkezzél! Tudod, hogy azt is hogy szeretem!

— Jó lesz, ha mindent felirok!
Zsebébe nyúlt, noteszébe vezette be a hosszú listát, amit a leány még feldiktált neki.

— Ez az egész? — kérdezte a végén.
— Már megint gúnyolódol? Jól van! De azért, ha már ott vagy, hozhatnál lámpionokat, ahogy tegnap megbeszéltük. Emlékszel még? Majd felakasztjuk szépen, ide a szobákba. Meglátod, milyen szépek lesznek! Itt fognak égni. Úgy-e hozol sokat, nagyon sokat és szépeket, szebbnél szebbeket? És hozol nekem valami meglepetést is, amiről tudod, hogy örülni fogok neki! Úgy-e?

— Holnap majd külön tehervonat fogja utánam hozni a poggyászatot!

— Freddykém, fogsz rám gondolni az úton?
— De Zelma!

— Mert nehogy elfelejts a papnak szólni!

Fred már megint úgy érezte, hogy nagyon szorosra kötötte meg a nyakkendőjét.

— Meglátod, Freddy, — beszélt tovább a leány — milyen jó lesz, ha a feleséged leszek! Nem leszek már beteg, nem fogok többé feküdni! Én fogok majd mindenben gondoskodni rólad és szeretni foglak, mindig jobban, nagyon szeretni! Aztán gyakran be fogunk menni a városba, úgy-e? Sokat fogunk színházba, hangversenyre járni! Istenem, de jó is volna egyszer már színházba menni, zenét hallgatni, igazi zenét... Freddykém, nem vinnél be ma este magaddal?

— De Zelma, hova gondolsz?
— Nem szabad?
— Képtelenség.

— Kár, — mondta lemondóan — de nem baj. Azért felkelek, ha nem viszel is el!

Fred majd elhült a csodálkozástól.
— Mit akarsz csinálni? — kérdezte hűledezően.
— Felkelek!

— Mi jutott megint eszedbe?
— Azt mondtad, nem fogtok ágyba kényszeríteni, ha elég erőt érek magamban! Így mondtátok, szórul-szóra! Most csak tartsd meg szépen a szavad és ne légy olyan nagy gyerek. Freddykém! Látod, már nem vagyok beteg. Olyan jól érzem magam és olyan unalmas itt feküdnöm, mindig csak feküdni, ha tudnád!...

— Komolyan mondd? Komolyan fel akarsz kelni?
— Fel.
— És az orvos?

— Csodálkozni fog, ha engem nem talál az ágyban. Csak menjen haza, már úgy sincs rá szükségem és nem is lesz többé, soha! De Freddy, menj és szólj a Margit asszonynak, hogy keresse elő a ruháimat! Te pedig várj meg a verandán, mindjárt készen leszek...

Fred megpróbálta lebeszélni, de belátta, hogy hiába fáradozott. Aztán észbe jutottak az orvos szavai: „Minden kívánságát teljesítenünk kell, bármit kívánjon is a leány! Ez lesz a legjobb, amit még tehetünk az érdekében!” Gépiesen engedelmessékedett tehát.

Recsegő, fonott kertiszékben foglalt helyet a sötét, repkényes verandán, míg Margit asszony odabent foglalatoskodott a leánynál. Koromsötétség vette körül. Kitekintett a tenyérnyi, lapos levelek között és Zelma szobájának világos ablakára nézett. Két, ide-oda mozgó árny képét látta a lengő csipkefüggönyön.

— Zelma felkel, elhagyja az ágyat! — gondolta magában.

Most már megértette, mit jelentsen ez a változás! Az orvos már előre látta, tudta, hogy be kell következnie, hisz megmondta Diaznak nyíltan: Itt a vég. Szétfoszlik a rózsaszínű álom, marad a gond, a nyomortűz! És Zelma ezért szenvedett? Ezért szenvedett olyan nagyon?

Aztán az öreg Fülöpre gondolt, hálával, szeretettel. És gondolatban újra köszönetet mondott, magasztos köszönetet. Zelmát köszönte meg.

És Gibson, a gépész, a harmonikával? — Mosolyognia kellett, hogy észbe jutott. Ej, ej, Gibson barátunk, olyan komoly a dolog?

Észre sem vette, hogy nyílt az ajtó és Margit asszonyt küldte érte a leány. Már felöltözött, most még a haját hozta rendbe. Ott állt a nagy, tükrös szekrénye előtt, feje fölé emelte a karjait, leányos, bájos mozdulattal. A tükrökből kacintott Fredre, aki odalépett a háta mögé és megcsókolta hátul a nyakát.

Megborzongott kissé az érintéstől. Nem is látzott betegnek. Rózsás pir futotta be az arcát, észvesztően csillogtak a szemei. Legszebb ruháját vette fel, suhogó selyem tapadt a testéhez. Kicsit bő lett ugyan a ruhája, de annál jobban állt neki. Szép volt és jó is volt ez a ruha, mert a selyem meleget tart.

Most a nagy fényerejű lógólámpa égett a szoba közepén. Vakító, fehérvilágosság, hetek óta egészen elszoktak tőle. Mióta feküdt a leány, sohasem engedte, hogy meggyujtsák, mert bántotta a szemét, ha belenézett. Most szüksége volt rá, hogy megigazíthassa a haját. Hosszadalmas, aprólékos munka, azok a rakoncátlan szálak is régen elszoktak már attól, hogy frizurába álljanak!

(Folyt. köv.)

BANÁN-BEHOZATAL

ERETT NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB TAPLALÉK

BP. TELEFON: 982-85

HÁROM NAP
KÉT ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

14

Az ágy mellett a kis asztalkán égve felejtették a lámpát, de nem is világított észrevehetően, egészen elsápadt a másik körte hatalmas fénykörében. Fred pillantása lecsúszott róla és az ágyra tévedt, a felhajtott takaróra, formátlan gyümöszölt párzáira, a gyűrött lepedőre. Ott volt a leány helye. Egészen furcsa, hogy üresen áll az ágy. Az a meglepés a laposra fekiúdt dunya közepén, még meglepésnek kell lennie, meglepésnek bizonyára...

Addig nézte a gyűrött csipkét, a ráncokat, míg elkészült a leány. Odalebbent hozzá, belékarolt és az órára mutatott a másik kezével. Finomművi aranykarkötő szaladt fel a karján.

— Gyere, menjünk! — mondta. — Kikisérlek az állomásra!...

Fred nem tett ellenetést. Rásegítette a sálját, gyöngéden átkarolta és elhagyta a kis szobát. A verandáról még hallották, ahogy Margit asszony a párnákat püfölte odabent, ahogy gondjaiba vette az ágyat.

— Nem fázol?

— Meleg van.

— Bizonyos, hogy csöppet sem hűvös az este!

A betonlépcsőről a kis kerti útra léptek. Bizonytalan és ingadozó volt a leány járása. Még mindig átkarolva tartották egymást, Fred támogatta. Átmentek az elrejtőzött, illatos virágok között. Zelma már olyan régen nem járt a kertben! Most is csak gubbaszkodó árnyakat látott a bokrok helyén, még káprázott a szeme az előbbi fénytől. Sűrű csillagos égbolt tünt elő a sötét fák közül, az ég alján halvány világosság derengett, odaát, a petroleumtelep.

Halkan nyöszörgött a rácsos kerti ajtó, Fred gondosan bezárta maguk mögött. Végig kellett menniük a hosszú épületsor mellett, a szerte-széjjel heverő, nagy bádoghordók között. Homályos lámpák égtek a házak falán. Több árnyék volt körülöttük, mint megvilágított terület. És Zelma nem haragudott a rossz világításra. Halkan nevetett.

A gépház felé vették útjukat, hogy rövidítsék. Egyre erősödve jutott fülükhöz a döngő moraj, a hűtőn csörgedező víz álmos csobogása. Aztán Fred belökte az ajtót, rosszul világított, pókhálós raktáron mentek keresztül, még egy ajtó — és elnyelte szavukat a zsongó zsvaj.

Bájosan festett a leány, ahogy megjelent az ajtó nyílásában. Elragadó, színes ragyogás a gyászos, rideg gépek között. Kis, selyembe burkolt virág. Lázasan tündöklő szemei az ívlámpák fényét is túlragyogták. Törékeny lábai félnék erőtellenül tipogtek előre a kemény mozaik padlón.

Diaz éppen a napló rovatait töltötte ki, mikor önkéntelenül is felemelte a fejét és arra nézett, a leány felé. Pillanatra megdermedt a csodálkozástól, aztán elébük rohant és megcsókolta a leány forró kezét. Hangosan zúgtak a gépek, egyenletes, alig ingadozó bűgös harsogta túl a szavát. Zelma választást sem lehetett érteni, elnyelte a zaj. Pedig élénken beszélgettek mind a hárman.

Gibson hangos örömrivalgással adott érzelmeinek kifejezést. Ott állt a nagy, fehér márvány kapcsolótábla előtt, fényes porcellánfogantyuk közt tapogatózózt reszkető keze. Oda sem nézett, hogy mit csinál, csak a leány lehellaterszerű, úde alakjára hámult örömtől csillogó, pislogó szemével. Így történt, hogy hirtelen vak sötétség borult a gépház belsejére. Gibson eltévesztette a kapcsolókat.

A láthatatlan gépek tovább dühörogtek, szijak suhogtak a levegőben. Félelmetes, pokoli hangverseny a sötétség mélyén.

Hosszú másodpercekig tartott, míg Gibson újra összeszedte magát és újra tüzet fogtak odafent a sercegő szénrudak.

És Zelma nagyon elszégyelte magát Diaz előtt, mert bizony meg kell vallanunk, a váratlan világosság Fred vállán találta kócos kis fejét. De Diaz olyan jószágosan mosolygott, olyan őszinte volt az öröme, hogy megvigasztalódott. Így is tud nézni a kemény, a szivtelen Diaz?

Körülöttük zúgtak a gépek. Fred bement az irodába, hogy pénzt vegyen magához. Kabátját nyúlt, lekasztotta a fogasról és a karjára helyezte. Kalapját is a fejére tette, indulásra készen.

— Mehetünk.

— Hallom, pajtás, hogy a városba megy, — fordult hozzá Diaz, ki addig Zelmával foglalkozott. — A negyvenhármast fogja megállítani?

— Igen és holnap a déli vonattal jövök haza.

— Akkor hát szerencsés utat! Gondoljanak rám, ha meglátják a vonatot! És Zelma, ha visszajön, majd átkisérem!

A nagy üvegajtóig kísérték őket. Két kézzel fekiúdt neki, hogy felnyissa az ajtó csikorgó szárnyát. Gibson zárta be utánuk, gyakorlott, művészies rugá-kétoldalt különös halványzöld lombok.

Eltompult a zaj, mintha eldugult volna a fülük. A fényes csarnok számtalan apró ablaka megszire bevilágította az utat. Fénylő, szürke úttest, kétoldalt halványzöld lombok.

Vihar előtt ilyenek a fák, világos koronával a sötét felhők előtt.

Frednek eszébe jutott az elmúlt éjszaka, a mértéket nem ismerő, nagy felhőszakadás, mikor Diazal utoljára erre jártak. Ezen az úton mentek a folyóhoz, mert Bruke holtteste kint a szigeten maradt.

És ő azt hitte akkor, hogy ő ölte meg!

Még most is borzadva gondolt a kormányos eltorzult arcára, ahogy ráesett az olajlámpa sárgás, gyatra fénye. Ujra maga előtt látta, ahogy felemelte a kezét, azt a durva, kérge kezét, a szívéhez szorította és hanyatt vágódott, mint egy súlyos fadarab, mint egy zsák. Nagyott puffant a földön. A bokrok meg zörögtek a háta mögött, mintha valaki utat törne magának közöttük. Így hát Holven volt a menekülő lélek? Holven evezőcsapásait hallotta a víz felett? Mintha még most is hallaná!

De nem! Jobb, ha nem is gondol arra! Most csak Zelmára szabad gondolnia!

Szorosabban vonta magához a leányt. Olyan erővel, hogy a vastag, meleg sálón át is érezni vélte imádott kis szíve ingerlő lüktetését.

Közel volt az állomás, egészen közel. Mindjárt a második sarkon, balra. Komor, sötét épület. Alig egy-két, légyiszkos lámpa hunyorgatott a sötét peron felett, vasuti munkások ültek a padon, férfiak, nők sétálgattak fel-alá a fénylő sinek hosszában végig.

Zelma leült az egyik padra, mely üresen maradt, míg Fred beszólt a forgalmi irodába, hogy állítsák meg a vonatot. Megnyugtatták, úgyis megáll, ma arrafelé is kivételesen sok az utas! Megköszönte. Visszament a leányhoz, mellé ült a padra, de nem ölelte, nem csókolta meg. Sokan jártak-keltek előttük, munkások foltos zubbonyukban, súlyos szerzőmunkások vállakon. Mások apró csomagokkal a kezükben, nevetgélve sétáltak fel és alá. Fiatal fiú lépkedett amott a sinen, tárt karokkal egyensúlyozott, mégis minduntalan félrelépett, lecsúszott a lába a talpfák közé szórt éles kövekre.

Zelma elszomorodott. Egész idegenül érezték magukat ebben a környezetben, zavarták őket a kíváncsi járókelők. Minek égne az az a gyűlöletes, piszkos körték odafent? Alig adnak valami világosságot, de még az a kevés is éppen elég arra, hogy elrontsa az ő szépen kigondolt tervét. Nehéz lett a szíve, majdnem elpityeredett. Nem így gondolta ő, hogy Fredet a vasúthoz kíséri, nem így képzelte ő a búcsút! Minek is jött ki? Jobb lett volna otthon maradnia, ott elbúcsúzhattak volna szépen, ahogy illik, a szívük szerint!

Ámde az idegenek csak továbbra is körülöttük alkalmatlankodtak.

Fred minden pillanatban az óráját nézte. Idegesen várta már a vonatot. Halk berregés, értelmetlen ketyenések, rozsdás jelzőharang tompa ütése jelezték, hogy már a közelben kell lennie.

Felállt, pár lépést tett előre, egészen a sinekig ment, onnan nézett a vonat elé, türelmetlenül kémlelte a szemhatárt. Zelma könnyezve ment utána. Szeretett volna a nyakába borulni, de nem tehette és nagyon elszomorította ez a gondolat. Ez hát a búcsú, amiért ő kijött az állomásra? Egy-két hideg szó, Isten veled... — ennyi az egész? Bárcsak maradt volna otthon! Sirni otthon is lehet!...

Három izzó szem tünt fel a távolban, mint a közeledő mesebeli sárkány. Már a távoli dühögést is tisztán hallani véltek.

— Istenem, mindjárt befut, — gondolta Zelma — Freddy felszáll, kezét fogunk... Semmi több!

Pedig úgy szeretett volna elbúcsúzni tőle!

Már a Perronon is mozgolódás keletkezett. Most fordult a vonat a folyó alsó kanyarulatánál, szétváló, újra egyesülő fénypontok sora hontakozott ki a messzeségben. Rögtön itt lesz, mindjárt, azonnal!

Zelma szíve csordultig felt visszafojtott keserűségével. De megsajnálta a gondviselés és az állomás összes lámpái hirtelen aludni tértek. Izgatott kiáltástól lett hangos a Perron, ám a lámpák nem hallgattak se szép szóra, se káromkodásra. Vak sötétség fekiúdt rá az egész állomásra, csak egy vörös jelzőlámpa pislogott ott arrább, a vágány mellett a földön. Bonyodalmas zavar támadt a várakozó utasok körében, elveszett bőröndök után tapogattak, megpróbálták, hogy világosságot teremtsenek, de csak hiába. A sűrű sötétség föl nem engedett.

Lassan beérkezett a vonat, a hatalmas villamosmozdony három szeme. Már fékezett, már ott gördültek el előttük a hosszú, kivilágított kocsik, mikor mintegy varázsütésre, újra kigyultak a lámpák.

Fellélekztettek az utasok. Most már Zelma is

megbékélt velük. Megbocsátott mindazoknak, akik körülöttük jártak. Hirtelen jókedve támadt, égett az arca, szeme csillogott.

Fred is felhagyott az idegeskedéssel.

— Diaz, angyali ember! Köszönöm! — mormolta halkan maga elé. — Ezt sohasem fogom magának elfelejteni!

A lépcsőre tette a lábát, megszorította Zelma lázas kezét és betaszította a kocsi ajtaját. A leány még utána szólt:

— Gondolj rám, Freddykém, és ne felejs el semmit! Majd szólok Diaznak, üljön ő maga a gépek mellé és vigyázzon, hogy jó áramot kapjon a te vonatod! Nehogy valami baj érhesen téged!...

— Nagy gyerek vagy, Zelmám! Isten veled...!

Már mozgásba jött a vonat. Zelma boldogan mosolygó arcán sorra átvonult valamennyi ablak kivetített fénye. Aztán bájos kis alakját, integető, fehér kis zsebkendőjét egy-kettőre a sötétség nyelte el.

Fred bement a kocsi belsejébe. Felöltöztet a hálóba dobta és az ülésre vetette magát. A lábai alatt ütemesen dühögő zakatolásra figyelt, szívébe markolt a sinek csattogása.

Csak most ötlött eszébe az a gondolat, hogy talán utoljára látta a leányt, talán örökre búcsúzott el tőle...

Vajjon Diaz is erre gondolt az előbb, mikor a világítást kapcsolta le?

VIII.

Fred korán reggel elvégezte bevásárlásait, Zelma minden tekintetben kimerítő és pontos utasításokkal látta el, akadály nem gördült útjába s így egy-kettőre beszerezhetette mindazt, amire vágyott a leány. Még csak egy dolog volt hátra, a meglepetés. Mit is vihetne Zelmának még, amivel örömet szerezne neki? Vitt cipőt, ruhát, illatszereket, vitt könyveket, gyümölcsöt, cukrot, ékszer, minden elképzelhetőt már összehordott. Mit adhatna még?

Úgy határozott, hogy gyalog folytatja útját a kirakatok tanulmányozása végett. Soffőrjének meghagyta, hogy lassan kövesse őt, mindig kéznél legyen, ha szükség lenne rá. A kis kocsi belseje már majdnem egészen megtelt a különféle apró csomagokkal. Azért mégis kevesebb helyet foglaltak el, mint amekkorára Fred számított. A kora reggeli órákban gyér forgalmuk volt az üzleteknek, gyorsan a lista végére ért. Most még a meglepetésről kell gondoskodnia, aztán valahogy kivárnia a délelőttöt — az egész nem hosszú idő — és délben indulnia vissza a telepre.

Különös hatással volt rá a város. Rég feledésbe ment, kellemetlen emlékeket keltett. Ismerős utcák, terek, mind, mind a lelkiismeretéhez szóltak, ő hozzá, aki házasságot ígért egy beteg, ártatlan leánynak, ő hozzá, akinek itt él a felesége. Ezek az utcák, ezek a napsütötte épületek talán nap-nap mellett látják, hiszen bent lakik a város szívében, nem messze innen.

Egy-egy cégtábla, ismerős név láttára visszasziszító, bánató emlékek raja rohanta meg. A mellett még ott settenkedett az a fájó, szorongó érzés, mely este óta uralkodott rajta. Zelmára gondolt és nem tudott szabadulni attól a meggyőződéstől, hogy már nem fogja életben találni.

Megpróbált mással törődni, elhessegette magát a rossz gondolatait. Előadást tartott magának, hogy képzelődik, hogy semmi komoly alapja sincs a félelemnek. Jobban van a leány! Határozottan jobban, ez tagadhatatlan. Eddig nem volt annyi ereje, hogy ágyában fel tudjon ülni, tegnap pedig kijött az állomásra! Nem nagy út, az igaz, de nagy dolog, nagy teljesítmény a súlyos betegről. Ajándékra vágyott, új ruhát kért, szerelmes, szenvedélyes jókedve volt, mintha kicserélték volna, mintha visszatért volna belé az élet. Miért aggódik hát érte? Miért?

Új élet ereje pezsdült a leányban, szívós természete látszólag győzedelmeskedett a gyilkos kór felett és az a győzelem miért ne lehetne végleges? Hiszen az orvos is tévedhetett...

Igen, tévedhetett. De ha életben marad, mi lesz vele? Megtudja a kegyetlen valót? Megtudja, hogy az ő helyét más bitorolja? Nem lenne ez reánézve nagyobb szenvedés?

Fred érezte, hogy ebből az útvesztőből nem talál kivezető utat. Szinte maga is kívánta már, hogy Zelma ne érje meg a kimagyarázkodást. Örökké csak nem hazudozhat neki és ha ő nem árulja is el, más fogja feltárni előtte a lesújtó titkot.

Vadul menekült a gondolatai elől. Nem szabad, hogy vádoló tépelődéseknek adjon most helyet, hiszen úgy sem használ velük, legfeljebb árt magának és közvetve az is csak Zelmát érinti. Vakon éljen a jelennek, tegyen meg minden lehető a leány érdekében, szerezze meg azt az örömet, amire vágyott, tegye boldoggá, amennyire csak lehet! Ez a kötelesség! A többit pedig a sorsra kell bízni. Történjék úgy, ahogyan történnie kell!

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

15

Csak ne járt legyen hiába! Csak megláthassa még arcán az öröm boldog ragyogását! Azt az örömet, amit az ő ajándékainak köszönhet. Akkor nem fogja megbánni, hogy erre a félnapra magára hagyta. Akkor helyénvaló lesz az érte hozott áldozat. De ha, mondjuk, mégis megtörténék, amitől este óta rettegett?

Nem! Nem fog megtörténni! Nem szabad, hogy úgy legyen!...

Most pedig hamar, mulik az idő, sietni kell! De mi legyen végül is az a meglepetés? Nem is olyan egyszerű probléma, mint ahogy Zelma elgondolta azt magának.

A kirakatokhoz fordult tanácsért, ahogy elmént sok-sok üzlet mellett. Majd csak megakad valamin a szeme!

Sokáig állt egy-egy kirakat előtt. A kiállított női ruhákat nézte, Zelma karcsú kis testére képzelte minden darabot. Gondolatban maga előtt látta a leányt, ahogy magára ölti és ide-oda forgolódik a tükör előtt, nyakát nyújtogatja, hogy a válla mögé lásson. Nagyon jól ismerte Zelmát, tudta, melyik szín állna jól aranszöke hajához, ibolyakék szeméhez...

Vigyén még egy ruhát haza? Nem sok értelme lenne és még az is kérdés, hogy tetszenék-e neki, amit számára kiszemel? Nem határozott végérvényesen, tovább haladt a napsugárban csillámló, nagy üvegtáblák során.

Cipőüzletek kristályszerű polcain jártatta végig tekintetét és úgy érezte, hogy a kis pántos, csatos cipőket, egyiket a másik után, Zelma lábára próbálja fel. Önkéntelenül is összhangzó színű harisnyák után kutatót közöltük, hogy a leány finom metszésű bokájára képzelje oda. Még sem találta meg a kedves meglepetést, amit keresett. Önmagát sanyargatta csak ezzel a szórakozással.

Illatszertüzetek kirakataiba botlott, azoknak a szemlélésébe merült el újra. A szappanokat nézte, a puderesdobozokat, a metszett üvegekbe rejtett, különféle színű, illó folyadékokat és arra gondolt, hogy kár volna, ha a leány hajának, egész testének üdeségét — amit hosszú betegsége alatt sem vesztett el egészen — ilyen mesterséges anyagok illatával megzavarnák. Zelma és a puder, a ruza, az arckenőcs! Nem neveléses? De mit vegyen? Fésűket, manikűr-készletet? Zelmának már mindene van!...

Ismét elhalasztotta a döntést és ment tovább, cél nélkül, egyenes irányban.

Igy történt, hogy egyik játékkereskedésre tévedt a tekintete. Inkább csak véletlenül nézett oda, nem akart játékot venne, de meglátott valamit, amiről észbe jutott, hogy milyen nagy örömet szerzett neki hasonló ajándék, egyszer gyermekkorában. Igaz, hogy akkor még csak fiatal fiú volt, de azért — ha úgy vesszük — nem is volt az olyan nagyon régen. Odament és megnézte közelebbről. Meg kellett néznie.

Ránevetett a kirakathoz, mint régi, kedves ismerős, magához láncolta, nem engedte el. Hát ha Zelmának is örömet okoz?

Hirtelen jókedve kerekedett, füttyörészve lépett be az üzlet ajtaján, szívből örült, hogy megvehette Zelmának a nem várt meglepetést. Mert gondolhat akármit, ezt igazán nem várja!

Szinte sajnálta, hogy becsomagolják, talán még ő is eljárt volna vele az úton.

Boldogan hagyta el a játékkereskedést, gyöngéd pillantásokat vetett a kezében tartott kis csomag felé. Különbön nem is volt az olyan kicsi, legalább akkora volt, mint Zelma feje, ha nem még annál is nagyobb! Olyan vigyázva tartotta a karján, mintha az lett volna csakugyan.

Pillanatra sem hitte, hogy nem fog örülni neki a leány. Ha ő neki magának olyan kedves emlékei fűződnek hozzá, miért ne nyerné meg Zelma tetszését vele? Hiszen Zelma mindvégig csak gyermek maradt. Ártatlan kedélyének annyi sok szenvedés sem ártott, és talán ezért is szerette őt olyan nagyon.

Zelmára gondolt, már úgy szerette volna látni, a kis csomagot a kezébe adni, mikor lélekzet-visszafojtva lesik majd mind a ketten, ahogy felpattan azon a feszes zsinag, csöpp kis kezek lefejtik róla a zörgő csomagolópapírost és előbujik majd szépen a nagyfülű, idomtalan termet, a szőrös, barna mackó!...

Váratlan ajándék, az tagadhatatlan!

Már előre örült Zelma hálás mosolyának, talán csókot is kap érte, talán nem is egészen érte kapja. Erre gondolt és már más színben látta a várost, a népes utcát. Már nem idegenkedett, ha rég nem látott házak üdvözölték, már nem kívánt elrejtőzni

az emberek elől. Azért mégis nagyot dobant a szíve, pillanatra torkán akadt a lélekzete, mikor vidáman csengő, ismerős női hang ütötte meg a fülét.

— Fred, Fred, hát magát is lehet néhanapján látni?

Hirtelenében nem tudta, mit csináljon. Olyan ügyetlen teher volt kezében a csomag, hogy elfelejtett kalapjához nyúlni.

Kerestelen elegáns, szép asszony lépett elébe. Elnézően mosolygott gondosan ápolta baba-arcával, melyen nem volt egyetlen ránc sem fölfedezhető. Fred az egyik villámló aranyfogát nézte, szabályosra rajzolt, hűs ajkai között, mikor beszélt.

— Csak meg ijed tőlem? — mondta tréfás hangon a nő és a kezét nyújtotta felé. Fred megszorogatta. — Jó erősen — biborvörös volt az arca és nem gondolt arra, hogy máskor kézcsokkal szokta kifejezni a hódolatát.

— Fred, mi lette magát? — folytatta az asszony. Turbékoló szavaiban pajzán kacérság rejlett. — Jöjjön, kíséren el egy darabon!

— Maud, bocsásson meg, hogy neveletlen voltam, de készületlenül ért ez a találkozás...

— Lám, lám, hogy elszokott az emberektől! Vagy csak bennünket kapcsolt ki az emlékezetéből?

— Maud, ne gúnyolódjék! Hiszen maga mindig megértett engem!

— No igen. Volt idő, amikor még mind a ketten jól értettük egymást, úgy-e Fred barátom? Amikor még maga is jobban örült nekem, ha összetalálkoztunk. De mondja, mit visz olyan féltő gonddal abban a csomagban?

Fred ránézett és belátta, hogy a nő előtt nem kell szégyelnie magát, nem kell titkolódnia. Évek során bizalmas barátság fejlődött ki közöttük. Talán többnek indult pusztá barátságánál, de nem lett belőle több, ebben az alakjában maradt fenn továbbra is.

— Találja ki, — mondta Fred.

— Várjon, engedje, hogy megtapogassam!

— Tessék!

— Várjon csak... Mi lehet ez? Kemény is, meg puha... Szivacs? De nem, ahhoz túlságosan tömött...

— Hagyja, Maud, úgy sem találja el, én pedig restellem bevallani!

A szépasszony arcát halvány pir öntötte el, egyszerre elkomolyodott.

— Ó neki viszi?

— Igen.

— Hogy van a kisleány? Jobban érzi már magát?

— Fred nem felelt.

— Higyje meg, barátom, csak szépet és jót hallottam róla. Őszintén, szívből sajnálom szegényt. Diaztól hallottam, hogy nagy beteg és hogy maga ápolja éjjel-nappal! Fred, mondja meg nekem, négy-szemközt... Nézzen a szemembe!... Komoly a dolog?

— Fred az aszfaltra nézett és mélyen hallgatott.

— Úgy látom, nagyon is komoly. Maga mindig csak így jár. Bizony, barátom, maga alaposan elhibázta az életét! De legalább annyit mondjon, jobban van a kisleány? Gondolhatja, hogy nem ok nélkül érdeklődöm!

— Miért akarja tudni?

— Ej, milyen kellemetlen ember lett magából! — Maud, kérem, ne haragudjék! Rosszul van, nagyon rosszul, ha éppen tudni óhajtja...

— Akkor azt kívánom magának, barátom, hogy sikerrel járjon! Vagy már megegyeztek?

— Nem értem...

— Azt hiszi, nem tudom, hogy miért kellett ma bejönnem?

— Hiszen igazán nem titok, de mit ért a megegyezés alatt?

— Hát, Istenem, kibékülést, ha így jobban tetszik!

— Kibékülést, Maud? Hiszen mi sohasem voltunk haragban!

— Most meg már én nem értem.

— Mit nem ért? Hiszen tudja...

— Barátom, beszéljünk világosabban! Maga ma azért jött be, hogy lebeszélje Malvint a szándékáról. Igazam van?

— Fred homloka ráncokba szökött, elsápadt a gyűlölt név hallatára.

— Hogy mondta, Maud? Semmi közöm ahhoz a nőhöz!

— Sajnos, ezt csak maga mondja! Ó büszke arra, hogy a maga felesége. De ha nem ő miatta jött, mi dolga lehetne itt?

— Azért jöttem, hogy bevásároljak.

— Így hát maga nem is tudja, hogy Malvin... Hallja, barátom, még hálás leszek neked ezért a találkozásért!

— Maud, nagyon kérem, hogy beszéljen! Mit nem tudok?

— Hogy Malvin magához készül...

— Hova készül?

— Megtudta, hogy magát miért nem látjuk többé, megtudta, hogy mi vonzza magát oda a telepre és a fejébe vette, hogy utána megy és visszahozza! Azt hittem, azért jött, hogy kiengesztelje!

— Fredre rászakadt az ég, rászakadtak a házak,

előbb az egyik, aztán sorban valamennyi, az egész utca hosszában végig.

— Maud, nem tréfál? — kérdezte bátortalanul.

— Nem, egyáltalán nem tréfálok. És jó lesz, ha elejét veszi a dolognak, amíg nem késő. Nem hiszem, hogy jót tenne szegény kisleánynak az a találkozás...

— Maud, bizonyosan tudja, hogy oda akar jönni?

— Egészen bizonyosan.

— Akkor megyek és beszélek vele! Jöjjön velem, ott vár a kocsim, legalább maga is ott lesz!

— Nem, barátom, köszönöm. Nem kérek abból a szórakozásból!

— Akkor megyek magam, hiszen már alig van annyi időm!

— Sok szerencsét!...

Nehezen mozgott az autó a forgalmas utakon. Időnként beszorult a többi járművek közé, rendőrök tartóztatták fel útja közben, aztán újra neki-lendült, fűrgén, könnyedén szökelt előre. Fátýolosan hallatszott a motor berregése, annál jobban búgott a kűrt.

Sok csomagját alig tudta Fred az ülésen elhelyezni, a folytonos, ruganyos rázkódás majd hogy le nem vetette mind. Eleinte kezével próbálta meg, hogy a csomagokat nyugalmra bírja, aztán úgy segített magán, hogy hosszú zsinagot oldott le az egyik nagyobb dobozról és valamennyit felfűzte rá.

Mire elkészült a hosszú lánc, megállt a kocsi. Ismerős kapualj, liftbűgás. Zűgött a fűle. Már ott állt az ajtó előtt. Maga sem tudott volna számot adni arról, hogy hogyan került oda? Már becsengetett. Csak akkor eszmélt annak a tudatára, hogy hol jár, hogy újra ott van régi lakása küszöbén.

Valamikor ez volt az ő otthona, de milyen régen is volt az! Mióta elhagyta, többé sohasem gondolt rá, rossz emlékeit benőtte a feledés kusza hínárja. Most mégis úgy tűnt előtte, mintha alig félóra telt volna el azóta, hogy megutált otthonából eltávozott. Oly megszokott mozdulattal állt meg az ajtó előtt, mintha egyszerűen délelőtti rövid sétájáról tért volna haza. Haza? Fellázadt ez ellen a gondolat ellen. De — ha úgy vesszük — hová is mehetne ő haza? — gondolta magában.

A csengőnek az előszobából kiszűrődő, halk cirpelésére figyelt. Ez a hang felébresztette álmából a multat. Családi életére gondolt, boldognak képzelte, rövid együttélésük unalmas napjaira. Mikor még az asszony váltig azon igyekezett, hogy megkedveltesse magát. Akkor még elviselhetőnek találta a nőt, azt remélte, majd csak összeszoknak, idők folyamán talán még meg is szeretik egymást. De csúfos kiábrándulás jött a várva-várt szerelem helyett.

Jobb lenne, ha nem is tudna arról az időről!

Ma már az asszonyban csak ellenségét látta. Gyűlölt lénye ellenszenves, visszataszító hatással volt rá és ebből lassanként az a mélységes undor alakult ki, amit iránta érzett.

Erőtlen, közeledő léptek nesztét hallotta az előszobából. Feltárult az ajtó — és ott állt előtte a felesége. Ő maga jött ki, hogy ajtót nyisson neki. Mintha várta volna, cséppet sem lepte meg, hogy Fredet látja maga előtt.

— Minek köszönhetem a ritka szerencsét?

— Menjünk be, beszélni akarok magával!...

Fred úgy érezte, rosszul lett környékezi, ahogy végigmentek az előszobán. Az asszonyt nézte, túlfellett, elhízott testalkatát, vállairól lefityegő, bő pongyolája tisztátalan ráncait és arra gondolt, hogy egy dragonyos is méltán büszke lehetne a lépteire. Ez a hájtömög lenne az ő felesége, ez az ócska vizimalom? Hirtelenében nem talált jobb hasonlatot. A nyirkos, nagy lapátkerékre gondolt, talán még abban is több kedély, több szellem lakozik, mint ebben a nőben, aki itt ment előtte és most leült, hogy a párnázott karosszékben lazán ömöljék szét a teste. Ő nem ült le, azon gondolkodott, hogy mit mondjon, hogyan kezdje meg a beszélgetést?

Percnyi csend után megszólalt a nő. Olyan volt a hangja, mint mikor a fűrészfogai szögére talál a fában.

— Minek sietett úgy? Ha vár, estére úgyis megláthatott volna!

— Gondolhatja, komoly okának kellett lennie, hogy újra betettem ide a lábamat!

— Nem tudott már tovább nélkülözni? Nem tudott már estig sem várni?

— Éppen arról akarok magával beszélni!

— Ideje is, hogy visszatérjen végre az otthonába!

— Hallgasson, Malvin! Magának nincs joga ahhoz, hogy otthonomnak nevezze ezt a helyet! Magának tudnia kell, hogy végleg eljártszotta minden szeretetemet, minden becsülésemet! Végleg, egyszer s mindenkorra! A történetek után nem számíthat többé arra, hogy valaha is élettársamnak tekintsem! Nem számíthat rá, mert a legutolsó hitvány állatot is méltán többre értékelem, mint magát. Ezt magának tudnia kel és azt is nagyon jól kell tudnia, hogy miért?

— Ne mondja? Valóban?

Még akart valamit mondani, már a nyelve hegyére torlódtak a szavak, de lenyelte a mondani-valóját és elhallgatott. A fűrészfog, úgy látszik, beszorult a fába.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉI ÉLET

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

16

Minden lakásnak megvan a maga levegője s ez a levegő magában hordozza a lakás határozott, egyéni kigőzölgését. És az is bizonyos, hogy elmult hangulatokra, elhalt érzésekre legjobban orrunkon át emlékezünk. Fred ettől a szagtól szeretett volna menekülni, ebből a lakásból, ettől a nőtől! Maga sem tudta, hogy melyiktől első sorban? Nem nézett körül a szobában, nem óhajtott vizionálni egyetlen egyet sem a berendezési tárgyak közül, de pillantása mégis a nyitott pianinóra tévedt és ez is elég volt arra, hogy undorérzete tovább, szinte a végső-kig fokozódjék. A fehér billentyűkre nézett, a zongorába befutó villanyvezetésekre és arra a négyzetes nyílásra, feljebb, hol kották helyett lyuggatott, széles papírszalag feszült. Szinte várta, hogy meginduljon hírtelen és tovább folytassa félbeszakadt, gépies munkáját ott, ahol megtorpant az előbb. Aztán észébe jutott a vonat. Sietnie kell!...

— Eljöttem, Malvin, — kezdte. — Most érte meg, hogy magát soha, semmi körülmények között sem tűrhetem meg magam mellett! Értse meg, hogy rászolgált undorra, megvetésre, rászolgált arra, hogy még az emléket is gyökeresen kigyomláljam életem történetéből! Vegye tudomásul ezt és ne keresztezze többé az utjaimat!

— Úgy? Hát ezért jött? De nem gondolná, hogy mégis csak a felesége vagyok, vagy mi? És a feleségnek jogai vannak, jogok, jogok, és én ki fogom használni a jogaimat! Azt képzeli, hogy elhallgatok, hogy kitérek az útból? Én, a felesége?

— Feleségem? Üres beszéd! Jóvá nem tehető meggondolatlanlás volt részemről, mikor házasságra léptem magával. Ostoba fejlel bebeszéltem magamnak, hogy ez köteletségem. Nem tudtam jözanul ítélni, nem volt tanácsadó és túlzott lelkiismeretem áldozata lettem. Hibáztam, meg kell valanom, mert tudnom kellett volna az első pillanatban, hogy vissza fog sülyedni abba a posványba, ahonnan kiemeltem. Aminthogy úgy is történt. De elég csapás, elég bűnhődés számomra az, hogy nem bírok magától szabadulni. Tönkretette az életemet, mit akar még?

— A jogaimat!...

— Jogokat? Elégedjek meg annyi rosszal, annyi gonoszsággal, amennyit eddig már elkövetett. Elégedjek meg vele, szálljon magába és álljon az utamból félrel!

— Hogyne?! Azt képzeli, hogy félreállok, hogy behúzodom a sarokba és onnan nem is jövök többé elő? Hogy maga szabadon élje világát? Azt képzeli, majd bűnbánóan hallgatni fogom, mikor a szemre hányja, hogy pokollá tettem az életét? Ha pokollá tettem, jól tettem. De más ne tegye azt élvezetessé! Majd éppen én fogok elhallgatni, én fogom eltűnni, hogy szeretőt tartson magának! Akkor mi jögon mer hibáztatni engem, csak valamiben is? Mit gondol, örökké fogom túrni, hogy így bánjék velem? Nagyon téved. Alaposan téved! Ne féljen, mindent tudok a maguk viszonyáról és meg fogom majd leckéztetni azt a kényes, finnyás szeretőjét, meg én! Oh, a drága kisasszony, megmondom én neki a magamét, azt tudom, hogy elteheti, brá-máztathatja!...

Fred a pianinót nézte, — fényezett, fekete oldalát, ahogy viaszosan tükrözta vissza az ablak sápadt fényét — és alig érzette az asszonyt. Eleinte még felfogta valahogy az egyes szavak értelmét, jelentőségét, de később más irányba terelődött a gondolatmenete. Ösztönszerű, lelki visszariadása elhangolta lassan a fülét, hogy már csak értelmetlen hangzavart közvetített az agyába, aztán az is elnémult, elhallgatott, mintha megbénult volna minden idege. Pedig az asszony rendületlen hévvel, szakadatlanul beszélt. Azt hitte, sikerült Fredre nagy hatást gyakorolnia, azt hitte, győzött, és annál nagyobb dühvel folytatta tovább, pillanatra be nem állt a szája.

De Fred nem hallott abból semmit. Úgy érezte, felolvadt körülötte a szoba, és egyedül maradt, magányosan, az űrben lebegve. Halálos csend csengett a fülében, oszló felhőgomolyagok vanultak el a szemei előtt, egymáshoz surlódó, összetorlódó felhőfoszlányok, tompán dübörögve. Ez a dübörgés egyhangú volt és egyenletes. Alig ingadozó bűgás töltötte be a levegőt. Hogyan kerültek ezek a gépek ki a mezőre? Diaz asztala ott áll a fűben, virágok nyílnak a dinamók alatt, azurkék égből borul a motorok fölé... Gibson felmászott az egyik terebélyes fára, úgy ül az ágon, mintha lovagolna, lelógatja a lábait, onnan kiáltja le az adatokat...

Fred nem kételkedett. Tudta jól, hogy ennek így kell lennie. Így kell lennie, mert az öreg Fülöp be-

csapta a biblia fedelét. És az sokat jelentett, nagyon sokat. Mindent megmagyarázott.

Csppet sem csodálkozott tehát, hogy Zelma nagy szeméit látja maga előtt, semmivel sem többet, csak a két szemét, azokat a beszédes, ibolyakék szeméit, melyek napsütötte tenger vírgonc hullámzására, erdők ölén csörgedező, szűz hegyipatakok vidám morajlására emlékeztetnek, azokat a ragyogó szemeket, melyeknek kilövelő, csillogó fénye örökre magához láncolja a rátévedt tekintetet és nem engedí, hogy elforduljon tőle, beszél neki, mesél, kér, könyörög, panaszkodik, szórakoztatja és mulattatja állandóan, mert az a fény mindig más, sohasem egyforma, az a fény élénk életet él, szüntelen változatossággal, hasonlóan a kaleidoszkóp soha nem ismétlődő, széleselyes mintáihoz. Ezeket a szemeket látta Fred és amint megjelentek ezek a csodálatos szemek, azonnal eltűnt, semmivé vált körülöttük minden, már nem is tudta elgondolni, hogy mi lehetett azon a helyen az előbb? Megpróbált vissza emlékezni, de béklyóba szorult gondolatai nem bírtak megmozdulni a rájuk nehezede, súlyos teher alatt. Nem adtak felvilágosítást, nem mutattak rá a feloldódott képre, így hát bele kellett nyugodnia a változhatatlanba. Bele kellett nyugodnia és ő készségesen belenyugodott — ugyan most már azt sem tudta egészen határozottan, hogy miről is mondott le tulajdonképpen?

Nem baj, nem is fontos, már egyáltalán nem érdekelt. Zelma szeméibe nézett és a hangját hallgatta, gyermekes, tisztán csengő hangját, amelynek mégsem értette egyetlen szavát, bármennyire figyelt is reájuk. Nem lepte meg, hogy Zelmának csak a szeméit látja, nem volt kíváncsi arra sem, hogy miért lebeg a leány drága feje ködös, homályba süppedt levegőben? Tudta, hogy így van ez rendjén, hiszen ez régen megszokott, természetes dolog. Szemébe nézett a lánynak, a mély kékség közepére, tágranyított, nagy pupillájára. Hosszú, árnyékos szempillái ívelt sorára nézett és közben úgy rémlett előtte, mintha az édes, imádott fej mögött, egészen hátul, távoli hangok öltözködnének. Idegen nőnek utazáshoz készülődő hangjai, össze-vissza sipító nyivákolás, mely egyre érthetlenebbé tette Zelma gügyögő, halk suttozását.

Már bosszusan rá akart kiáltani a készülődő nőre, hogy maradjon csendben, ne zavarja őket, mikor oldalról, egészen váratlanul egy másik, recesegő, morgó hang támadta meg.

Alig tudta egyensúlyozott lebegésben tartani a leány fejét, minduntalan megesúszott. Akárhogy vigyázott, mégis félrelibbent. Az a hang pedig el nem hallgatott és egyre gyorsabban, egyre hangosabban ismételte folyton:

... a szobának csak egy kijárata van, a szobának csak egy kijárata van...

— Hallgass, hallgas!... — akarta mondani, de Zelma hallgatott el a gépies morgás helyett. Növekvő fájdalommal látta, hogy széjjesülésnek az imádott vonások, már csak a szemek közepén csilámló kis fényfolt a régi, aztán az is elenyésszik és mindössze egy harmatos könnyesepp marad a helyén. Az a hang ölte meg, az a parancsoló, kényszerítő hang, ismétlődő, szörnű mondatával:

... a szobának csak egy kijárata van, a szobának csak egy kijárata van...

A könnyesepp is lassan elvesztette a formáját, lassan kulcslyukká változott át, igazi, valóságos kulcslyuk lett belőle és sirt, csikorgott, jajgatott, ahogy megfordult a kulcs a zárban.

... a szobának csak egy kijárata van, valóban egy, csak egyetlenegy!...

Most eszmélt rá arra, hogy a hangnak csakugyan igaza volt, most felismerte, hogy mit cselekedett. Kint volt már az előszobában a nélkül, hogy tisztá, világos fogalma lett volna arról, hogy mikor és hogyan is jött ki a szobából? Csak annyit tudott, hogy a felesége öltözködni kezdett, ki akart utazni vele a telepre, hogy megleckéztesse Zelmát, — és most odabent maradt.

Órájára nézett. Legfőbb ideje, hogy a vonathoz siessen.

Még egyet fordított rajta, aztán lehúzta az akadózó kulcsot és jóleső érzés töltötte el, míg a dörömbölsre figyelt. Belülről rúgta, verte az ajtót a felesége, tíz körmével próbálta felfeszíteni a zárat, de az erősen állta az ostromot, hajszályait sem engedett.

Frednek zúgott a feje, álmatlanul töltött éjszákák gyötrelmes szaggatása kínoztá a halántékait, de már biztosabbnak, könnyebbnek érezte magát, hogy az asszonyt bezárva tudta. Zsebébe sülyesztette a kulcsot, nem is hederített a nő belülről ki-hallatszó, átkozódó jajveszékelésére, átment az előszobán és a folyosóra lépett. Ahogy berántotta maga után a külső ajtót, annak a hangos csattanása mintha végkép elvágta volna azt a szálát, ami még lazán az asszonyhoz fűzte.

Midőn visszatért a felfűzött kis csomagok közé és megindult vele az autó, már csak úgy emlékezett a köztük lejátszódott, előbbi jelenetre, mintha réges-régen, egyszer álmodta volna csak, hogy viszontlátta a feleségét. Nyugodt volt tudta, hogy nem jöhet utána, legalább egyelőre nem.

Lenyűgöző álmosággal küzdött még akkor is, mikor csomagjait a vonatra rakatta fel. Meg kel-

lett dörzsolnie a szemét, mert nem látott már tisztán, mikor pár szót még sebtiben papírra vetett, hogy soffőrével egyik magán-detektivirodába küldje az utasításait. Nem először vette igénybe segítségüket, ismerték már őt is meg az összes körülményeket, így hát néhány szóban összefoglalhatta az asszony megfigyelésére vonatkozó, sürgős megbízását.

Mielőtt elindult volna a vonat, még egy ismerős fejet látott felbukkanni a Perronon ácsorgó, vagy ide-oda szaladgáló utasok között. Radgewick volt. Alighanem a túloldali vágányra beérkezett vonatrét szállhatott le egy perccel ezelőtt. Fontoskodó arca, büszkén lépkedett, kezeiben két hosszú rudat szorongatott, fából való, súlyos rudakat, melyekben Fred az evezőket ismerte fel, azokat az evezőket, amelyeket Diaz a szigeten felejtett.

— Ez aztán a nyomozás! — gondolta magában, de már nem gondolhatta végig Radgewick tevékenységéről alkotott lesújtó véleményét, mert feje az ülés kiálló párnájára hanyatlott hátra és — bár minden erejével elleneszegült — elnyomta a régen nélkülözött, megtagadott álmot.

IX.

Rossz sejtelméi csaknem valóra váltak. Már az állomáson fürkésző pillantásokkal kutatót Diaz után. Félt, hogy meglátja. Bizonyára kijött elébe, hogy mielőbb közölje vele a szomorú hírt, vagy legalább lassan előkészítse rá. Bizonyára kijött, hogy legyintő kézmozdulattal tudtára adja hiábavaló küldetésének és csomagjainak meddő tárgyalatlanságát, bizonyára elébelép és mélyfekete, könnytelen szemében már messziről meg fogja látni a lesújtó gyász komor kifejezését és a néma, baráti biztatást: Fel a fejfel, pajtás, férfiak vagyunk!...

Vagy Gibson várja a Perronon, hogy lehajtott fejjel, dadogva beszélje el egyszerű szavakkal, egyszerű lelkének nagy szenvedését, míg kezével a zsebében tapogatja hangszerének elgörbült darabjait, hisz keserűségében kettéforrt kedvenc szájharmonikáját.

Bizonyára kijöttek elébe, hogy kiöljék szívéből az utolsó reményt.

De egyikük sem volt ott és Fred még bizonytalanabbnak érezte magát. Sietve hagyta el az állomást, lázas borzongás ösztökélte, hogy gyorsabban menjen. Hátha még nincs késő, hátha még idejében érkezik? Lábai szinte szaladva vitték előre, úgy, hogy az öreg vasutas, ki a csomagjait vitte utána, messze elmaradt az úton. Egyre rohamosabban növekedett a távolság közöttük.

Fred csak a barna mackót vitte magával, mert az egyedülléttől erősen idegenkedett és úgy érezte, felszabadul a magányosság nyomasztó érzése alól, ha gyermekkor, hú barátját maga mellett tudja. És azt is remélte, szerencsét fog hozni, hiszen gyermekkorában az a másik öreg mackó is mindig meghallgatta bizalmasan között, komoly kéréseit.

Talán, talán... — és inkább hosszabb utat választott, csak hogy elkerülhesse a gépcarnokot, hogy ne találkozzék Diazzal meg a többiekkel és ne vesse prédaul elébük utolsó reményét. Nagyon keült, mégis hamar elérkezett a kis kert rácsos kapujához. Úgy vélte, halálos ítéletét olvassa fejére a nyikorgó kilincs, ahogy lassan enged és lehajlik a keze alatt, aztán úgy érezte, hogy a kis kapun át a pokolba lépett, az enyhülés nélküli, örök nyomorúság, a földöntúli kínok átkos hazájába, honnan nincs többé visszatérés. Hol gunyolódó, kegyetlen ördögök — ezek a kavicsos, kertü utak — incselkednek vele és invitálják, menjen csak beljebb, hatoljon mélyebbre, míg megismeri a poklok valamennyi kínját és rátalál a legnagyobb borzalomra, a legfájóbb lángok égető tüzére, hol a legkétségbeejtőbb szenvedés ütött tanyát és ahol ő neki ezentúl élnie kell, mert itt jelölték ki számára a vezeklés helyét. Már várta, hogy az egyik ördög rámutasson a ravatal lobogó gyertyáira. De gyertyák helyett meleg nap-sugarak ragyogtak a színes virágok szirmain. Semmi észrevehető változás, vagy talán még mosolygóbb volt a kert, mint máskor, még bódítóbb üde illatot lehelte magából, még gazdagabb színekben pompázott, hogy annál élethűbben varázsolja vissza az éltető tavaszt. A tavaszt, amit Zelma már nem fog megérni!...

Fred egyetlen ugrással a repkénnyel befuttatott, árnyékos verandán termelt és arra gondolt, hogy a betonlépcső egészen hasznontalan és egyáltalában nincs szükség rá. Arra gondolt, hogy a verandát még magasabbra építhették volna, akkor is könnyen elérné egyetlen ugrással, szóval a betonlépcső mindenképp felesleges. Aztán méréseket, számításokat végzett magában, hogy grafikus ábrázolásban képzelje maga elé azt a parabolát, melyben átlen-dült a szürke lépcsőfokok felett és ne maradjon ideje arra, hogy végiggondolja felszínre törekvő, kétségbeejtően valószínű és kínzó fölteséseit.

Úgy vélte, viaszillat szívárogi ki a szobából és halott csend fogadja. Mintha halk, csöndes zokogást is hallana belülről, válaszképpen a kopogtatásra. Nem mert bemenni, jobb szeretett volna elszaladni onnan, ki a világba, cél nélkül a végtelen felé, minthogy ott, egy helyben álljon az ajtó előtt és hallgatódzva figyelje a választ, mely végül is egészen elmaradt.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

17

Semmi felelet. A mackó is egyszerre mázsás súllyal húzta le a karját. Majdnem lecsúszott a földre a becses csomag. Épp hogy még sikerült a levegőben, röptében elkapna. Aztán, hogy véget vessen a gyöttrő bizonytalanságnak, erőt vett magán és Zelma szobájába lépett.

Ránevetett az egész szoba, mintha csufolódna, a nyitott ablakon túl hajladozó, napsütötte fák mosolygáltak eléje, boldog viszontlátás örömevel vették körül a rég nem látott, kedves bútorok. De Fred csak azt a selymes szökecséget látta, Zelma párnáján a leány aranyos, kócos haját, ahogy körülölelte a párnába süppedt fejét. Szokása szerint az ablak felé fordulva, hunyott szemekkel, sápadtan feküdt, arról sem vett tudomást, hogy nyílik az ajtó és Fred közeledtére sem változtatta meg a helyzetét. Még a szeméit sem nyitotta fel.

Frednek újabb, gonosz sejtelmé támadt és bár megnyugtatósképpen rögtön azt akarta magával elhíttetni, hogy csak alszik a leány és hogy jobb volna, ha csendesen visszafordulva nyugodtan hogyná, hogy tovább aludjék, — nem birt helyéről elmozdulni és akarata ellenére mégis kiszaladt száján az esengve hívó, életért könyörgő biztató szó:

— Zelma!...

De a leány most sem nyitotta fel a szemét, nem nézett vissza rá, nem fordult meg és egyetlen szóval sem válaszolt. Csak a karját emelte fel és erőlen, hullámos kézmozdulattal intett felé, egészen lassan, mintha csókra nyújtaná kicsiny kezét. De Fred ennyi életjellel is tökéletesen megelégedett és gyorsan beszámolt egész útjáról, a kiállott, a nem várt, összes izgalmáról, félelemről, hánykolódó, feldult lelkiállapotáról, valamint mindazokról a gyötrelmekről, melyeket aggodalmas vergődése okozott.

Minderről azokban a csókokban számolt be, melyekkel Zelma kis kezét halmozta el.

Közben bejött a szobába Margit asszony is és megérkeztek a csomagok. Jelentékeny termete becsoszogott az ajtón, a szoba közepére ment, ott az asztalra helyezte le a karjai közt magasra tornyosuló dobozokat s míg gondos elrendezésükkel foglalatalkodott, a papírzörgés halk hangjai végül is arra csábították Zelmát, hogy — bármily nehezére essék — mégis arrafelé fordítsa a fejét és felnézzen végre sötét szempillái árnyéka alól. Mikor Margit asszony kiment, hogy dolgainak utánanézzon, megszólalt a leány. Egészen csöndes, suttogó hangon kérdezte.

— Mit hoztál?

Ez a két szó kizökkentette Fredet gondolat-köréből. Mikor az asztalhoz közeledett, hogy a sok-sok csomag felbontásához lásson, Margit asszony szokatlan, hallgatag viselkedésében már semmi különöset sem talált.

Különféle vastagságú zsinetek pattantak fel sorban szorgalmas zsebkése élének kíméletlen beavatkozására. Újabb papírzörgés keltette fel a kíváncsiságot. Sietve lefejtett csomagolópapíros hullott a földre minduntalan, mikor Fred minden egyes dobozzal Zelma ágyához lépett, hogy ott emelje le a födelét. És amint előkerültek a várva-várt összes ajándékok, Zelma fáradt tekintetében is felragyogott lassan az öröm.

Mikor cukorkás dobozok, metszett illatszeres-üvegek kerültek az ágy melletti kis asztalkára, laposra összemolt, színes lámpionok már valóságos dombot alkottak az ágy körül, csillogó arany karkötő szaladt fel Zelma erőltetett karjára, megnyílt a legnagyobb doboz is és Fred ügyetlen kezei az óhajtott selyemruhát emelték ki onnan, hogy az ágy végére teregetse, jól látható helyre Zelma szeméi elé, mikor könyvek hevertek az asztalon szerte-széjjel, új cipők kacintottak elő a dobozból, közéjük gyömszőlt, gyűrött selyempapírcsomók közül, mikor már minden darab napvilágot látott, hogy Zelmának örömet szerezzen, akkor pattant fel az utolsó zsinék és kibontakozott a nagy meglepetés: a szőrös, barna mackó.

Fred mindjárt két kezébe fogta és járnai tanította a bolyhos, krémszínű takaró felett. Egy percre minden figyelmét az kötötte le, hogy szakértelemmel igazgassa a mackó szabálytalan, merev lépteit és nem is vette észre Zelma arcán a látható, nagy érdeklődést, mely a kis barna lábszárak minden egyes, esetlen mozdulatát kísérte. Frednek magának is valóságos öröme telt abban, hogy játsszék és csak akkor lett figyelmes Zelmára, hogy őt is érdeklí a mackó, mikor a leány utánanyúlt és kivette kezéből, hogy maga mellé fektesse az ágyba.

Nehezen mozgott, látszott rajta, hogy küzd a bágyasztó gyengeséggel, de azért eligazította rende-

sen a mackó egyenes karjait, hogy leszorítsa velük a ráborított takarót. Aztán fejét az arcához szorította és hálásan Fredre mosolygott.

— Csókolj meg...

Ez volt a legszebb köszönet, amit mondhatott. Majd arra kérte Fredet, adja közelebb új ruháját, adja oda a cipőket is, hogyha már felvenni nem bírja is, legalább kezével simogathassa a selymet, kiemelhesse a dobozból szép, vadonatúj cipőit, ide-oda forgathassa a kezei között és aztán visszahe-lyezze őket előbbi helyükre, a selyempapírok közé, ha karjai már elfáradtak és elviselhetetlenül súlyosakká váltak.

És Fred boldog volt, mikor nagy örömet látta, boldog volt, hogy Zelmára nézhetett és nem merte megkérdezni, mi történt vele? Miért lett rosszabbul tegnap óta? Hogy érzi magát? Félt, hogy a válasz rossz sejtelméit fogja megerősíteni, talán még komolyabb aggodalomra is adhat okot, másrészt örült, hogy Zelma félig-meddig megfedkezett betegségének szemmel láthatólag súlyosodott állapotáról és nem akarta figyelmét újra ráterelni.

Zelmát az ajándékaiban való gyönyörködés foglalta el. Odahozott magához minden darabot, hogy jobban szemügyre vehesse és ha már egyébre nem használhatja is, legalább játsszék vele. Mackójáról sem feledkezett meg. Ahogy mellette feküdt és fejük egymás mellett nyugodott, megmutatott neki minden könyvet, elébetartotta karkötőjét és fekete pamutú kivarrt orrához vitte az illatszeres-üvegeket, hogy kikérje róluk a véleményét. Sötét-barna üvegből készült csillogó szemek adták meg a választ, azok fejezték ki az egyetértő elismerést, mert a mackó egyébként bölcsen hallgatott. De Zelma beérte a néma dicsérettel is és annál nagyobb igyekezettel szemlélte vele az új ruháját, vagy cipőin a remekbe készült pántokat.

Nagy megerőltetésébe került minden mozdulat és időnkint oly békítő fáradtságot érzett, hogy pihennie kellett és félbe kellett szakítania a szomorú szórakozást. Mert olykor szívfacsaró szomorúságot érzett, ha arra gondolt, hogy ruháját még csak magára sem öltheti és meg kell elégednie azzal, hogy ágyban fekvő a nyaka köré próbálja elhelyezni, hogy a kis kékítőkörben nézgesse. A tükörben, melyet Fred tartott eléje és minden igyekezete, úgyszintén kimerítő optikai ismeretei ellenére is mindig helytelen irányba állított be, úgy, hogy neki saját kezével kellett a tükörrel megfelelő állásba hoznia, hogy megláthassa benne, hogyan fest rajta a habkönnyű selyem, jól áll-e sápadt arcszínéhez?

Ez a kísérletezés, minden szomorúsága mellett mégis nagy öröm ki nem apadó forrása volt. És Fredet megnyugtató, jóleső érzés vígasztalta meg a kiállott aggodalmakért, ha Zelmára nézett és látta, hogy nem járt hiába, mert amit csak összevásárolt, az mind, mind a leány öröme, szenvedéseinek hathatós enyhítésére szolgált, sőt mackójával várakozáson felül ért el — hozzáfűzött összes reményeinél — jóval nagyobb hatást.

Ott ült az ágy szélén és minden igyekezete arra irányult, hogy Zelmának mind jobban segítségére lehessen és lehetőleg megkímélje a fárasztó mozdulatoktól, a felesleges megerőltetéstől. Körülötte rendetlenül szétdobált dobozok, gyűrött papírok hevertek a padlón össze-vissza. Arrább lapos, vagy félköralakúra hajtogatott lámpionok. Fred ezeket akarta éppen felemelni, hogy kibontván, hengeralakot vagy gömböt formálván belőlük, már amint azt az illető darab természete megkívánta, bemutassa Zelmának szebbnél szebb, különös mintáikat. Már éppen lehajolt utánuk, mikor szerény kopogtatást hallott az ajtó felől.

Félénken megnyílt az ajtó és belépett a szobába Gibson, hogy lábujjhegyen az asztalhoz menjen és roppant vigyázatossággal, legcsekélyebb zajt sem ütve, lehelyezze a magával hozott szerelési anyagokat. Tiszteletudó, néma fejbólintással üdvözölte Fredet, majd lekasztotta oldaláról a szögekkel és szerszámokkal telt, súlyos, nagy faladát, melyet eddig széles heveder tartott a vállán.

Fred csak nézte és nem tudta elgondolni, mit akarhat itt a gépész meg az egyik inasgyerek, ki nagy kosár villamoskörtét hozott utána? Zelmára nézett, de a leány cseppet sem csodálkozott, sőt mintha Gibsonnal már előre összebészéltek volna, megadta neki a biztatás jelét, hogy munkához láthat.

Létrát hoztak be a szobába és Gibson óvatosan a sarokba támasztotta, majd felmászott rá, megint lejött, még számtalanszor végigóta a létra kopott fokaik, mindig arrább vonult és ott újra kezdte a szűfelen, folytonos kalapálást, hogy a szoba falát — körüskörül — jó erősen bevett szögekkel lássa el. Lassan ment a munka és szinte zajtalanul, mert Gibson többszörösen összehajtogatott, vastag posztó-darabbal vonta be a súlyos kalapács fejét, hogy Zelmát megkímélje az éles ütések bántó zajától. Aztán újra körültráta az egész szobát, hogy belsőjét vékony drótokkal hálózza keresztül-kasul, majd a lámpionokat vette sorra, hogy mindegyikbe lámpát szereljen és azokat megfelelő hosszú vezetékkel lássa el.

Sokáig dolgozott, mert aprólékos gondnal végzte dolgát és bár szorgalmas kezei percre sem pihentek, csak lassan haladhatott előre. Az inasnak moccannia sem volt szabad, mert legkisebb lármás

mozdulatával Gibson nyársaló tekintetét vonta magára. Fred maga is, ki résztvett a munkában, szinte attól félt, hogyha vigyázatlanságot követ el, egyszer csak magára haragítja a szigorú gépészt. De Gibson vele szemben elnézőbben viselkedett és azt is megengedte neki, hogy a munka könnyebb részébe belekontárkodjék s ha már éppen segíteni akar, széjjelbontva kezébe adhatja az egyes lámpionokat. Erre a nagy engedményre is talán csak azért volt hajlandó, mert a csíkos papírgömbök az ő kezének sehogy sem akartak engedelmessé válni.

Aztán Fred jelölte ki a helyüket is, hogy a szoba mely részét díszítsék és utasításai alapján Gibson minden darabot, mihelyt elkészült, megfelelő helyére erősített fel. Mire véget ért a munka, egészen besötétedett. Észre sem vették, hogy az egyhangú foglalkozás milyen sok időt emésztett.

Zelma is még mindig talált valami újabb érdekességet, újabb látványt a ruháján, vagy a többi ajándékain, amit a mackójának megmutathatott. Majd fésűjével új barátja ápolatlan, nagy füleit vette gondozásba s mikor már nagyon kimerültnek érezte magát, gyorsan visszabújtatta a takaró alá, hogy együtt pihenjenek. És a mackó kitünő pajtásnak bizonyult, mindent megértett, mindenben igazat adott Zelmának és együtt örült, együtt szomorodott vele.

Mikor az inas már kihordta a fel nem használt drótokat és a létrát a kertben állította fel, hogy Zelma ablaka elé is lámpionokat szereljenek, mikor Gibson újra vállára akasztotta a súlyos faladát és néma fejbiccentéssel elköszönt, hogy munkáját kint a fák között folytassa, Fred utánament és a verandán megkérdezte halkan:

— Diaz mérnök ur nem jöhetne át egy percre? Nem lenne szíves megkérdezni tőle?

Gibson épp oly tompított hangon válaszolt.

— Nem hiszem, hogy átjöhetne, mert az orvos urral beszélget odaát!

— Breath doktor urral?

— Igen.

— Most jött? Ilyenkor? Hiszen mindig esténként szokta tenni látogatásait...

— Már tegnap óta van itt az orvos ur! Este ittmaradt és a kisaszony ágyánál töltötte az éjszákát...

— Úgy?...

Többet nem szólt. Elgondolkozva nézett a gépész nagy ládája után, ahogy a betonlépcső alatt balra kanyarodott.

— Úgy?...

Zelma állapota e szerint nagyon komolyra fordulhatott, aggodalma tehát nem volt egészen alaptalan és azok a gonosz ördögök sem túloztak olyan nagyon, mikor avval biztatták, hogy későn érkezik!

Nem kellett volna megengednie, hogy felkeljen a leány és a vasutra kiséreje. Előre láthatva volna meggondolatlan könnyelműségük súlyos következményeit! De most már késő a meggondolásra! Most csak az a fontos, az a jó, hogy teljesítette összes kívánságait és a nagy öröm talán meghozza számára a hön óhajtott jobbulást. Hiszen máris élénkebben csillog a szeme, már nem olyan fásult, közőmbös, nem olyan ernyedten mozdulatlan, mint mikor Fred megérkezett, már elevenebb, mozgékonyabb szeretne lenni, és ez a javulás határozott jele. Az öröm a legjobb orvosság minden betegség ellen, legenyhítőbb ir a fájó sebekre. De mi lesz, ha Zelma a papot hozza szóba?

Fred abban bízott, hogy más gondolatok foglalkoztatják, más irányu elfoglaltsága mellett talán egyelőre meg is feledkezett róla, vagy legalább is nem fogja őt mindjárt kérdőre vonni. Később pedig majd csak talán elhíhető kifogást!

Abban bízott és visszatért nemrég elhagyott helyére, Zelma ágya mellé. Onnan hallgatták együtt a kertből behallatszó, egyenletes ütések, Gibson szorgos buzgalmának hangos tanujeleit, vagy olykor azokat a korholó kifakadásokat, melyeket a gépész már nem fojthatott magába s melyek minden valószínűség szerint a hallgatásba burkolódzott inasnak kellett, hogy szóljanak, ki a szidalmakat bizonyára méltán megérdemelte. Ilyenkor Zelma is úgy tett, mintha mosolyogna, Fred legalább is szent meggyőződéssel hitte, hogy elmosolyodott, és bár növekvő homály tette egyre kétségesebbé megfigyeléseinek kellő megbízhatóságát, mégis szívesen vélt mosolyt látni Zelma arcán, saját lelkiismeretének megnyugtató végett. Közben egy-két vidám történetet mesélt a leánynak, melyeknek, a sors úgy hozta magával, hogy Gibson legyen a hősiük. Lebilincselő elbeszélését élénken kiszinezte, meg is toldotta néhány rögtönzött részlettel és azon igyekezett, hogy Zelma érdeklődését mind jobban lekösse és gondolatait egészen elvonja a kényes kérdésről. És Zelma egyetlen megjegyzést se tett, mely kimerültségének lenyűgöző hatása alatt, szótlánul feküdt, csak a mackó fejét simogatta ujjai hegyével.

Lassan egészen leszállt az est és később Gibson kalapácsa is elhallgatott, hosszas és valószínűleg eredményes küzdelem után, melyet a sötétséggel folytatott. Fred is egyre reménytelenebbül kutatott említésre méltó, apró, tréfás események után az emlékezetében. Már éppen ahhoz a ponthoz érkezett, hogy végkép kifogyjon beszédanyagából, mikor segítségére jöttek a lámpionok.

(Folyt. köv.)

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

18

Vakítóan szemkápráztató fénybe borították hirtelen a szoba belsejét, hogy teljesen száműzzék onnan az árnyék fogalmát. Még a legelrejtettebb zugba is behatolt bántó, tulságosan erőteljes fényük és Zelma a kezét emelte homályhoz alkalmazkodott, könnyes szeméi elé, hogy a váratlan, nagy világossággal szemben védelmet találjanak.

A papírgömbök türeltellen tündöklése azonban csak néhány másodpercig tartott, majd erejéből rohamosan veszíteni kezdett és a távollevő Gibson ravasz mesterkedései végül is oda vezettek, hogy a fokozatosan tompított világítás egyre elviselhetőbbé vált, míg utóljára barátságos, kedves hangulatot kölcsönzött az egész szobának. És a színes, halványan ragyogó lámpák költői álomvilágot varázsoltak a szenvedő leány köré.

Zelma érezte, hogy már bátran föltekinthet.

Első pillantása Frednek szólt, hogy hálás köszönetet mondjon és édes-bús meghatottságáról, örök szerelméről tegyen vallomást.

Fájó kis szívéhez szóltak az izzó lámpák és meleg színeikkel bárszonyos, édes arcára csalták sokat szenvedett lelkének, síró vágyainak, szíve legmélyebb rejtekében őrzött összes lítkainak csodás ragyogását, míg könnyektől fátyolos szemében gyermekes, ártatlan öröm szikráit lobbantották lángra.

Átszellemült arccal nézte a parázsló virágok erdejét. Nézte azt a harmonikus összeviszasságot, melyet a hangulatos, világító rajzok sokasága alkotott, látta, hogy odakint, az ablak előtt hajladozó fák árnyékos lombjai közt is sápadt színtelnek lebegnek és ez a színpompá szakadatlan akkordra hangolta érzelmeit. Talán maga sem tudta, hogy izgalmas mackója bukai feje alá nyúlt reszkető kezével és felültette kis barátját, hogy ő is jobban lásson. Talán maga sem tudta, mily megrendítő hatást gyakorolt rá a káprázatos színek tarka világa, mily más hangnemből oldotta fel a szerelem egyhangú melódiáját?

Látomászerűen bontakozott ki előtte saját, hajótörött életének megrázó tragédiája. Mikor remegő ajkai halk szóra nyitak.

— Nézz oda, Freddykém! Látod azt a rózsaszínű gömböt? Nyíló virágok enyelegnek rajta, zöld levelek, áttetsző szirmok diszítik, olyan, mint egyetlen tánc, egyetlen kacagás. Ilyen volt a mi életünk is, rügyező szerelmünk első napjai... Csupa virág, csupa napfény, csupa boldogság...

— ... És mi lett belőle, mi maradt nekünk? Ezek a vékony, papírra festett képek maradtak, hogy visszasírják a mi eltemetett, gyönyörű emlékeinket? Most, amikor fáradt vagyok, olyan nagyon fáradt, hogy rád, Freddykém, meg a holnap napra még csak gondolni sem merek, most, mikor már el kell válnunk, most mondják, hogy másképp is lehetett volna, más élet, hosszabb boldogság is várhatott volna ránk?

— ... Miért ne? Ki tiltja meg nekem, hogy veled maradjak, miért olyan mostoha én hozzám minden, miért nem lehetett enyém az üdvösség, amit megálmodtam magamnak, amiért annyit könyörögtem és olyan nagyon szeretném, megbecsülném, ha az enyém volna? ...

— ... Nem gondoltam, hogy ilyen rövid idővel, evvel a pár nappal kell beélnem. Nem tudtam, hogy egy imám, egy kéréssem sem talál meghallgatásra, hogy nekem nem szabad álmodnom, nem szabad szeretnem! ... Hittem és reméltem, mert nagyon szerettelek és sohasem gondoltam magamra. Olyan voltam, mint az a nagy pillangó, látod?

— ... Nézd, milyen szépek a szárnyai, avval a biborvörös szegéllyel, azokkal az átlátszó sárga erekkel! Mintha igazi lepke volna, pehelykönnyű, érzékeny kis madár... Látod, vidám, bohó kis pillangó röpök a virágok között, aztán vége a nyárnak és törekeny szárnyai a földre hullanak. Vagy imádja a fényt és egy este lámpát talál, belésszeret, odaadja magát a lángnak és úgy hal meg szerelmesen, kedvese karjai közt, mert megégette magát a lángban... Boldog halál! Így jártam én is...

— ... Az a vörös sárkány, ott oldalt, lángoló torkával, ijesztő, hosszú farkával, éles, görbe karmaival úgy hasonlít az én mostoha sorsomra, mintha most is engem nézne azokkal az éhes szemekkel. Perzselő lángot lehelhet közénk, rám tette a lábát, maga alá tepert, hogy egészen elnyeljen engem. Utálatos vörös sárkány, ránk les, mert irigyli tőlünk, hogy szeretjük egymást, irigyli tőlünk, gyűlöli engem és gonosz erejével el fog választani tőled! Erzem, tudom! Meglátod, úgy lesz! ...

— ... És nézd azt a másik képet, azt a keskeny hosszukását! Kanyargó ösvény vezet fel a kis kapu

elő és a kapun túl a sötétkék égnek egy darabja látszik. — A kapu számomra nyitva áll már, halom, hívjak, hogy lépjem át a küszöböt. — És én megyek, csak megfájdult a lábam az éles kövektől és téged sajnállak, Freddykém. Fáj, hogy nem jöhetsz velem, fáj, hogy nem jöhetsz utánam...

— ... Az a nagy szív, ott előttem, az az én szívem. Az én forró szívem. Most is rád világít, mert egyedül csak téged szeret és nagyon-nagyon szeret téged, Freddykém. Érted dobog, utánad vérzik... Látod, milyen vörös? Az én vérem festette sötétre. Nézd csak, nézd, szegény kis Zelma szíve vérzik...

— ... Kiterjesztett szárnyu, nagy madár lebeg fölöttem. Nézd a szemét, milyen rémesen világít, halom, hogy vijjog, hogy csattog a csőre... Lecsapni készül, kemény karmaival belevájni az élő husba, csőrével csipkedni, szagatni, tépni... És jaj nekem! Éles a csőre, ragadozó, erős karmai vannak... Nézd, az én szívemet akarja kiszakítani! ...

— A denevérek, Zelma, csak vijjognak odakint a kertben, — csitította Fred és érezte, hogy erős forróság támad a szemeiben. — Nyugodjál meg, ne félj! Akarod, hogy eloltsam talán a lámpákat?

— Nem, ne bántsd, csak éjjenek tovább! Olyan érdekesek, olyan kedvesek itt az ágyam körül, hogy igazán kár lenne értük. Ne bántsd! ... Nézd azt a nagy gopbát! Széles, barna kalapjával nem olyan, mint Gibson feje? Az a béka meg Diazhoz hasonlít, olyan hideg, mint amilyennek ő tette magát és az arckifejezése is szakasztott mása Diaznak...

— ... Az az indián lovas, ott hátrább, az te vagy, Freddykém! Bátor harcos a szilaj paripán. Repülve vágat előre végtelen mezőkön, mint a szélvész. Tarka sallangok lebegnek körülötte a légtérben. Barnára égette bőrét a nap, most is ott tűz le rá vörös korongja az égről. Az a nap én vagyok, az indián meg te vagy, Freddykém, és az én szerelmem meleg fényében sütkérezel...

— ... És vágatsz felém, a nap felé. Vigyázz, megégeted magad! Ne jöjj közel, megvakíthat a forró sugár! ... De mit neked az intelem? Nem riadsz meg a puszták haragjától, szemébe nézel a vad bölénynek és vágatsz előre, mint a szélvész...

— ... Az az indián lovas te vagy. De ki lehet az a másik, ott előttem, az a csúf, zöldes kép? Olyan, mint a penész. Lök el onnan, egészen eltakarja! ...

— ... Te sem tudod, kihez hasonlít? Hát az ott mellette? Azt sem tudod? Pedig az a lompos kutya az apám! ... Mondd, megjöttek már az ujságok? Olvashatnál nekem!

— Majd reggel, Zelma, most este van. Majd holnap reggel fogják hozni a postát...

— Mondd, meg kell várnunk, míg a bánat a mélységbe zuhan? Hozzatok lovakat, huzzátok ki onnan, amíg nem késő! Érted? Amíg nem késő! Ne habozzatok! ... Bizony, olyan voltam én is, mint az az a fehér liliomok. Látod a liliomokat? Fehérek, mint a hó, mint átlátszó mese-harangok... Összebuknak hárman, félnek szegények, mert jön a sárkány, a vörös sárkány! Látod a csúf vörös sárkányt? Lángol a torka, hogy csapok a farka, sárkánykarmai prédára várnak! A lilomokra támad és kettéharapja őket. Törekeny kelyhüket szétmorzsolja lassan, őrlő, csikorgó fogai között...

— ... Borzalmas látvány, fájdalommal teli, rémséges hangok! Ugy-e mackóm, nem birjuk hallgatni azt a ropogást? Gyere, menjünk el innen, szaladjunk messze, ameddig birjuk, meg se álljunk, hogy utól ne érjen bennünket a sárkány!

— ... Gyere szépen, te vagy az én kisfiam. Az én kicsi fiam. Milyen nagyra nőttél! Karjaimon ringattalak, emlékszel, mennyit énekeltem, halk tündérmeséket dudoltam neked, babusgató szavakat sügtam füledbe, hogy ne sírj, hogy aludjál! ...

— ... Mult az idő és nagyra nőttél, már nagy fiú vagy, már beszélned kellene. Miért nem szólsz hát? Miért hallgatsz? Mikor fogom az első szót hallani tőled? Az első szót picike szádból, hogy örömben körültáncoljam veled a szobát? Mikor kinyújtod felém a karod, azt a rózsás, gödrös kis karod és először mamának szólítsz? Boldog leszek, sírni fogok, nem is tudom, mit fogok csinálni? ...

— ... De mindjárt meg kell még egy szót tanulnod és én tanítani foglak, hogy totyogó, parányi lépteiddel menj át oda, a gépek közé. Menj oda és mond el ott neki, hogy szeretem, hogy csókolom, menj oda és mond el ott neki, amire tanítottalak, menj oda, siess, mert ott vár apukád! Őlébe fog venni, dédelgetni fog, még meg is csókol, ha jó leszesz...

— ... Látod, apukád hogy lovagol? Lángok közt száguld előre, fején színes tollak lobogó koronája. Vadul vágatod paripa szüköl alatta. Ő az én büszke indiánom! ...

— ... Aludjál, aludjál... aludjunk mind a ketten... Látod, hoztak nekünk színes virágokat, fénylő rózsabokréttát, liliomokat. Látod, mennyi sok szép színes lámpa? Tarka csíkok, mesés, izzó csillagok! Hoztak nekünk szép, világító költeményeket, hogy elfelejtsük minden bánatunk. Hoztak pillangót, sárkányt, indián lovas. De Freddykém, minek hoztál nekem koponyát? Nézd, hogy vigyorog rám üreges szeme, halod, hogy csattognak a fogai? Azok a fehérre kopott, zörgő állkapcsai, hogy összeverődnek? ...

— Margit asszony nyitott be a szobába, kezében levelet hozott. Diaz papírra vetett sorai voltak:

„Malvin jön a 76-ossal. Mit tegyünk?”

Fred úgy érezte, mintha fejbesújtották volna. Mintha taglóval sújtották volna fejbe. Nem voltak tisztá, világos gondolatai. Beszélnie kellett Diazzal. Beszélnie kell vele, közös, keresztülvihető tervben megállapodniok. Föltétlenül meg kell akadályozniok, hogy Malvin találkozzék a leánnyal. Zelma álma első szavával halomra döntené. És az egyértelmű lenne a gyilkossággal. Igen, meg kell akadályozniok, meg, minden áron Majd Diazzal megbeszélük, majd találunk rá megfelelő módot.

Már a szerte-széjjel heverő bádoghordók között botorkált, szinte már nem is emlékezett arra a percre, mikor Zelma szobájából távozott. Mintegy önkívületben hagyta el a villát. Esmékben fukar, megbéniult gondolatok kísérték egész útján végig. És még mindig ott csengtek fülében — mint egyetlen emlék — Zelma utolsó szavai.

— ... csak ne maradj sokáig! ...

Már a pókhálós raktáron is áthaladt, már Diaz után nézelődött a gépek között. Az a hang, az az alig ingadozó, egyenletes bűgás, az is mindig azt haragta, százsor, ezerszer egymás után.

— ... csak ne maradj sokáig, ... ne maradj sokáig ...

Mintha a nyelve is erre az útemre mozgott volna a szájában, hogy kicsitintsen minden szót a szájpaddásán, halkán.

A nagy üvegajtóra nézett és Fülöpöt látta ott, ahogy buzgón fényesítette a barna rézkilincset. Nem akart hinni a szemének.

— Szabadon engedték volna? — kérdezte magától hitetlenül és a fejét rázza és elhatározta, hogy Diaztól megtud majd minden részletet.

Diaz az irodában várt rá, az orvos társaságában.

Breath doktor még mindig ott volt, élénk vitába belemelegedve. Frednek úgy tűnt föl, mintha nem is Zelmáról beszélne, mintha éppen vallási kérdéseket fejtegetve, azokról nyilatkozott volna olyan ingerülten, hogy a gépek zúgása mellett is értette néhány szavát, mikor az irodához ért. Egyébként ez nem volt feltűnő dolog. Az öregedő, hatvan év körüli orvos istentagadó nézeteibe ölte életének minden keresüségét és pesszimiztikus előadásaival szívesen füszerelte azt az időt, melyet nagy elfoglaltsága szabadon hagyott. Külső megjelenése nem árulta el az orvost, a halál kockázó partnerét. Arcának szigorú komolyságát menten meghazudolták élénk, sötét szeméi, ahogy kitekintettek az orrára csipetett szemüveg csillámló ablakai mögül. Ez a szemüveg, melyet minduntalan a leesés veszélye fenyegetett és általában igen bizonytalanul ült orra nyergében, aztán az öszülésnek fittyet hányó, rövidre nyírt, fekete haja, meg az a sörtés, kemény bajusz az orra alatt, egészen elrontották komoly felépésének minden tekintélyét, minden méltóságát. Úgy látszott, hogy a kegyetlen diagnózis-gyártó, vagy a bonckés rideg forgatója helyett betegeknek megértő cimborája volt. Idegesen kapkodó kezei, vérmes, könnyen haragra gerjedő természete nem árulták el, hogy milyen biztonsággal, milyen páratlan ügyességgel szokta kockáit keverni — a halál ellenében. Csak játékos volt, merész játéokban, hol a tét egy-egy emberélet. Csak játékos volt, de a játék mestere. Nem becsülte sokra tudományát, nem is a könnyekbe foglalt, holt tudás hozta meg betegeknek oly számos esetben az alig remélt gyógyulást. A zseni dolgozott benne, az mutatta meg minden alkalmal az egyetlen, helyes út, melyen át megközelíthette és engedékenységre tudta bírni a zord természetet.

Most is a vita hevében, ingerülten fordult Fred felé, de mikor meglátta, már barátságosan felugrott, hogy kezét szorítson vele. Már elfelejtette régen, hogy milyen kiméletlen haraggal támadt Diazra egy-két perccel előtt. Már megint a beteg került előtérbe és a vergődő élet fontosabb volt minden vitánál.

Diaz kezdte meg a tárgyalást.

— Hallotta, pajtás? Jön a felesége!

— Igen. Olvastam.

— Mondja, mit tegyünk? Hozzá engedjük?

— Ne felejtsek, a kislányt felizgatnunk semmi esetre nem szabad! — vetette közbe az orvos.

— Igen, Diaz, hallotta? Sokan vagyunk. Meg fogjuk akadályozni, hogy odamehessen!

— De nem olyan könnyű a dolog, mint maga gondolja, Fred. Telefonrtesítést kaptam, hogy útnak indult az asszonya.

— Elég baj ...

— De nem egyedül jön, hanem vele van három fivére meg a sógora! Ismeri azt az embert. Valóságos bivaly. Ezekkel szemben az erőszak vajmi keveset használhat!

— Akkor hát mi lesz?

— Nem tudom.

— Üljenek csak össze, uraim, — mondta Breath — és dolgozzanak ki egy biztos tervet. Addig átmegyek és megnézem a kislányt. Amig mellette volt, nem akartam zavarni, mert az öröm jobban gyógyít, mint mi, ha akármit csinálunk is. És az ilyen kislányok még tudnak örülni ...

(Folyt. köv.)

látszik, szegyet ütött a gyorseszű Briand fejébe. Ő is lefotografáltta magát, amint Cocherelben, Páris közelében, hol nyári szabadságát töltötte, kissé még esetlen testtartással horgászik. Valószínűen arra gondolt, hogy ma semmire sincs francia miniszternek oly égetően szüksége, mint hogy ily különörákat vegyen türelmeből.

Haus Hof und Garten, 1926. VIII/7.

Pénzügy.

(§) A szovjet már beéri a parasztek pénzdórával is. Hosszu tárgyalások után új mezőgazdasági adótörvényt tett közzé a szovjet központi végrehajtó-bizottsága. Az adót mostantól kedve pénzben kell fizetni, nem naturáliákban s lehetőleg a valóságos jövedelem alapján. Az új adóskála progressív, mint a kapitalista országokban. Azelőtt az adóköteles jövedelem 4 százaléktól 12 százalékáig, most 2 százaléktól 20 százalékáig emelkedik.

Kölnische Zeitung, 1926. VIII/4.

Növénytermelés.

(§) Franciaország kenyere. Augusztus 4-én izgalmas vita színhelye volt a francia kamara. Az ország ez évi buzaellátásáról volt szó. M. Queuille földművelési miniszter, válaszul az ellenzéki kritikára, a következőképpen foglalta össze az ország idejéi buzamérlegét millió méterezésekben:

I.	
Várható termés buzából . . .	76
Várható termés rozsból . . .	6
Rendelkezésre fog állni . . .	82
II.	
Fogyasztás Franciaországban . . .	74
Hiány Algírban . . .	1
Vetőmag . . .	10
Ipari célokra (cakes) . . .	4

Az egész szükséglet: 89

Az importszükséglet e számítás szerint 7 millió mm.-t tenne (az ellenzék szerint ennél jóval nagyobb). A magyar földművelési kormány jól teszi, ha a francia kenyérpiac fejleményeit figyelemmel kíséri.

Le Temps, 1926. VIII/6.

(§) A buza jövője. Talán növénynevelésünk érdeme, de hálálatlan hazai munkáját támasztjuk meg, ha a világhírű cambridgei növénynevelő, Sir Rowland Biffen optimista jóslatait magyar nyelven is megszólaltatjuk. Meggyőződése, ugyanakkor, hogy a buza Angliában nagy jövője van s a bevetett terület emelkedni fog, mert emelkedő huzamok jövedelmezővé teszik majd a termelést. Anglia éghajlata kiválóan kedvez a buzáknak. Kanada, az Egyesült-Államok, Argentina, India és Ausztrália féleves buzái nem vetekedhetnek az angol buza termelékenységével, minthogy a buza hozamai arányosak az időtartammal, amelyet egyébként egyenlő körülmények között a földben tölt. Az angol átlagok kétszeresei amazok buza-átlagainak. Biffen professzor szerint a föld népessége rohamosabban nő, mint a búzával bevetett terület s ma is már csak hogy éppen kiegyenlíti egymást a buzaerőlet és a buzaárulat. Már 1925-ben jobban járt volna az angol farmer, ha várhatott volna buzája értékesítésével s bér, kamat és adó nem kényszerítette volna, hogy már szeptemberben a piacra vessze. A biztos piacon kívül az angol buza jövője mellett szól a kedvező klíma, mely nem igen ismeri az aszályt, de az esőzés szélső bőrségétől is mentes marad. A fagykár számba sem jön. Előítélet, hogy nem lehet jó kenyeret sütni angol búzából, Biffen professzor szerint ez a nézet idejét mulatta. Sir Rowland Biffen tenyésztette ki a Yeoman-buzákat, amelyekhez szerinte idegen (Manitoba, Tisza) búzákat hozzákeverése már nem szükséges. Különben is az angol lágybuzákat csak a molnár és a pékek nem kedvelik, de akik értenek hozzá, a legfinomabb biscuitet és cukrászsüteményt sütik belőle. A buzaerőlet 20 évvel ezelőtt még végzetesnek látszó nehézségeit, megoldást, a buzaszem lágyaságát s a rozsdát a nevelők munkája jóformán kiküszöbölte. Ma Anglia 22 mm. búzárt termel hektáronként, ezt Biffen professzor szerint biztosan fel lehet emelni 27—28 mm.-ig. Az Angliában kitevésztelt buzaerőletbe a nevelők évtizedes munkája belejött a kanadai Red Fife (Manitoba) annyira áthozott acélos keménységet, de ennek a híres féleségnek

árnyoldalai, viszonylag szerény (13—14 mm. hektáronkénti) termésátlagai, gyenge szalmája és rozsdára való hajlamosága nélkül. Évtizedek gondos keresztező és kiválasztó munkája szükséges az angol buzaerőlet eléréséhez. A Red Fife-keresztezők eddig legsikerültebb angolai félesége a „Yeoman II.” Több cambridgei college-ben Yeoman-lisztből süttött kenyeret esznek. De az eredmény még messze van a tökélytől.

he Observer, 1926. VII/25.

Földosztás.

(§) A parcellázó Anglia. A brit kormány új törvényhozó intézkedésekkel törekszik támogatni kisüzemek és kertgazdaságok alapítását. Ehhez az angol farmerek lapja a következő reánk is tanulságos megjegyzéseket fűzi: „A parcellázásra fordított állami pénz, akár kertészetről, akár zöldségtermelőről, akár egytehenes kisemberek zsellértanyájáról volt szó, olyan osztály megteremtésére adtuk, amely minden országban igaz, hogy szélsően konzervatív, de tegyük mindjárt hozzá: szélsően maradi is. Ennek az osztálynak szaporítása nem jelent mezőgazdasági emelkedést, mert ezek a földbirtokosok sem a használat javát, sem a legnagyobb holdszám-hozamokat nem termelik földszalagjukon. Húsz évvel ezelőtt, lám, az egytől öt acreig terjedő üzemek gazdáinak száma 93.000 volt. Azóta a szabadelvűek Marquis of Lincolnshire, a koalíciósok Lloyd George és a konzervatívok Baldwin vezetésével szinte vetélkedtek, hogy ennek a különleges osztálynak számát növeljék. Az utolsó kormányok kilenc millió fontot (216 millió aranykoronát) fizettek rá erre a törekvésre és Lloyd George ennél is többet költött rá a háborút követő pénzügyi tozódásában. Ma mégis már csak 77.000 az egytől öt acreig terjedő üzemek száma.”

The Farmers Express, 1926. VII/26.

Ezzel szemben Lord Bledisloe a Section of Economic Science aug. 5-iki gyűlésén lelkesen sürgeti az angol kisbirtok szaporítását. Dánia, ez a viszonylag kicsiny és szegény ország egyszerre élére nyomult a világ gazdáinak. Ezt annak köszönheti,

hogy a föld kisemberek tulajdona, akik a magukban önmaguknak dolgoznak. A lord most jött Dániából és erélyes és elégedett kisembereket látott, akik éjszaka tizenegykor holdfényénél is arattak, mert a letakarítás sürgősnek mutatkozott. „Mentől öregebb vagyok”, mondotta Lord Bledisloe, „annál biztosabb vagyok abban, hogy kénytelenek leszünk Angliában is a parasztot nagyobb mértékben földhöz juttatni, mint ahogy ez mostanig történt.”

The Times, 1926. VIII/6.

Kísérletügy.

(§) A walesi herceg magasztalja a kísérletügy uttoróit. A British Association elnöki megnyitójában augusztus 4-én a walesi herceg szép szavakban méltatta a mezőgazdasági kísérletügy fontosságát a nemzetvágyon gyarapodása szempontjából. 1908-ig Nagy-Britannia mezőgazdasági kísérletügyét az egy rothamstedi kísérleti állomás szolgálta s ennek klasszikus működését is magánálzozatkészség tette lehetővé. 1908-ban azután a rothamstedi állomás feladatkörébe a növényéletlen kérdéseit osztották be, ugyanakkor más intézményeket alapítottak a növénynevelés, állatéletlen és takarmányozás, mezőgazdasági gépészet problémáinak kutatására. Nemcsak az anyaország, de a gyarmatok és dominionok számára is képeznek ezek az intézmények megfelelő számú szakembert. A cambridgei növénynevelő állomáson Sir Rowland Biffen több új buzaajtót tenyésztett ki, amelyek közül kettő diadalmasan terjedt el Angliaszerte, az így előállított hozamtöbblet egy-maga sokszorosán megfizette a kísérletügyért hozott minden állami áldozatot. Nagy sikereket ért el az angol kísérletügy a burgonya betegségek ellen folytatott tudós küzdelemmel, a tej fertőtlenítése új utakat köszönhet a kísérleti állomásoknak, az ő munkájuknak köszönhető, hogy a fejesi átlagok megduplázták Angliában.

The Times, 1926. VIII/5.

KOCSIK különféle alaknak, ujjak, használtak olcsón kaphatók
KOCSIGYARBAN, V., Vigszinház-utca 3.

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

19

Odaát búgtak a gépek, zúgva, dübörgve. Szijak suhogtak, generátorok fuvolóztak, remegett a lég, az ajtó. És ez a zúgás ráfeküdt az agyra, a vesékig hatolt, hogy egészen átjárja áldozatait. Diaz úgy érezte, mintha ketyegő órák közt járna és eszébe jutott, hogy megint eljött az este, — szabályosan eljött, mint eddig is nap-nap mellett tette — arra gondolt, hogy mulik az idő, mulik és repül . . .

— Most magunkban maradtunk. Fred, adjon tanácsot! — szólalt meg végre.

— Én, Diaz? Én tölem várja?

— Ha nem látok megoldást!

— De kell, muszáj találnunk!

— Tudom. És mégsem találok.

— Sokan vagyunk, Diaz, gondolja meg!

— De öt elszánt emberrel mégsem vehetjük fel a harcot észrevétlenül!

— És jön a vonat, Diaz. Egy óra múlva itt lesz!

— Itt. Minden bizonnyal. És be fognak törni a villába. Egyenesen oda fognak menni az állomásról. Úgy hallom, nagyon jó értesüléseik vannak.

— Fegyverrel fogom feltartóztatni őket!

— Hol? Az állomáson?

— A villánál, Diaz! Ott nem járnak idegenek!

— De Zelmá mégis csak meg fogja hallani a lármát, figyelmes lesz a zajra és végül is meg fogja tudni . . .

— Hallgasson, Diaz! Nem fog megtudni semmit! Nem lehet! Nem szabad! Csak nem gondolja, hogy azért őriztem eddig? Vagy azt hiszi, megengedem, hogy megöljék? Hogy olyan kinokkal gyötörjék?

— És végeredményben mit fog csinálni?

— Eléjük lovagolok és lebeszélöm őket!

— Majd meglátja, milyen sokra megy velük!

— Rábirom őket, hogy visszaforduljanak!

— És Zelmát megint magára akarja hagyni?

Tudja, hogy nagyon rosszul van szegény . . .

— Pedig nincs más választásom!

— Higgye meg, pajtás, nem érne el semmi eredményt, én mondom magának! Nem lehet azokkal beszélni! Ha egyszer elindultak, meg is fognak érkezni tüzön, vízen át! Hacsak útközben ki nem siklik a vonat alattuk, nem tarthatja fel őket semmi

sem!

— Arra pedig nem számíthatunk! Látja, Diaz, mégis csak ez az egyedüli mód. Kár minden percért, már nemem kellene!

— Maradjon még, Fred! Hátha jobb megoldást is találtam?

— Milyent?

— Még magam sem tudom. Talán. Talán meg tudjuk valósítani. De várjon, előbb Gibsonnal kell beszélnem . . .

És Fred kifejezéstelen tekintettel nézett utána, ahogy eltűnt vállas alakja és a remegő ajtó mögöttes becsukódott.

Évszázadoknak tetsző, hosszú másodpercek teltek el. Valóságos korszakot alkotott minden perc a maga nemében. És zúgtak a gépek, hogy gigászi hangversenyükkel aláfessék a várakozás sötét, árnyékos oldalát.

Ez az egyenletes búgás, ez a változatlan, egyhangu zenebona, ez a vad zsvaj. Mintha ezer egy-néhány, fémtalpu ördög járna eszeveszett, ugrabugra táncot egy zárt katlannak tompán kongó belsőjében. Mintha a pokol szíve dobogna. Az a vérkeringés suhog, sistereg, mely a kárhozott lelkek nyitott sebeiből árad. A láz remegése tartja mozgásban az ajtót.

Ez a nagy hangverseny. Az idő, a vad rohanás tiszteletére.

És száz karja legyen annak, aki vezényli! Száz, villámokat szóró, suhogó pálcá. Mindegyik más ütemre jár, mindegyik a maga dallamának szól, a maga zenéseit utasítja.

Néha elsimul az ellentét közöttük, mintha egyetlen akkordba olvadnának össze. Néha békésen egyetértenek. Aztán az egyik zenész megújja. Elhagyja a többit és előresiet. Megbomlik a rend. Szét-szédle a nyáj. És újra rákezdik dobogó örömtáncukat az ördögök. Nagyokat fujnak, sziszegnek közben és suhogó ostonnal ösztökélik a síró örvényeket. A generátor a maga bánatát panaszolja. Kényszeredett, unalmas napjairól fuvolázik.

Azok az elhaló, suttogó hangok teszik a hangversenyt olyan félelmetessé!

És a dözsölő ördögök csak tovább ropják a táncot, tovább topognak, éjjel-nappal, örök tivornyában. Az előretörők, a letiprők, a rohanás tiszteletére. Hogy kikacagják azokat, akik nem bírják az örült iramot. Akiknek felvérzett a lábuk. Akik fagyott szívvél a köves út szélére ülnek. Akik kiállnak a rohanó tömegből, a nagy menetből. Akik kiállnak onnan, hogy nyugalmat találjanak. Nyugalmat, csendet, békességet, mig eltapossa őket a fékevesztett, bomlott áradat. Kacagnak azon a szíven, amit a kerék megörölt. Kacagnak azon, ki társa után kesereg. Kacagnak rajta. Csak egy a fontos: a rohanás! A pénz, a munka, a kíméletlen előretörés! . . .

És suhognak a szijak, ahogy végnélküli útjukon rohannak, döng a henger, ahogy robbanástól

kong a gyomra. A dallamok mind egyesülnek. Alig ingadozó, egyenletes búgás hasít a fülbe. Az az átkozott hang, mely úgy hangzik, mint vérlázító, gúnnyos prédikáció. Mintha mindaz ellen prédikálna, ami édes, ami szent, hogy hirdesse az erő, a munka harcát. Harcot a szív, a lélek ellen. A gépek harcát, hogy annál nagyobb legyen a nyomor! . . .

Remeg az ajtó. A hangverseny ezredszer kezdi „da capo” az örök finálét. És a láthatatlan karmester, száz karjával, villámzó pálcáival, vadul hadonászik. Előtte a grafikonokból álló partitúra. A szám-sorokból álló hangjegyek.

Fred úgy érezte, a koponyája repedt meg abban a pillanatban.

Abban a pillanatban, mikor a karmester lekopogott. Mikor leintette előbb a nagydobost, aztán a fuvolások között nézett széjjel. És haragos tekintetével arra bírta őket, hogy lassan elhallgassanak.

Mintha gyilkos dögvész pusztított volna az ördögök közt, egyre többen dőltek ki a sorból, a táncolók közül.

Egyes szölamok maradtak ki a nagy együttesből. Míg a karmester halott-fáradtan bukott le a székről és elterült a kábelek között.

Elmaradt a taps.

Dermedt, kővé vált közönség töltötte meg a termet.

Már a kis ajtó is megnyugodott. Fred úgy érezte, az ő szíve hagy ki egy-egy dobbanást. Úgy érezte, az ő szíve hagyott fel a veréssel, a dobogással. Az ő szíve állt meg, mikor beállott a csend. A soha nem hallott, régi csend. Amelynek fogalmát örökre száműzték innen.

Most visszatért a kitagadott vándor, hogy elfoglalja megcsufolt helyét. Mikor megálltak a gépek. Mert megálltak. És elhallgatott az örök láрма. Egészen elhallgatott.

Diaz alakja jelent meg az ajtóban, és lármához szokott hangos szavával kiáltotta Frednek:

— Most jöjjenek! Jöjjenek, ha tudnak!

Fred feleszmélt. Pillanat alatt megértett mindent.

— Mit tett, Diaz? . . .

— Tudja, pajtás, éppen most veszik javítás alá a petróleumtelep fővonalát. Ez adta meg nekem az eszmét. Ezért állhattunk meg valamennyi géppel. És így a legbiztosabb . . . Good by, Malvin . . . Az asszony és négy segítőtársa. Most jöjjenek! Teremt-senek a föld alól maguknak áramot!

És hogy Fred nem szólt, tovább folytatta:

— Menetrend szerint most hetven kilométerre innen, lakatlan vidéken kell lenniük. Ahol még csak lovat sem lehet szerezni. Érti, Fred? És ott fognak vesztegelni a kihalt pusztában addig, amíg csak . . . Fred! Menjen át Zelmához! Siessen, legyen ott, maradjon mellette! Ugy hiszem, a vonatnak nem kell már sokáig állnia . . .

Folyt. köv.)

BANÁN-BEHÓZATAL

ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB TAPLALÉK

B.P. TELEFON: 982-85

HÁROM NAP
KÉT ÉLETT
REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

20

— Köszönöm, Diaz, nagyon köszönöm. De meggondolta, hogy ez a tette mit jelent? Ez az állásába fog kerülni!

— Oh, elég nagy a világ! Fogunk még máshol is helyet találni! Csak menjen, menjen, nem olyan nagy dolog. Megállt az üzem. Ennyi az egész! Megállt, mert úgy akartam. Az a szerencsénk, hogy a többiek éppen szabadságon vannak. Most én vagyok az úr, és megállítottam a gépeket a saját felelősségemre!

Széles válla felett Gibson feje jelent meg az ajtóban, hogy váratlanul közbeszóljon.

— Oh nem! Mérnök úr téved!... Megálltunk mindnyájunk felelősségére!...

És körútjára indult, hogy a fülsiketítően csilingelő, csengő telefontűszűlékek kagylóit sorban leakassza.

TIZEDIK FEJEZET.

Diaz nem ment Freddele. Szétvetett lábakkal lovagolt az egyik széken, karjaival a szék háttára támaszkodott és füttyült. Hangosan füttyült, mert nem bírta hallgatni a csendet.

Nem ment vele. Gibson is ott maradt. Ott maradtak mind a ketten. Csak ő botorkált újra a sötét, poros körtékkel világított úton. Kétoldalt, szerte-széjjel üres bádoghordók heverték, mint legelésző, fekete juhok. Szinte félt, hogy hangos lépteivel elriasztja őket. Még mindig hallani vélte, hogy Diaz füttyült...

— Nem jött velem, — gondolta magában. Aztán úgy rémlett előtte, Gibson bizonyos feltöltött akkumulátorokat emlegetett az előbb. Mintha Diaz is mondott volna valamit. Mintha Holvenről beszélt volna, hogy még a múlt éjjel jelentkezett a rendőrségen. Vagy azt mondta, hogy felakasztotta magát? Igazán nem tudta volna megmondani. Lehet, hogy mondta Diaz, az is lehet, hogy egy szót se szólt. Csak homályosan rémlett előtte, hogy ilyesmit hallott. Gondolatai alól kicsuszott a biztos talaj. Most sem sikerült határozottan megállapítania, hogy a veranda mögött, a fák ágai közt Holven testét lengeti a szél, vagy az égő lámpionok lebegnek odaát?

Fázott. Időnként idegesen összeverődtek a fogai. Nagyon hűvösnek találta az időt. Eszébe jutott, hogy a kertajtót nyitva felejtette. Most be fog jönni a hideg. Ide is be fog jönni, a kertbe.

Mindegy. Nem fordult vissza, hogy bezárja.

Az a főleges betonlépcső még mindig ott van a helyén. Különös. Ugy emlékezett, mintha nemrég lebontották volna. Vagy nem? Talán tévedett. Mind-egy. Most egyenként lépkedett fel minden egyes fokra. Zizegő repkény sugdosott a veranda körül. Valami olyasfélét mondott: ...ne maradj sokáig, ne maradj sokáig...

— Ki is mondta ezt a multkor? — Igazán nem tudta volna megmondani. De nem fontos.

A lámpionok odabent még mindig égtek. Bűvös ígézetet vontak az ágy köré. Sápadt, sárgás-vöröses fényük, Zelma fájdalmas tekintete és az a csend — amelyből hiányzott az élet, a megszokott, állandó zümmögés — összeölelkeztek, mint a dráma szereplői felvonás után, hogy kijöjjenek még egyszer elébe, a függöny elé.

Nehéz illat terjengett a levegőben. Fred visszahőkölt. Ez hosszantotta. Orvosság!...

Breath doktor ott állt az asztal előtt és hófehér kendőbe törölgette egy szétszedett üvegfecskendő precíziós darabjait. Szemüvegén keresztül Fredre nézett, de csak egy pillanatra, mert ideges, reszkető kezei azon fáradoztak, hogy a fecskendő tünyilásába hajszálvékony drótot fűzzenek. Nem szólt, egyszerűen hátat fordított feléjük. Mert megértette, hogy a beteg szíve nemcsak munkát végző izmokból áll. Megértette, hogy az a szív finomabb tevékenységre is képes. És annál már nem szükséges az ő asszisztenciája.

Fred szeretett volna odamenni hozzá, hogy barátságosan megölelje és megköszönje neki. De mit? Mit köszönjön meg? Igazán maga sem tudta. Talán nem is gondolt rá, talán észre sem vette az orvost.

Csak Zelmát látta, ahogy bánatos tekintetével elmesélte némán, hogy az az öreg ember most fájdalmat okozott neki. Most fáradt és kimerült, mozogni sem bír. És szereti Fredet, ahogy egy beteg kislány szerethet. Még jobban. Mindennél jobban.

Arról beszélt az a tekintet, hogy a selyemruha nagyon fáj. Mert nem veheti fel. Arról beszélt, hogy

semmije sincs. Mindent itt kell hagynia. Csak a fájó kis szívet viheti magával. Aztán a nagy szerelemmel is úgy lesz, mint a selyemruhával. Ott lesz az is a kezei közt és nem lesz, akit körülvegyen...

Sok mindent elmondott az a tekintet. Beszélt megnyugvásról, fáradt lemondás ütötte sebről, beszélt régi emlékek csókos ünnepéről, szerelmes, szép, derűs napokról... Hol van az már? Rég elmúltak azok az idők! Emlékszel Freddy? Csupa virág, csupa napfény, csupa boldogság...

Aztán arra kérte az a két szem, az a két nagy, ibolyakék szeme, hogy menjen oda, fogja meg a kezét, vegye a tenyerébe és simogassa szépen az ujjával, mint ahogy máskor is szokta. Úgy nézett, olyan mély, olyan irgalmat esdő panasszal, mintha hangosan sirna mind a két szem. Csak a haldokló özike nézhet így, ha könnyű lábai alatta összerogyanak, mert futtában golyó találta. Mintha vizet kérne a büszke vadásztól, kinek kezében még ott füstölög a kilőtt fegyver csöve.

Fred megértette néma kérését. Letérdelt ágya mellé, megcsókolta a karját és kezeibe vette a kezét. De nem mert a szemébe nézni.

A mackót nézte, ahogy odasimult a leány nyakához. Öntudatosan feküdt ott Zelma mellett és tudta, hogy merev karjaival jól le kell szorítania a ráborított, krémszín takarót, hogy Zelma meg ne fázék. És büszke volt, büszke arra a kék selyemszalagra, melyet halálafáradt kis kezek kötöttek nemrég a nyakára. Magasra tartotta fitos kis fekete orrát és mint igazi értelmes lényhez illik, nézte a lámpionokat. Orgonabúgáshoz hasonlatos fényük ott ragyogott sötét, üvegből csiszolt szemében. Úgy tetszett, mintha élne. És Fred valóságos tiszteletet érzett a mackó iránt. Mert ő egészen Zelmáé. Egészen az övé. Ő nem hazudott, ő nem titkolódzott soha.

Bennfulladt segélykiáltás szorult a torkába. Úgy szeretne volna azt a mackót térdén állva, sirva, könyörögve kérni, hogy cseréljenek helyet, hogy szerepet cseréljenek! De tudta, hogy nem méltó a mackó nevére, tudta hogy csak szánalmat és megvetést érdemelne tőle. De nem! Szánalmat nem. Csak megvetést!

Várt, hogy felugrik Zelma mellől — az a kék szalag lobogni fog a nyaka körül — és egyenesen karjával majd az ajtóra mutat és egyetlen, szemrehányó intéssel, szemrebbenés nélkül kikergeti! Zelma meg fog ijedni, rémülten néz majd utána, kis kezét a szájához tartja és kezeféjébe harap a fogai-
val, hogy elfojtsa a sírást. Meg fog ijedni, nagyon nagy ijedelem vesz rajta majd erőt, de a mackó nem kegyelmez és ridegen az ajtóra mutat. Azzal az egyenes, szőrös karjával, melyen úgy állnak, mereven a szőrök, mint a macska felborzolt hátán, ha támadásra készül.

És ő lehajtott fejjel fog az ajtóhoz menni, lesütött szemmel, mint a bűnös. Zelma nem fogja visszahívni. A mackó parancsol. Menj!... És kint már várja egy sötét alak. A porkoláb.

Már várta, hogy most ugrik fel, minden pillanatban. De a mackó jobb volt. Vagy talán annyira sem becsülte őt? Talán olyannyira lenézte, hogy nem is vette észre? Igen, ez valószínű és jó lesz elbujni, hogy ne bántsa még. Engedje meg, hogy még egy kicsit, még egy ideig láthassa Zelmát!

És úgy látszott, a mackó egyáltalán nem is törődött vele. Az ő szemében is csak Zelma létezett. Talán úgy gondolhatta, ha Zelmának öröme szolgál, miért ne engedné meg, hogy az a másik, az a nagyobb mackó is ott lehessen nála? Ha bűnös is és nem is érdemli meg. De Zelma szereti!... Valószínűleg így gondolkozott. Arra várt, hogy a lány már valamire kérje. Mert alig várta már, hogy készséggel a szolgálatára álljon. Fülelt és kifésült nagy füleivel feszülten hallgatódzott, hátha most végre szükség lesz rá?

Nagyon figyelt, hogy mit mond a leány?

— Szeresd a mackómat, Freddy, — szólalt meg Zelma egészen halkán. — Nézz rám!... Úgy-e szeretni fogod? A mackót. A mackómat... Nagyon megbarátkoztunk egymással. És neked kell gondját viselned. Szeresd, Freddy, úgy, ahogy engem szeretél. Ha én már nem leszek...

Tompa, fojtott volt a hangja, mintha a puha párnába beszélne, összeszorított fogain át.

— Hallod az órát? Eltakorják a lámpionjaink és mégis hallatszák, ahogy ketyeg. Állítsd meg! Állítsd meg, kérlek!

De mindjárt meggondolta magát.

— Elmész? — mondta szomorúan. — Ne menj! Maradj, ne hagyj itt megint egyedül! Inkább járjon tovább! Nem baj. Látod, már nem is hallom... — és megpróbálta, hogy megszorítsa Fred kezét.

Frednek ez az erőtlén kísérlet is olyan jól esett, hogy pillanatra csak örömet érzett. Abban a percben megfeledkezett minden bánatáról. Zelma tudta ezt. Még volt annyi ereje, hogy másik kezével meg-simogassa Fred lehajtott fejét, ahogy a karjára borult. De csak egyszer tehetette és máris be kellett látnia, hogy ez számára túlságos megerőltetés. Azon-túl inkább a mackót simogatta. Hiszen az a gyöngéd ség is mind Fredet illette, mind mind neki szólt.

Körülnézett a szobában. Végigjártatta tekintetét a lámpionokon. — Breath eltűnt valahogyan. Bizonyára csendesen kilopódzott. — Aztán a ketyegést figyelte, a szoba háttérében zajongó nagy falóra hangját. Sokáig hallgatta az ismétlődő, tompa neszt. Nagyon sokáig.

Ahogy elhallgatott a zümmögés, a zúgás odaát, szokatlan üresség maradt utána. Az a csend nem hagyta nyugodni. És várt. Sokáig várt.

Titkon imádkozott érte, hogy a gépek újra meginduljanak. Aztán, hogy hiába várta, elpityeredett. Csak úgy, egészen csendesen. Fred talán észre sem vette.

Betelt a mérték. Tovább már nem bírta magába zárni a titkát, és megszólalt, rekedten, halkán, olyan tompa hangon, mintha a föld alól beszélne, mély pince belsejéből.

— Freddykém, ne haragudjál! Ne haragudjál rám. de érzem, hogy már nincs erőm, már nem fogok tudni oly sokáig várni... Tudom, hogy te nem tehetsz róla. Most már tudom. Pedig, mikor megjöttél és nem említetted, igazán azt hittem, hogy elfelejtetted neki szólni. Úgy-e, milyen rossz vagyok? Csak szídd meg Zelmát jól, mert megérdemli...

— ... Te meglepetésnek tartogattad, én nem mertem kérdezni tőled, és azt hittem, hogy nem gondoltál rá. Azért, Freddy, boldoggá tettél így is, ha nem sikerült is. Nagyon fáradt vagyok. Ilyen fáradt még sohasem voltam. És nem tudok már olyan sokáig várni... Látod, így van az mindig, ha én valamire vágyom, ha én valamit nagyon szeretnék

— ... Soha, semmi sem lehet az enyém!... Mióta itt vagyunk, mégegyszer sem történtem semmi baj. Eppen most kellett a vonatnak elakadnia? Mikor ő jön? Hogy mire ideér, már ne adhasson bennünket össze? Eppen most kellett a gépeknek megállniok?

Fred az ajkába harapott.

— Kire gondolsz? — kérdezte sziszegő hangon. Fogai közt sípolt a levegő.

— Ugyan, Freddy, ne titkolózzál! A meglepés úgyis el fog kényszeríteni. És ne haragudjál rám, hogy nincs már annyi erőm... És a szándékkal is meglepészem, így is boldog vagyok. Tudom, hogy ő a vonaton van, a vonaton, amelyik elakadt. Tudom, hogy a papra várunk, Freddy, akárhogy titkolod is előttem...

Frednek égett a szemé, a torka, úgy érezte, megszakad a szíve.

— Ki mondta neked? Breath?

— Ó.

— Szerencsétlen ember!

Miért? Miért ne mondta volna meg? Csak jobb, ha én is tudok róla... De mondd, olyan nagy baj van, Freddykém? Igazán nem tudok segíteni rajta?

— Türelem, Zelmám. Szegény kis Zelmám, várj csak türelemmel.

— Gyere, csókolj meg! Csókolj meg még egyszer, talán utoljára! Hiába beszélsz már nekem türelemről. Egészen hiába!... Csókolj meg, hogy elbúcsúzzunk... Aztán többé úgysem láthatjuk egymást!

Nagyot sóhajtott, úgy folytatta:

— Látod, milyen nyugodt vagyok? Most már nem félek a haláltól. Nem félek tőle. Csak attól félttem mindig, hogy úgy kell meghalnom, anélkül, hogy engem el akartál volna venni!... Csak ez bántott, ezért voltam olyan szomorú, olyan boldogtalan!... Most már nyugodt vagyok. Egészen nyugodt, boldog és megelégedett...

Fred ajkai akadályozták meg abban, hogy tovább beszéljen. Minden erejét összeszedte, hogy hűen viszonzza azt az őrző csókot, melyben ott tombolt Fred minden bánata, minden keserősége. Sikerült Fred nyakát átölelnie, és maga sem tudta, miért örül olyan nagyon, hogy képes volt erre a mozdulatra? Saját súlya tartotta fent karját. Fred fület simogatta ujjai hegyével, mint a mackójának szokta. De nem tudta már magához szorítani.

Lehunyt szemét, úgy adta át magát a szenvedélyes búcsú édes kinyjának. Nagyon fáj, ahogy Fred a nyakára ránehezedett, és mégsem akarta, hogy elvegye onnan a fejét. Csak maradjon ott, ha fáj is, és csókolja tovább, vadul, szerelmesen! Leg-
alább ezt az emléket vihesse magával!

Ez lesz az utolsó emlék. Ez a csók, ezek a csók-
kok? Ez a segélyért kiáltó, forró ölelés? Lehetséges, hogy nincs tovább? Hogy többi csókjait már mind a halálnak tartogattja?

Nem mert felnézni, félt, hogy a borzalmas rémet már maga előtt látja. Nem félt tőle, nem is irtózott. Szinte várta már, hogy kézenfogva elve-
zesse. Olyan gyöngéd kezei vannak! Nem fog, csep-
pet sem fog fájni, és olyan jó lesz az édes pihenés,
a nyugalom. Csak még egy keveset várjon! Még rövid időt!

Talán megteszi. Talán még nincs is itt. És nem mert felnézni, nehogy meglássa maga előtt.

(Folyt. köv.)

LEVELEZÉS

KIS ANYÁM! Megkaptam, köszönöm, Kicsi Életem, csütörtökön ott leszek, szóval többet. 8315

HAZASSÁG

KERESZTÉNY árvaedény vagyok, férjhezmennek tisztességes férfinak. Hozományom készpénzben, ingatlanban ötszázmillió korona, házias, takarékos, szorgalmas vagyok. Levelet „Vadvirág 25” jelleggel tessék írni, amit kiadóhivatal címre továbbít. 8162

SZENT-ISTVÁN Letében vidéki urcsaládok Budapestre jönnek leányokkal. Komoly szándéku nőülendők azonnali személyes ismerkedést köthetnek a legjobb hírnévű örvendő, tízennyolc éves munkáló NAGY JENŐ házassági iroda révén, Rákóczi-ut 6-tenhét/b. Telefon. 8163

HÖLGYEIM! FIGYELEM!

Harminecves keresztyény
Özvegy ember vagyok.
Birtokos gazdálkodom
— Gondjaim nem nagyok.

Ingatlannal, készpénzzel.
El vagyok én látva
...Csak egyetlen gyermekem.
Ne lenne oly árva...

Szép, felszerelt birtokom
Házam, szőlőm, kertem.
Csak az „Asszony” hiányzik,
Az lenne „Mindennem”!

GYERMEKSZERETŐ hölgyek, hozomány mellékes, kik fenti kintimeimet megbocsátják, bizalommal válaszoljanak. Teljesítmény levelet „Háromévesnek anyukája leszek” jelleggel kiadóhivatalba kérek, ahonnan továbbítják. 8162

GAZDÁG körüben tízennyolc éves közvetítő házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut ötvenhét/b. Telefon. (Céglételestelen levelezés.) 8162

SZENT ISTVÁN hetében Budapestre jönnek családok leányokkal. Azonnali személyes ismerkedés lehetséges! Feltétlen komoly gondolkodású nőülendők forduljanak bizalommal FARAGÓ elismerten uridíszkret irodájához. Népszínház-utca tizenhat. (Nagy Magyarországi legérgebb irodája.)

FÖLDBIRTOKOS férjhezadná leányát. Vagyon határozó hold. — MALOMTULAJDONOS férjhezadná leányát. — EGYSZÁZHUSZ HOLD földbirtokkal fiatal urleány férjhezmenne. — UTÓDÁLLAMOKBÓL több előnyös megbízás! Nőülendőknek DIJTALAN felvilágosítással szolgál FARAGÓ irodája, Népszínház-utca tizenhat.

FÉLÁRVA házias leány férjhezmenne ingatlanokkal, kétféleszázmillió készpénzzel. Cim, fénykép, megbízható egyéneknek. SEBESTYÉN-nél, Király-utca ötvenegy.

BENŐSÜLŐSEK: malomba, gazdaságba, nagykereskedésbe, szállodába, iparvállalatba, stb. Kérjen megfelelő ajánlatot! SEBESTYÉN, Király-utca ötvenegy. Eredményes közbenjárás garantálva.

BUTOR

KIARUSÍTÁS. Hálóok, ebédlok, konyhák, irodabutorok szelvény, garatúrák jó kivitelben olcsón eladó. Szabó, Magyar-ut. 1. Kossuth Lajos-ut. sarok. 8136

BUTORHITEL! BOGMIL Kereskedelmi R.-T. azelőtt BALÁZS ÉS TÁRSA butorruház, Vilms császár-ut 43. Butorhitelosztálya működését ismét megkezdte. Hálószobák, ebédlok, őrizzobák olcsón, kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. 8137

BÖRGARNITURÁK, szalongszobák, ebédlok, szelvény, matrac legelőcsöbön részletre is. Károlykörtút 6. Kárpitosnál. 8146

BUTOR jegelőcsöbön nagy választékban LUKÁSNÁL, VII., Rákóczi-ut 18. Bejárat Dohány-utca 15. 8156

SEZLONOK, szelontakarók, matracok, szalongszobák, fotelágyak, szőnyokok, jobb kivitelben, szelvény árakban. Részletfizetési könnyítések. Horánszky-utca 7. Kárpitosnál. 8146

VASBUTOR, RÉZBUTOR, sodronyágybetét legelőcsöbön gyári áron Kiehl Gyula és Társa, vasbutorgyárban, Dob-utca 58. 8170

HÁLÓK, ebédlok, őrizzobák, bergere-garnitúrák, hónap végéig 20 százalékos napitáron alul Andrassy-ut 52. Bejárat Eötvös-utcában. 8128

RÉSZLETFIZETÉSRE előleg nélkül 6 hónapra, szelvény takarókkal, szalongszobák, szőnyögek, paplanok, matracok, sodronyok, I. rendűek, készpénz árban. Magyar-utca 8. Kárpitosműhelyben. 8142

OKTATÁS

MAGANTANFOLYAM VII., RÁKÓCZI-UT 18. III. TELEFON: J. 130-07. Előkészít bármiféle magánvizsgálatra, érettségire, ALKALMAZÓTAKNAK RENDKÍVÜLI KEDVEZMÉNY (Fiuinternátus.)

GALGÓCZY-magantanfolyam előkészít összevont középiskolai vizsgálatokra, érettségire. VIII. Mária Terézia-tér 8. III. 22. 8153

MEGESI középiskolai tanár MAGANTANFOLYAMA előkészít középiskolai vizsgákra és érettségire. Rákóczi-ut 73. 8154

BANGÓ magantanfolyam Budapest IX., Rádáy-utca 14. Előkészít magánvizsgákra, érettségire. 8132

A SZENTENDREI ref. polgári iskolai FIU-INTERNÁTUSBA és a különálló leányinternátusba tanulók valláskönyveket, névelőket, kézikönyveket, Havi díj 70 pengő. Prospektust küld az igazgató. 10260

Dr. URBANEK c. főgimnázium igazgató magantanfolyama VIII., József-körtút 2. előkészít javító, maradvány, érettségi vizsgálatra. Teljes ellátás. 8178

TANITÓNÖKET, nevelőnőket nyelv- és zenésmerettel, NEMET nevelőnőket, bonnekat, gondozónőket ajánl, elhelyez Fekete Adolf, Vilms császár-ut 16. szám Telefon 117-60. 8170

MAGANTANFOLYAM (ezelőtt Walter) előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire. RÁKÓCZI-UT 51. 8155

MAGÁNYOMOZÓ

NAGY JÁNOS nyugd. v. áll. rend. detektív magánnyomozó vállalata, nyomoz megfigyel. Informál. Rákóczi-ut 64. I. 5. 8171

MOLDOVÁN nyugalmazott detektívőfelügyelő magánnyomozó speciális vállalata díszkret MEGFIGYELÉSEKBE és HAZASSÁGI INFORMÁCIÓK beszerzésében. Teréz-körtút 30. Teréz 108-32. 8166

KOSSA-MAGYARY GÉZA Magyarországi legelőcsöbön legérgebb magánkutató irodája Rákóczi-ut 75. Telefon József 16-70. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Továbbá nemességi ügyek, 6s- és családok ügyeinek intézését. 10243

KORNIA JÁNOS Globus nyomozóvállalata Erzsébet-körtút 15. Megfigyel. Informál. nyomoz helyben, vidéken. Telefon: József 19-68. 8163

SÁRKÓZYSZÁNDOR ny. államrendőrségi detektív-főnökhelyettes magánnyomozó irodája Andrassy-ut 59. III. 4. Telefon Teréz 21-50. Nyomoz. megfigyel. Informál. 8173

UTÓLAGOS díjazásért nyomoz, megfigyel, Informál bármilyen ügyben. Eredménytelenül vészett ügyeket vállal. Könyveket megvesz. Fehér-iroda Budapest, IX., Ferenc-körtút 39. Telefon: József 80-08. 8161

NYERGES, volt detektív, nyomoz, megfigyel Informál, Rákóczi-ut 19. József 72-16. 8157

WALTER nyug. detektívőfelügyelő, bizalmcsoportok volt vezetőjének alkereplő közismert magánkutatója legelőcsöbön magánnyomozási technikával díszkreten nyomoz, megfigyel. Irány-utca 21. Telefon: József 70-49. 8152

HANGSZER

80 PENGŐ HAVIFIZETÉSSEL szállítunk zongorát, pianót, világmarkás hangszerket, Sternberg Királyi Udvari szállítók hangszergyára, Rákóczi-ut hatvan. 8143

ZONGORÁT, pianót mielőtt vásárolna, tekintse meg zongorateremtő hol tízezer lóttállással, zongorateremtőnek a bárhol kiátkudott árán olcsóbban vásárolhat, cserélhet. Zeneakadémia szemben. Liszt Ferenc-tér 7. Telefon L. 901-29. 8144

GYÖZDÖN MEG! Zongorák, pianók részletek is minden reklámozott árán olcsóbbak. Tiszta Kálmán-tér 29. GÁL-nál. (A VÁROSI SZÍNHÁZ-ZAL SZEMBEN.) 8189

PENZ

75 MILLIÓIG PESTKÖRNYÉKI CSALÁDI HÁZRA és VILLÁRA előnyös feltételi kölcsön azonnal nyújtunk. Objektum részvénytársaság, Erzsébet-körtút 27. I. 1/a. 8164

FEGYVER

FEGYVER, LŐSZER, javítások jutányosan Knébl puskművesnél, Budapest Baross-utca 17. (Változó-bélyeg.) 8167

RUHAZKODÁS

VISELT RUHÁT, FEHÉRNEMŰEKET, szőnyögeket, dísz-, használati tárgyakat, műtárgyakat, régi-ékeket stb. legmagasabban vesszünk. „Unió” Róki Szilárd-utca 43. József 76-60. 8140

VESEK viselt FÉRFIRUHÁT, mindenféle fehérneműt legmagasabb árban. Ruházlet, Baross-utca 91. Telefon József 52-19. Levélhívásra bármikor hívók. 8149

LAKASBERLET

LAKÁSOKAT minden nagyságban készpénzzel vevőink részére keresünk. Általános Kereskedelmi Bank, Baross-tér tizenöt.

VÁROSI SZÍNHÁZNÁL háromszobás utcai, ezertkettőszáz alaphérrel, nyervekmillióért. Általános Kereskedelmi Bank, Baross-tér tizenöt.

VILMOS CSÁZÁR-UTON háromszobás utcai, teljes komforttal, csempézett mellékhelyiséggel, SÜRGŐSEN nyervekmillióért. Általános Kereskedelmi Bank Baross-tér tizenöt.

ÖTSZOBÁS lakásokat készpénzzel vevőink részére keresünk sürgősen. Általános Kereskedelmi Bank, Baross-tér tizenöt.

ÜZLET

HENTES-, mészárosüzlet teljes berendezéssel, házzal együtt, más vállalkozás végett 100.000.000-ért eladó. Berger, Népszínház-utca 18.

INGATLAN

FÖLDBIRTOK

BIRTOKBERLETEKET, eladókat sürgősen keresek ügyfeleimnek, ajánlatot díjazom. Paucsz, Rákóczi-ut kilenc.

VILLAK

PESTSZENTLŐRINCEN villamos végállomásnál négyszobás, teljes komfortos villa, harminc évig adómentes, alápincézve, parkírozott és veteményes kerttel, külön házmeister lakás, villanymotoros kut kertöntözéshez, háromszázötvenmilleért, kedvező fizetési feltételek mellett, SÜRGŐSEN, elutazás miatt eladó, esetleg havi hárommilleért bérbéadó. Általános Kereskedelmi Bank, Baross-tér tizenöt.

INGATLAN

HÁZ

BÉRHAZAT lekedvezőben vehet SZÜCS ALBERT, GARAI-UTCA 5. Irodájában, J. 15-52.

RÁKOSPALOTÁN legelőnyösebben közvetítő villát, ház, telket, lakást, ingatlanra PÉNZKÖLCSÖNT INCEFTI DÉNES Rákospalota, Kiára-utca 92. C-villamos végállomásánál. 10279

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

RTA KACZVINSZKY JÓZSEF

21

Vergődve vonagló ajkaiakra újra elmondták egymásnak azt a szent szót, százszor és ezerszer, a szót, amit nem lehet betűkkel kifejezni. Szerelmeiről, odaadásról, igaz, mély érzelméről vallottak egymásnak. Egymásra kacagtak, együtt sirtak, zokogtak keservesen.

Az a csók könyörgő fohásként szállt az ég felé. Életért könyörgött, a kedves életéért! Az a csók több volt földi szenvedélynél. Az a csók panaszként szólott a sorshoz. Vádolta, szidta, fenyegette — és egyben igazat is adott neki.

S a mámor tetőfokán, hirtelen, egy csapásra véget ért. Belátták mind a ketten, hogy most kell abbahagyni, most kell a vallomásnak végét vetniük. Most, mikor legégetőbb a vágy, legforróbb az ajkuk. Most! ... Ennél szebb, ennél magasztosabb emléküik úgysem maradhat. Elég volt hát a csókból!

De amikor ajkai elváltak, egyedül állóknak, borzasztó árvának érezték magukat mind a ketten.

Langyos könnyek peregtek végig Zelma arcán. Csillogó, nedves barázdá jelezte útjukat. Kerek folt jelent meg a fehér párna oldalán és amint ketyegett az óra, az a folt is terjedt, növekedett.

Szerettek volna újra összebújni, egymásba olvadni újra, szerelmesen... De tudták, hogy ami jön, már nem lehet az előbbi tűz, lelkeik borzongó egyesülése. Csak rosszul sikerült utánzat lenne, egészen bizonyosan.

Egymás mellett voltak és egymástól mégis messze távol. Fred, aki az ágya szélére támaszkodott és a lámpionokat nézte, gondolatban talán messze járt. És ő, ahogy a könnyei elfátyolozták a szemét, már kint a szabadban érezte magát. Maga előtt látta a felkelő napot, a nap vörös korongját, ahogy egy indián lovas száguld felé...

Már várta a szonórú vándort, hogy érte jöjjön és gyöngéd szavakkal biztassa útján, mikor majd kézenfogva, együtt menedélnék.

De mert nagyon sajtott, nagyon fájt a lemondás, az egyedüllét, nehezen, lassan megmozdult, Fred szabad keze után nyúlt és a keblére vonta. Bársonyos, forró keblére, félig be a paplana alá. Odavonta, túl a lázasmeleg, hozzátapadt, vékony aranyláncon, egészen mélyre, féltve őrzött médailonja mellé, hogy hamvas bőrén át annál közelebb érezze szívéhez az áldott kezét. Nem akart, nem bírt megválni tőle.

Ez a mozdulat volt lángoló, nagy szerelmének utolsó lobbanása.

Fred a lámpionokat nézte. Csak nézte, de nem látta őket. Az a sápadt fény előmlött az agyán, a lelkén. Vad, belső sírás marcangolta a szívét. A múltban élt, a múltban keresett menedéket. És amellet nem gondolkodott. Egy vágya volt csak, hogy azzal a meleg fényvel egyesüljön. Csak az segíthet rajta. Álomtalan, örök alvás, bágyasztó feledés...

Ó volt-e az, aki ott térdelt a földön, az ágy szélére könyökölt és az égő lámpionokra bámult? Ó volt-e az, akinek keze átérezte a lázas, alig dobogó szív rendszertelen dobbanásait? Ó volt-e csakugyan? Igazán nem tudta volna megmondani. És nem is volt kíváncsi rá. Most már egészen mindegy...

De mégis, minden szabadkozása ellenére, vissza kellett zökkennie a jelenbe, a valóságba. Mert Zelma szólt. Még tompább volt a hangja, még fátyolosabbá tette a sírás. Fred nem is értette a mondat elejét.

Nehezen mozgott Zelma nyelve. Akadozva mondta, inkább csak sóhajtotta halkan az egyes szavakat,

— ... érzem, elkésett a vonat. Ugy-e, még állnak a gépek? Hol van az még, mire ideér... és már ugys késő... Freddyém, bocsáss meg! Bocsáss meg nekem, hogy nem lehettem a feleségem! ... Szegény lámpionok hiába égtek... Ugy-e nem haragszol? ...

Fred most már tudta, hogy igazán nem ő az, aki ott térdel a földön. Az egy idegen ember. Nem is ismerte soha. Akitől bocsánatot kért a lány, hogy nem lehetett a felesége! Bocsánatot kért. Igen, bocsánatot! Ó, a leány.

Nem gúny, nem tréfa volt ez? Nem gonosz, kegyetlen tréfa?

Nem. Éppenséggel nem. Annak a térdelő embernek nem volt nevelő kedve. Még csak mosolyogni sem tudott. És sírni sem. Csak szótlanul nézte az égő lámpionokat, kótyagos fejével bámult a parázsló virágok erdejébe.

Nézte azt a rózsaszínű gömböt. Nyíló virágok enyelegnek rajta, zöld levelek, áttetsző szirmok díszítik, olyan, mint egyetlen tánc, egyetlen kacagás. Ilyen volt az ő életük is, rügyező szerelmük első napjai. Csupa virág, csupa napfény, csupa boldogság...

És mi lett belőle? Mi maradt? Fakult álmok, porlepte emlékek. Halott, eltemetett boldogság siralmas roncsai. És ezek a bóbiskoló gömbök maradtak, hogy virrasszanak felette és titkon visszasírják, ami elmúlt, aminek vége? Most, mikor már elfáradtak mind a ketten, mikor megadással búcsút mondtak örökre, egymásnak? Most, mikor már lezállt az éj, és már itt a válás perce, most mondják, hogy másképp is lehetett volna, más élet, hosszabb boldogság is várhatott volna rájuk?

Miért ne? Ki írta elő, hogy úgy történjék minden, ahogyan történt? Ki szabta meg a boldogság rövid óráinak végét? Ki tiltotta meg, hogy együtt

maradjanak? Kellett, hogy a sors már jóelőre sakkot mondjon? Nyílt táblán, védelem híjjával? Szegény királynő fedezte a királyt, ameddig bírta. De mit tehetett? Kiűtötték... Saját testét áldozta fel, vérét ontotta érte, a királyért.

Rossz király volt, gonosz király. Elvesztette összes alattvalóit, mindjárt a játék elején. Mikor az ellenfél komoly támadásba kezdett, neki magának is menekülnie, bujdosnia kellett. Nem állhatott a harcban és egyetlen embere sem maradt, hogy királynője védelmére keljen...

Saját üdvösségét játssza el, amit megálmodott magának. Nem is a sajátját, hanem a leányét. Aki kért, könyörgött, imádkozott — és nem tudta, hogy egy imája, egy kérése sem találhat meghallgatásra, hogy neki nem szabad álmodnia, nem szabad szeretnie! ... És mégis szerette. Feláldozta magát, megégett a szerelem tüzeben, mint pillangó a lobogó lángban. Mint az a nagy pillangó, szép szárnyaival, azzal a biborvörös szegéllyel, átlátszó, sárga ereivel, ott...

Boldog halál! Elmenekült a leselkedő sárkány nagy torka elől. Elmenekült még idejében. Mire lecsap az a csúf, lángot lihegő, vörös sárkány, mire ráveti magát, már csak hamvait találja. Összeégett testét, melyet feláldozott a szerelmének!

Az a nagy, vörös szív, az az ő szíve. Most világít, ég és szeret. Szegény kis Zelma szíve vérzik.

A nagy madár felette, kiterjesztett szárnyaival lecsapni készül. Ott áll a gomba is, Gibson feje. És az a béka még mindig vesztettül hasonlít Diazhoz. Mindnyájan olyan nyugodtak. Nem látszik rajtuk semmi változás.

Amott a puszták királya, a bátor indián lovas. Még mindig vágat, rohan, mint a szélvész. De mi történt vele? Lová megtorpant, hátrahőköl. Nyihog és habzik a szája. Gazdája is egészen összegörnyedt. Ráncos lett az arca, száz esztendő öregedett. Színes tollkoronája lehullott a földre, lova sallangjait elkapta a szél. Forgószél keverte össze a hernokkal.

Ó lenne a büszke harcos, ki bölényekkel kelt birokra? Ó? Aki körülnézett és nem tudta, merre menjen? Mintha eltévesztette volna az utat. Rossz irányba csalták a nyomok? A kietlen pusztá kellős közepére? Nemrég még határozottan tudta, merre kell vágatnia... Rámosságolt a nap vörös korongja. Arra tartott. De most a nap lebukott a szemhatár mögé. Egyet fordult a lovával és eltévesztette az utat.

Ló és lovas egymásra néznek. Két régi pájtás, öreg cimpora. Rézbőrű aggastyán lett az ifjú indiánból. Sánta gebe lett a szilaj paripából. És ahogy egymásra néztek, ráismertek önmagukra. Keserűen nevetett a ló és a harcos kétségbeesetten nyerteni kezdett. Mint vonító kutyaé hangzott fel síró üvöltése s vitte a szél messze, messze, túl a szemhatáron, a szélrózsa minden irányába. Lová vigasztalni próbálta, hátrafordult és biztatni kezdte:

— ... a szobának csak egy kijárata van... a szobának csak egy kijárata van...

(Vége köv.)

MAGANNYOMOZÓ

MOLDOVÁN nyugalmazott detektívfelügyelő magannyomozó speciális vállalata díszkötésű MEGFIGYELÉSEKÉBEN és HÁZASSÁGI INFORMÁCIÓK beszerzésében. Teréz-körút 30. Teréz 108-32. 8166

KOSSA-MAGYARY GÉZA Magyarország legelső és legrégibb magánkutató irodája Rákóczi-ut. 75. Telefon József 16-70. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Továbbá nemességi ügyek, 6s- és családok összehittetését. 10243

KORNYA JÁNOS Globus nyomozóvállalata Erzsébet-körút 15. Megfigyel, informál nyomoz helyben, vidéken. Telefon: József 19-68. 8163

SÁRKÖZY Sándor ny. államrendőrségi detektív-főnökhelyettes magannyomozó irodája Andrássy-ut. 69. III. 4. Telefon Teréz 21-50. Nyomoz, megfigyel, informál. 8173

WALTER nyug. detektívfelügyelő, bizalmisportok volt vezetőjének sikeréről közismert magánkutatója legmodernebb magannyomozási technikával, díszkötésű nyomoz, megfigyel. Irányi-utca 21. Telefon: József 70-49. 8152

NAGY JÁNOS nyugd. v. áll. rend. detektív magannyomozó vállalata, nyomoz megfigyel. Informál. Rákóczi-ut. 64. f. 5. 8171

OKTATÁS

GALGÓCZY-magánfolyam előkészít összehívott középiskolai vizsgálatokra, érettségire. VIII. Mária Terézia-tér 3. III. 22. 8153

MEGESI középiskolai tanár MAGÁNTANFOLYAMA előkészít középiskolai vizsgákra és érettségire. Rákóczi-ut. 73. 8154

A SZENTENDREI ref. polgári iskolai PIU-INTERNÁTUSBA és a különálló leányinternátusba tanulók vállalkozás nélkül felvételt. Havi díj 70 pengő. Prospektus: küld az igazgató-ság. 10250

MAGÁNTANFOLYAM (ezelőtt Walter) előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire. RÁKÓCZI-UT 51. 8155

MAGÁNTANFOLYAM VII. RÁKÓCZI-UT 18. III. TELEFON: J. 130-07. Előkészít bármiféle magánvizsgálatra, érettségire, ALKALMAZOTTAKNAK RENDKÍVÜLI KEDVEZMÉNY. (Piuinternátus.) 8168

LEÁNYTTHON gondos felügyelet, német, francia, angol tanítás. Zongoratanítás, iskolai korrepetálás, napi ötszori étkezés, diákélelmények mérésért díj mellett elvállal Mérey, Damjanich-utca 44. szám.

BETEGPÓLÁS

OKLEVELES SZÜLŐSZÓNO nőgyekeknek ajánkozik Dr. Horváth Lászlóné Bethlen-utca 8. II. emeleti főlépcsőház. 8120

LAKASBERLET

FERENCZY lakásiroda, Múzeum-körút tiz. József 154-33.

PÉNZ

75 MILLIÓ PESTKÖRNYÉKI CSALÁDI HÁZRA ÉS VILLÁRA előnye feltételül kölcsönt azonnal nyújtunk. Objektum részvényszerzés. Erzsébet-körút 27. I. 1/a. 8164

Mutasd az írásod, megmondom ki vagy!

A BUDAPESTI HIRLAP olvasójának, aki csatolt szelvény kíséretében kézírását, lapunk kiadó-hivatalának beküldi, grafológusunk készségesen áll rendelkezésére kézírata megelemzésében. A válaszokat a beérkezés sorrendjében naponként közöljük.

Kérjük előfizetőinket, hogy a borítékra feltűnő betűkkel írják rá „Grafológia”.

Bajazzo. Ügyes, agilis, szorgalmas és életrelvő. Mindenfélre helyzetbe bele tudja élni magát. Idegei meg vannak rongálva egy kiscsit. Rendszeretű és izléses.

Hivatás. Lillom és lóbban várjanak türelemmel, amíg a beérkezés sorrendjében sorra kerülnek. Tüzliliom. Tavasz, kevés az írásminta!

Késői. Még fejlődőben levő karakter. Több jókedvet, életvidámságot szeretnék látni az írásában!

Konzervatív 33. Érdekes és egyéni ember. Van valami belső ritmusa benne, aminek kivánczossága olyan intenzitással történik, hogy alkotó művészek gondolhatnák, — ha nem volna ezzel szemben sok nyárspolgári tulajdonsága, ha nem élné benne ugyanolyan intenzitással a rendezettség utáni vágy, előrelátás stb. Tanáreberekben, és pedig a legkiválóbbakban, van ez a felemáság, ide-és oda is tartozás. Önmagáról való véleménye ugyan olyan változó, mint amilyen tapogatózó az enyém. Néha szinte heroikus valakinek látja magát, máskor meg a contemplatív élet egyszerű, harmonikus, derűs és izgalommentes nyugalmára vágyódik. Izléses, művelt, intelligens. Igazságos, rendes, kötelességtudó, tehát vannak polgári erényei is.

Emil 33. Munkájának és céljainak él. Nagyon agilis és minden körülmény között talál magának elfoglaltságot, feladatot. Nagyon érélyes tud lenni és az őnmaga erejéről meggyőződött ember luxus-gyengesége van meg benne. Nagy szellemű kvalitásai vannak. Rationális.

Igazság. Idegei kissé meg vannak rongálva és ez megbontja a lelki harmóniát, ami pedig tényleges megvan, csak mélyebben az öntudat alatt, semminthogy a jelenlegi körülmények között lényét uralni tudná.

Margareta 100. Tevékeny, ügyes és rendkívül hajlékonyan simul bele mindenféle szituációba. Sok lendület van benne és semmi kicsinyesség. Késsé ötlesterű, bohémos; nem szeret előre gondolni és a gondokat, mint valami, ami csak teher a meddő energiapazarlás — lehetőleg lerázza magáról. De nem könnyelmű, ellenkezőleg, kimondottan elmélyedő karakter. Muzikális.

Sasád. Valószínűleg német alapra épült műveltsége. Anyagi dolgokkal sok nehézsége van. Nem kicsinyes, de nagyon takarékos akar lenni. Bizalmatlankodik gyakran, pedig jóhiszemű. Nem sokat foglalkozik magával és nem sok türelme van a szellemi dolgokkal való foglalkozásra.

Aber. Ügyes, szorgalmas, harmonikus, kötelességtudó és resolut. Alkalmazkodó, de határozott.

Harold Lloyd jellegével küldött írásminta nem alkalmas az elemzésre, mert ceruzával van írva.

Kokantin. Tulzatos szerény és nem igyekszik másoknak orra alá dörgölni kvalitásait. Élénk fantáziája van, szíves, érdekes belső élettel él. Az emberekkel szemben sok jó indulat van benne. A társadalmi kontaktusokat azonban terhesnek érzi és modorában sok a körülmenyesség, amit félre lehet magyarázni, ridegségnek lehet tartani, noha csak unalom és tartózkodás. Rokonszenves, komoly ember.

Gizi 13. Kapott már választ?

Pedagógus 3. Nagyon lelkiismeretes és igyekvő, de nem foglalkozik kellő gondalattal a dolgokkal, nem akar a mélyükre menni. Szellemileg kicsit lusta és hamar melegeződik gondolkodásának eredményeivel. Nem élelmes, de praktikus. Megbecsüli amije van és szereti tulajdonát gyarapítani. Rezervált modora van.

Szelvény

a BUDAPESTI HIRLAP olvasója részére, aki jelige (név) alatt kér analizist a BUDAPESTI HIRLAP grafológusától a mellékelt beküldött kézírásáról. Tudomásul vette, hogy grafológusunk nem kötelezi magát arra, hogy minden kézírást elemez, csupán olyan, amely egyéniségének megfelel.

HANGSZER

80 PENGŐ HAVIFIZETÉSSEL szállítunk zongorát, pianót, világmarkás hangszereket, Sternberg Királyi Udvari szállító hangszergyára. Rákóczi-ut hatvan. 8143

ÁTMENT A KÖZTUDATBA, hogy ZONGORÁT, PIANINÓT, HARMÓNÍUMOT legolcsóbban REMÉNYI elsőrangú zongoraterlepen fizetési kedvezményekkel vehet Király-utca 58. Csere, vétel, javítás, hangolás. 1833

KULTURA hangszer és zongoraterem, Kálvin-tér 7. szám. Zongorák, harmonikumok, vonóhangszerek, gramofonok, gramofonlemez és mindenféle legfinomabb hurok nagy raktára. 8151

RUHAZKODÁS

VISELT RUHÁT, FEHÉRNEMŰEKET, szőnyeget, dísz-, használati tárgyakat, műtárgyakat, régi-ékeket stb. legmagasabban veszünk. „Unité”. Rókk Szilárd-utca 43. József 76-60. 8140

VEZÉK viselet PÉRFIRUHÁT, mindenféle fehérneműt legmagasabb árban. Ruházlet, Barossa-utca 91. Telefon József 52-19. Levélhívásra bármikor írók. 8149

SZÖNYEG

VEZÉK szőnyeget, régiségeket és műtárgyakat. ANTIKÁRT Rt. (Igazgató: Sternberg) Dob-utca 31. sz. Telefon: József 103-68. 8131

VÉTEL, ELADÁS

AJTÓK, ablakok, vasredőnyök, használtak, újak, minden nagyságban karbatók Stelner asztalosnál, Tisza Kálmán-tér 15. 8158

BUTOR

KIARUSÍTÁS. Halók, ebédők, konyhák, irodabútorok szelnek, garnitúrák jó kivitelben olcsón eladó. Szabó, Magyar-u. 1. Kossuth Lajos-u. sarok. 8136

BUTORHITEL! BOGMIL Kereskedelmi R.-T. azelőtt BALAZS ÉS TÁRSA butoráruháza, Vilmos császár-ut. 43. Butorhitelosztálya működését lemt megkezdte. Hálózók, ebédők, uriszobák olcsón, kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. 8137

HALÓK, ebédők olcsóbban, mint bárhol, kedvező részletre. Butorcsarnok, Ó-utca három. 8148

SEZLONOK, szelontakárók, matracok, szalongarnitúrák, fotelágyak, sodronyok legolcsóbban. Fize-téskönyvtések. Kárpitosműhelyekben: Horváth-utca 7. és Szövetésg-utca 5. Rákóczi-utnál. 8156

INGATLAN

FÖLDBIRTOK

FERENCZY birtokiroda, Múzeum-körút tiz. József 154-33.

INGATLAN

HÁZ

BÉRHAZAT lekedvezőben vehet SZÜCS ALBERT, GARAI-UTCA 5. irodájában, J. 15-32.

FERENCZY ingatlaniroda, Múzeum-körút tiz. József 154-33.

HÁROM NAP KÉT ÉLETT

REGÉNY

IRTA KACZVINSZKY JÓZSEF

És mire Fred magához tért, mire felcsudott kábulatából, már úgy látta, többen vannak a szobában. Nesztelenül mozgó sötét alakok sugdolóznak a háta mögött. A lámpióknak már nem égtek, mély árnyék borult a szoba belsejére, csak nagyon gyöngye világosság küzdött a homállyal. Imbolygó, sárgás fény. Ahogy ráesett a kezefejére, olyan szokatlan-nak, olyan idegenszerűnek tetszett.

Fred szűró fájdalmakat érzett minden tagjában. Keze, lába bizsergett. Sokáig nagyon sokáig maradhatott ott mozdulatlanul. Ki tudja, mennyi idő telt el azóta? Egy óra, egy élet? ...

Aztán erőt vett magán és oldalt fordította a fejét.

Két gyertya égett a kis asztalon. Vörösös lángjuk magasra lobogott, halvány pír festett Zelma arcára. És Fred megértett mindent.

Megértette, hogy vége a dalnak. Nincs már Zelma. Nincs többé Zelma.

— Áll a bál. Semmi az egész. Egy kislány befáradt a táncba. Csak szóljon a zene, táncoljatok tovább! Ne is forduljatok meg, sose keressétek! Ő nem fog már köztetek visszajönni... És hagyjatok engem. hadd búsuljak utána. Az én kis táncosnőm után. A ragyogó szemű gyermek, a hű kis nő után, kit lázas szédületbe ringatott a zeneszó. Kócos fejét a vállamra hajtotta, ott pihent a karjaim között és bizott bennem egészen rámbizta magát, hogy vigyem, vezessem, amerre akarom. Azt mondta nekik, csak velem szabad táncolnia. Ő bölintott a fejével, szeme ragyogón rám kacsintott. És jött velem, együtt szökeltek, repültek előre, — ameddig bírta a táncot...

— Még javában áll a bál, de ő már nincs közöttünk. Mondjátok, ismertétek szegényt? Úgy-e, nektek is fáj, hogy elment? Úgy-e, kár érte? Nagy kár szegényért. És miért ő, ment el, míg ti itt maradtok? Ő, aki annyival értékesebb volt nálatok! Ti, üres fejjel, hideg szívvel, léha örömkönek éltek. Ő szeretni is tudott! Sohasz tanította senki, mégis tudta, mi a szerelem... Az igazi, a nagy, a szent

szerelem. Amelyről ti még csak nem is álmodtatok soha!

— Álljatok meg, hallgassátok, amit mesélek! Amit mesélek róla. És sirjatok mindnyájan, velem együtt, míg szól az ének. Míg énekelem a dalt, amelynek vége...

— Szép volt, eszményi szép. Harmatos, tiszta, mint a tó tükrén nyíló vizirózsa. Minden hajszála egy-egy napsugár, hangjában kőszá álmok dala remegett. Ragyogó szemén át örvénylő szakadéka láttál, zöld pázsit, napfény a szakadék mélyén, nyáját legeltető, fuvolózó pásztor. Léptei nyomán virágok fakadtak, nem is virágok, tarka lepkék, könnyű pillangók születtek, hogy kísérni tudják karesű lábait. Meleg forrás tört elő a földből, ahol megpihent, hogy csobogó szavával ő is elmondja reménytelen szerelmi bánatát.

— Ő mosolygott, talán nem is tudta, hogy neki szólt mindaz a sok hódolat. Mosolygott és lázas faldalmában könnyes szeme is nevetett. A derűs, tavaszi napfényt tükrözte vissza bársonyos, meleg tekintete. Annyi szépség, annyi jóság, amennyi szemében tündökölt, annyi dallam, annyi báj, amennyi mozdulataiban rejlett, annyi magasztos, szerelmi odaadás, amennyi benne lángolt, nem lehet meg földi lányban!... Bánkódó, szerelmes tündérlány, virág kelyhéből fakadt, ártatlan angyal... Gyermek volt ő, jószívű, szerető gyermek, aki befogadta, kelére ölelte a kóbor hiénát!...

— Jobban örült és jobban szenvedett ő, mint bárki más. Mert a szívére hallgatott. Többet élt ő fiatal életében, több értékes percet rögzített örök emlékké szerető szíve, mint a tíz léha rohanástok!... Ez ő volt!... Csak volt. Már elment. Elment, mert visszahívták. Mert nem voltunk méltók rá, hogy közöttünk éljen.

— Vége! Nincs többé Zelma. Tönkrement a teste, lassú hervadás szárnyán repült a pusztulásba... Úgy halt meg, szépen, csöndesen, amilyen szerény és csöndes volt egész, szomorú élete... Még bocsánatot is kért. Ő kért bocsánatot! Talán azért, mert nem tudott bennünket a büntől egészen megváltani?...

— Elment. Vége a dalnak, táncoljatok tovább!... Nincs már Zelma. Zelma nincs többé közöttünk!... Fred megpróbálta, hogy felálljon. Nagy szűzte előre: a kötelesség. Először megtántorodott és rábukott az ágyra. Majdnem lebillent az egyik gyertyatartó, ahogy meglökte az asztalt. Aztán sikerült mégis talpraállnia. Nem szólt, nem fordult hátra, pedig valaki keservesen szipogott a háta mögött és többen is lehettek ott, akik sugdolóztak.

Nem szólt, nem is könnyezett. Reszkető kezével a lány hideg nyakán tapogatózott, a láncot kereste. A finomművű vékony kis aranyláncot. Úgy érezte, az

még nem volt egészen hideg. Sokáig küzdött a parányi csattal, míg megtalálta a rugót. Aztán kihúzta a láncot a mackó mellől. Zelma lány nyaka alól. Tenyerébe vette és összeszorította, mintha nem akarná, hogy azok a láncszemek is kihüljenek.

Két lobogó gyertyaláng biztatta arra, hogy még egy csókot leheljen a leány aranyos, selymes hajába. Megtette azt is, aztán megfordult és az ajtóhoz vándorolt. Olyan mozdulatot tett, mintha visszafordulni akarna, karjaiba kapni a leányt és ölelni, csókolni addig, míg visszatér belé az élet. De csak lemondó legyintés lett a mozdulatból. És ment.

Honnan vette az erőt, hogy végigmenjen a bóbiskoló, szunnyadó nagy bádoghordók között? Igazán maga sem tudta volna megmondani. Mégis megtette és már a pókhálós raktár ládái közt botorkált.

Feltépte az ajtót. Diaz még mindig ott ült a széken. Megviselt arcán nagy szenvedés árnyéka látszott. Fred érezte, hogy ez az ember együtt érzett, együtt szenvedett vele. Rekedt hörgés hagyta el a torkát.

— Mehetünk, Diaz, már jöhet a vonat. Kérem, induljanak...

Még látta, ahogy Diaz felugrott, még emlékezett, hogy utánaszólt:

— ... várjon, pajtás, még beszélni akarok magával!...

Még emlékezett, hogy Fülöp ott ült a sarokban és fennhangon olvasta a bibliát. Egyebet nem látott. Betántorgott az irodába, az ajtót magára zárta és a székbe rogyott, melyben nemrég még Breath doktor foglalt helyet. Még hallotta Diaz parancsoló szavát, még hallotta, hogy Gibson a légkörök nagyapját szidja... Aztán oldalra billent a feje.

Mire felnyitotta a szemét, már javában zúgtak a gépek. Az a láthatatlan óriás újra elfoglalta karmesteri székét. Száz egynéhány fémtalpu ördög ropta az eszeveszelt, ugra-bugra táncot, sírás, panasz, döngő dübörgés, egyhangú bűgös töltötte be a levegőt.

Fent a mennyezeten csupasz vezeték húzódtott végig. Leágazás a laboratóriumba. Félíg bemeszelt, öreg bádogtábla bújt meg alatta, szürkésre kopott, fekete betűkkel. Fred nézte, nézte, mint régi jóbarátot. Szerette volna az ócska betűket megsimogatni. Hívták, csalogatták, hogy jöjjön oda!...

Már fel is állt, hogy odamenjen. Ha a kis vaskályhára áll, kényelmesen elérheti...

Kopott, szürke betűk. Három sor:

15.000 VOLT
NAGYFESZÜLTSG
ÉLETVESZÉLYES!...

— VÉGE —